לציונות–לסוציאליזם–לאחוות עמים

יום ב', י"ג בשבט תשמ"ח, 1 בפברואר 1988 / שנת מ"ח מס' 13562 / תמחיר 1.20 ש"ח כולל מע"מ

נחשפו התארגנויות מחבלים ברמאללה

ידיעות הבטחון חשפו באחרונה מספר התארגנויות מחבלים ברמאללה ובאל־בירה. דובר צה"ל מסר אמש, כי אחת הקבוצות חשודה בהשלכת שני מטעני־חבלה לעבר אוטובוס ישראלי, שהיה בדרכו ליישוב פסגות, בהנחת מטען־חבלה ליד מחנה הפליטים אל־עמרי כדי לפגוע בסיור צה"ל ובירי רימון־רובה לעבר רכב צבאי באל־בירה.
התארגנות נוספת, שחבריה נעצרו באחרונה, הינה של חשודים בהטלת בקבוק־תבערה לעבר סיור צה"ל באל־בירה. כן נעצר צעיר, תושב הכפר עין־יברוד, החשוד בזריקת בקבוק־תבערה.

ארה"ב מציעה חבילה מדינית הכוללת שלושה שלבים:

אוטונומיה עד הסתיו, פתיחה בי"ל ומו"מ על הסדרי הקבע שייפתח בסוף השנה

מעדיפה לכנות תוכנית האוטונומיה „הסדרי־ביניים" בגלל התנגדות הערבים ● מזכיר הממשלה הכחיש ידיעה לפיה העביר שמיר מסר לירדן כי יהיה מוכן לדון בוויתורים טריטוריאליים ● שולץ עשוי לבוא לביקור אם תהיה התקדמות ● שמיר: השאלה העיקרית — אם ניתן להסכים על המהות ● פרס: עדיף נוהל ללא התחייבות על התוכן, מאשר מהות במחיר הקלה בנוהל

יואל רוזן וחיים איסקוב, חברי קיבוץ „שומרית" אשר פתחו אתמול בשביתת רעב מול מעונו של רה"מ. השניים אמרו אתמול כי „ישבתו עד הסוף, או עד ששמיר ישנה את מדיניותו" (כיתוב וצילום: עמירם כהן)

מאת דלית שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

יועצו המדיני של שר החוץ, ד"ר נמרוד נוביק, שב אתמול מארה"ב ודיווח לשר החוץ שמעון פרס על יוזמת השלום האמריקנית. ארה"ב מציעה חבילה הכוללת שלושה מרכיבים: ביסוד הסדרי־ביניים (מבוסס על תוכנית האוטונומיה), פתיחה בינלאומית בשלב מתאים ומו"מ על הסדר־קבע (מבוסס על תוכנית רייגן), בו יוחל לקראת סוף השנה. עתה ממתינים לתגובת המלך חוסיין על חבילה זו.

על הסדרי־הביניים המוצע נודע, כי מדובר ביישום מהיר של תוכנית האוטונומיה, שארה"ב מעדיפה לכנותה „הסדרי־ביניים", בשל הסתייגות ירדן וגורמים ערביים נוספים מהאוטונומיה, כפי שגובשה בשעתה בשיחות בין ישראל למצרים, על־פי הסכמי קמפ דייוויד. ארה"ב מציעה ליישם את האוטונומיה מיד לאחר השגת הסדר־הביניים, בתוך חצי שנה. ארה"ב מעריכה, שיהיה ניתן להשיג הסדר־ביניים עד הסתיו.

(סוף בעמוד 4)

שרון: כדי לשוב למו"מ האוטונומיה — יש לבצע את תוכניות ההתנחלות

מאת זהבה מוזס ושלי יחימוביץ, בתבות „על המשמר"

שר המסחר והתעשייה אריק שרון הביע אתמול את הערכתו לראש הממשלה יצחק שמיר שעמד לדבריו והתעקש „למנוע את הסכנה הגדולה שהביא עלינו מי שקדם לו בתפקיד". השר אריק שרון דיבר אתמול בכינוס אזורי של חברי מרכז „חירות" שהתקיים בהיכלי המלך שבראשון־לציון.

במהלך דבריו הכריז השר כי „ישראל לא תצא מיהודה, שומרון וחבל עזה לעולם". הוא הוסיף כי ההתיישבות היא המרכיב העיקרי בקביעת גבולות המדינה והסביר שעל מנת שאפשר יהיה לשוב לשיחות האוטונומיה, לפי תפישת ישראל ובלא סיכונים, יש צורך לבצע את תוכנית ההתנחלות שתעניק את הבטחון הדרוש לביצוע הצעדים המדיניים המתחייבים. שרון אמר כי האוכלוסיה היהודית בשטחים תגדל בהיקף של 10 אלפים נפש.

לפני השר נשאו את דבריהם עו"ד אהרון פאפו שתבע לחקור את „מעורבות פרס בפרשת השוחד שנחשפה לאחרונה בארה"ב".

בגין תומך בשמיר

בנימין זאב בגין, בנו של מנחם בגין, יצא אמש בהכרזת תמיכה בראש הממשלה יצחק שמיר. בגין דיבר בפני פעילי הליכוד בערד בכינוס של המפלגה. „אני לעיתים מתפלא כאשר אנשים מיחסים חשיבות מיוחדת במינה, רציניות מיוחדת במינה, למושג של תהליך המדיני, ומאשימים את מי שלא מוכן להיות שותף למה שנקרא התהליך המדיני, כאילו הוא עוכר השלום. זה לא נכון שתהליך בלא כיוון, בלא בדיקה, דורש את תמיכתנו האוטומאטית רק בגלל שהכותרת היא תהליך מדיני." הוא אמר שכשרוצים מאד להגיע הביתה, וקר, ויורד גשם — גוברת הנטיה לעלות על כל טרמפ. אולם דווקא אז צריך להיזהר. „בכון עושה, טוב עושה, את המעשה הנבון עושה, ראש־הממשלה כאשר הוא שב ומעלה את הפתרון היחיד אשר יכול להוביל לאיזה שהוא כיוון חיובי מעשי בעתיד הנראה לעין. זה הפתרון אשר הוצע בהסכמי קמפ־דיוויד — של מתן אוטונומיה, שלטון עצמי לחיי היומיום של ערביי ישראל ביו"ש ועזה" אמר בני בגין.

למפגינים אורך נשימה לפעילות ממושכת — מעריכים גורמי בטחון

תושב בית־אל נכווה קשה מבקבוק תבערה

מצב הפצוע, דב קלמנוביץ, חמור ● מצנע נפגש עם המתנחלים למנוע פעולת נקם ● עוצר הוטל אתמול על שכם וג'לזון ● לראשונה נפתחו אתמול חנויות במזרח י־ם — בהוראת אש"ף ● צה"ל הוא שהציע את מדיניות „היד המרביצה" ורבין אישר

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי, מנחם ענברי ועזרא אבירן כתבי „על המשמר"

ישראלי תושב בית־אל, דב קלמנוביץ, בן 35, נכווה אמש קשה מבקבוק־תבערה שהושלך לעבר מכוניתו בצומת עפרה, על הדרך מירושלים לביתו. מבית־החולים „הדסה" בעין כרם נמסר, כי מצבו חמור, הוא נכווה ב־65 אחוזים מחלקי גופו והוא מטופל ביחידה לטיפול נמרץ.

הבקבוק נזרק אל רכבו ממארב, ניפץ את שמשת המכונית וחדר פנימה. קלמנוביץ, אב לשלושה ילדים ורואה חשבון במקצועו, איבד את השליטה ברכב ומכוניתו התנגשה בעמוד בצד הדרך. האש התלקחה וגרמה לו כוויות קשות.

למנוע פעולת נקם

התקרית עוררה תגובות קשות בקרב התושבים היהודיים ביהודה

(סוף בעמוד 4)

שבדי בתיה"ח מחריפים השביתה ● עמוד 15
התפטר סמנכ"ל כוח אדם בתדיראן ● עמוד 15
שקלו לפנות תושבים מכל איזור חיפה — בסיבוב ברז כובתה הדליקה ● עמוד 3

מי מפקיד את החולים?

עם שביתת עשרת אלפי עובדי המינהל והמשק בבתי־החולים הממשלתיים, הגענו לשפל נוסף בשירות הבריאות: בצד השביתות החלקיות של הרופאים והמרדימים המשתקות את הטיפול בחולים, נמנעת עתה מן המאושפזים הספקת מזון טרי, החלפת לבנים ובכל טיפול סעודי אחר. כעת פונים שוב לעובדים השובתים ש„יתאזרו בסבלנות" עד שוועדת המעקב תתכנס ותבדוק את תביעותיהם. הוועדה הזאת יכלה להתכנס בטרם השביתה, אך האוצר החליט מראש שלא יתקן את שכרם של העובדים בבתי־החולים הממשלתיים והוא לא יושוות לזה המקובל בבתי־חולים של קופת־חולים. הסיפור על ועדת המעקב הוא אמתלה שבאה לזרות חול בעיני העובדים המתמרמרים. שהרי שר־האוצר ועוזריו הודיעו כבר במפורש שלא יסכימו לשום תיקוני שכר.

העקשנות הזאת ביחס לציבור העובדים — ומדובר במקבלי שכר של 600־700 שקלים לחודש — בולטת במיוחד לעומת הנדיבות ורוחב־הלב של מיסים כלפי העשירים. שר־האוצר עומד בתוקף על ביטול מס היסף שהונהג בשנה שעברה כ„הוראת שעה" (כלומר לשנה אחת) לגבי בעלי הכנסה חודשית של 8000 שקלים ויותר. עתה טוען שר־האוצר כי „האמינות" מחייבת אותו לבטל את המס, וכי חובה לקיים התחייבויות. אבל נסים אינו מוכן ליישם את האמינות לגבי „הוראת השעה" שהונהגה לשנת אחת בלבד ביחס למסוי על מקבלי קיצבאות לילד השני והשלישי: במיסוי זה הוא ימשיך גם השנה, כאשר מדובר בעיקר במקבלי שכר נמוך ובינוני. ביטול מס־היסף ימנע מן האוצר הכנסה של 70 מליון שקל, סכום שהיה מספיק כדי לפתור לא רק את בעיות הבריאות, אלא גם את מצוקתה של מערכת החינוך. אבל שר־האוצר נשאר נאמן לאידיאולוגיה „הליברלית" שמשמעותה להיטיב עם בעלי היכולת ולהחמיר עם ציבור השכירים מקבלי השכר הנמוך והבינוני.

יש מידה גדולה של ציניות בהטפת המוסר כלפי העובדים השובתים בבתי־החולים, כאילו הם מפקירים את החולים. מי שמפקיר את בריאותם ומתאכזר לחולים הוא שר־האוצר עצמו המבקש לקיים את „החיסכון במשק" על חשבון שכרם הדל והמביש של עובדי בתי־החולים הממשלתיים.

יו"ר מפלגת העבודה הטיח דברים קשים ברבנים הראשיים

פרס: איזו יהדות זו שדרכיה אינן דרכי נועם ונתיבותיה אינן שלום

סיפר אמש בוועידת מחוז הדרום של המפלגה כי בפגישה שהיתה לו עמם אתמול אמר להם עוד: הציבור הדתי הקיצוני מאמץ לו את תורת יהושע ומתרחק מתורת משה ● קרא לראות בשלום את הנושא המרכזי במערכת הבחירות

מאת אשר שילוני, כתבנו בחולון

„איזו יהדות זו שדרכיה אינן דרכי נועם ונתיבותיה אינן שלום?" — הטיח אתמול ממלא מקום ראש־הממשלה, שר־החוץ שמעון פרס, בפני הרבנים הראשיים של ישראל. במיפגש עמם הוסיף ואמר פרס לרבני ישראל: „ככל שהציבור הדתי הקיצוני מתקרב יותר לנחלת יהושע בן נון הוא מתרחק יותר ויותר מתורת משה." על פגישתו עם הרבנים הראשיים אתמול ועל הדברים שאמר להם סיפר אמש פרס בוועידה הראשונה של מחוז הדרום במפלגת העבודה, מחוז זה כולל את הסניפים בחולון, בת־ים ואזור והכנס נערך באולם „משפט" בחולון. ועידת זו היוותה היריה הראשונה של המחוז במערכת הבחירות לכנסת ולרשויות המקומיות.

פרס עשה חשבון עם הליכוד ועם אלה שאומרים ששום דבר אינו בוער ואין מה למהר. אמר פרס „מה שבוער זהו הזמן ההולך ונשרף מבחינה בינלאומית ומבחינת הים הדמוגרפי. מה שקורה בשטחים גורם נזק עצום לישראל וליהודים בתפוצות". פרס הביע שמחתו על האגף היוני שהתגלה בליכוד, מפלגה שלא היתה רגילה ולו ליונה אחת בלבד.

השלום — הנושא המרכזי

בהתמודדות הנוקבת עם דרכו של הליכוד, אמר פרס שאם לא יהיה תהליך של שלום יהיה תהליך של מלחמה. הוא קרא לחברי מפלגתו לרתום את כל העשאים ולראות את נושא השלום והכרעות ההיסטוריות בעקבותיו במרכז סדר היום הלאומי והמפלגתי. מוכיח מפלגת העבודה ח"כ עוזי ברעם אף הוא קרא לפעילי העבודה בחולון ובת־ים, הנתונים במחלוקת פנימית, להתאחד על מנת ששדים אלו לא יפלו לידי הליכוד.

מן הכורסה / סיבה למסיבה

יוסי והבנאים

זה נראה כמו פגישת אהבה המתוכננת מזה זמן רב, ובכל זאת רעננה ופודחת, ואני מתבונן לפגישת רבקה מיכאלי ויוסי בנאי. הם פשוט ישבו שם והסיפורים נטפו מפי יוסי, וכולנו הצטרפנו לחגיגה.
וזה מביא אותי לתופעת הבנאים, שחלפו לתפוס כל משבצת פנויה בבידור הישראלי, ואתה רואה אצלם את העיקרון הגנטי. לכל בנאי יש מעט בנאיות. גברי משחק את הקטע שלו בחן אבל נשאר ילד נצחי שלסד רק דפליקה אחת. קחו ממנו את הגשש ונשארה רק המגיירה. חיים מביא את ניחוח ירושלים אבל מוגבל לסקצ'ים של אלברט סירה. ליעקב הזקן זכורה לטוב הדיקציה המופלאה הנינוחה שלו.
והבגים, הבנים, יש בהם משהו בנאי, בהחלט. תחושת הבמה, כושר ביטוי מוזיקלי, נובחות, אבל בדרך מן האחים בנאי אל בני־הדודים

בנאי — האבא של יובל והדוד של מאיר ואהוד

בנאי אבר משהו, ממר אחד לפחות מן הרב־ממדיות של הבנאים האחים.
ולמה כל זה מוביל? שוב אל יוסי, שבהתחלקות הגנטית הזו זכה בכל המעלות, והוא צף מעל כולם באיזו איבות נדירה המשלבת תחושת במה חייתית, משחק דבגוני מרמת חסקין ועד ברכט ואיבסן, כושר הגשה מוזיקלי מן הסוג שרק שחקן יכול להשיג, ואיזו חוכמה עתיקה, גזעית, ירושלמית, הנותנת לכל אלה את העטיפה הנכונה. אז בנאים יש כבר הרבה, אבל יוסי בנאי יש רק אחד.

דוביק רוזנטל

בשטח / „המוסד"

עכשיו הם כבר IN

מוסד חדש בא לתל־אביבנו „המוסד", על אלכוהול, מיילס דיוויס, הנשה עצמית ותמונות קרישמנויות יפות. פתח ביום חמישי זוהר לוי המוסיקאי יחד עם שתי שותפותיו. בניסיון קפיטליסטי למסד את ההוהמה הקלאסית באווירה מקומית, ברוח הידועה, בקופה הרושמת.
גם בתמונה על הקיר, תמונה שהיתה לשער באחד ממוספי שבת של החודש שעבר. ובתמונה נציגות מקריה, תחך סוריאליסטי מייצג, מייצג, כי על קיר כמעט שלם ממוקמים זה לצד זה יוסי שריד ויהרן לונדון וגדרבו וסנדרסון ו„ילד קטן עירום, על שום עורמתו הנפלאה של תג'מיק הזה. סוריאליסטי על שום לבושם. בגדים אוריינטליים בהתאם לציביונו של המקום, בהתאם לאוכל העדבי־אסלי שבתפריט, בהתאם למלצריות על תרבושן. תמונת מחזור.
האומגם רק השם היה חסר כי הרי הכל חוצה לו כבר יש ובבר היה. גם בפתיחה היה יבי וקראום ושמר והייתה גם צנעני. כולם מכירים על עיוור את כולם וכולם — כאשר יבי המסטול שפך משקה עשירי שפיבה מוקדמת וצעק בחזיונו „מספיק לשקר" — לא הגיבו עפעף רגלים.
ובכל־זאת היו גם פנים חדשות. בתחילת בהמיותו, צעירים וצעירות תלויים זה על כתפו של זה, אבל לא על חליה בתמונה בכניסה. עדיין לא. הם שצריכים את המושג „המוסד". שיהיה, כי אם עד יום ה' בערב הם עוד לא היו IN הרי מאז הם כבר כן IN. כי הם היו בפתיחה של „המוסף", נרשמו בתכרים.

אלישבע איילון

יובל x 2 / דני סנדרסון

אל תוך המאה הבאה

אצל הדודה והדוד, בקולנוע שביט בגבעתיים, באו כולם לחגוג את המסיבה באיחור־מה, אבל מהי חצי־שעה אבודה לעומת הנצח.
סנדרסון והקהל מצאו שפה משותפת, הוא הכגיס את הנובחים בסוד ילדותו העשוקה. „ההורים שלי לא אהבו אותי. הייתי צריך להחליף את החיתולים שלי בעצמי," ריווח הג'ינג'י עם הגיטרה. אחר־כך שמע הקהל הפגין על ייסורי הקליטה בצבא. „אפילו בשקם לא קיבלו אותי כי נכשלתי במבחן תעודף. החזרתי סכום מדויק," בך סנדרסון, החייל האמיץ.
היו לו גם צרות בחיי האהבה שלו „החלפתי בחורה כל ערב, מתוסר־ברירה," מסר סנדרסון, „הייתה לי חברה, נהגת אמבולנס, היינו נוסעים לדרייב־אין, אבל איך אפשר כשיש גוסס מאחורה?" אבל הוא התחתן, בסופו של דבר, ונולדה לו בת. „היא בת שנה וחצי, שוכבת על הגב וצוחקת," הודיע האב המאושר, „ואני מקווה שזה יעבור לה בשתגדל".
והיו גם שירים, במובן, „חתונה" ו„אוד" ו„אצל הדודה והדוד". והייתה בני תמיר, זמרת רקע (יחד עם אופירה יוספי), שהיא יותר מזמרת, אלא גם פין פבשיר־הקלפה מופלא, שמסוגל להוציא קולות, מגביהת־כלב ועד חצוצרה, והיא גם שחקנית טובה. והיו ארבעה נגנים שהשתלבו בהגינה. והיות ומדובר בהגינה, היה גם אורח, אפרים שמיר, שעלה לבמה, בהרון השלישי או הרביעי, מי בכלל ספר, ושר את „פה קבור הכלב" ו„יויה" של „כוורת", אבל קצת שכח את המלים, פה ושם.
היה נחמד, הכרים. „הצגת המאה?" תמה סנדרסון, „נדמה לי שהיו עוד כמה הצגות טובות במאה הזאת", כלי־ספק, אבל מותר לו להיות מרוצה מן המאה הראשונה והוא יכול עכשיו להיכנס בשקט אל המאה הבאה.

סנדרסון דוד חייל

עומר ניר

בשטח / יוצרים פלשתינים

מסכת זוועות

זה מה שסיפרו לנו משוררים, סופרים ועיתונאים פלשתינים ביום שישי בשעה שלוש אחר־הצהריים ב„צוותא":
— חיילים ישראלים תפשו תלמידי תיכון פלשתינים מבית־ספר במזרח ירושלים ושברו להם את הידיים. כך סתם, בלי שום סיבה.
— חיילים ישראלים זרקו רימוני גז מדמיע לתוך ביתות של בית־ספר יסודי במזרח ירושלים, בעת ששהו בתוכן תלמידים מתחת לגיל עשר. כך סתם, בלי שום סיבה.
— חיילים ישראלים מרכזים באופן פתאומי את כל הגברים באחת השכונות במזרח ירושלים. מושיבים אותם בגשם,

יוצרים פלשתינים ב„צוותא"

בועטים בהם, מכים אותם עד זוב דם. כך סתם, בלי כל סיבה.
— חיילים ישראלים קשרו גברים פלשתינים בידיהם לעמודים בכיכר הכפר. על גבם החשוף תרתו במסמרים: „גבעתי". כך סתם, בלי סיבה.
— חיילים ישראלים הוציאו משפחה פלשתינית ירושלמית מביתה, הבריחו את האב להכניס תנור חימום דולק לארון הבגדים והשאירו את המשפחה, בלי המפתח, להתבונן מבחוץ כיצד עולה ביתם באש. כך סתם, בלי כל סיבה.
— חיילים ישראלים שרצו להשיג אינפורמציה מפי אחיו של אחד המספרים ביוונו דוגה אל דקותיהן של בנותיו — בת הארבע ובת השבע ואיימו לחפלן אם לא ידבר. כך סתם, בלי כל סיבה.
— חיילים ישראלים השליכו רימון גז מדמיע לתוך בית שהייתה בו אשה פלשתינית צעירה לבדה, ולא הניחו לה לצאת. האשה הועברה במצב קשה לבית־חולים. כך סתם, בלי כל סיבה.
דליה רביקוביץ', שהנחתה את האירוע, נראתה כעומדת להתעלף. דן בן־אמוץ, שנבכה באולם, קרא שוב ושוב לעבר המספרים: „שמות! פרטים! בתרבותו אנחנו מאמינים לכם אבל כתור עיתונאים אין לזה שום ערך אם אתם לא מספקים לנו פרטים מדויקים נילווים. היוצרים הפלשתינים הבטיחו לספק את הפרטים מאוחר יותר.
שעה ארוכה נמשכה מסכת הזוועות עד שעוצמתה התחילה להקהות את החושים. לדגע נדמה היה שזה בעצם לא כל־כך חשוב אם הם דוברים אמת או לא. הרי ממילא לא יכולנו להאמין ולא יכולנו שלא להאמין.

ורד לוי

מדף / טבע

חגיגת ג'ראלד דארל

ג'יראלד דארל, יחד עם לי דארל, „החבב הטבעי"; מאנגליתו תמר רזן, עריכת הסידרה יהודה מלצר ומולי מלצר; „אחוה" כרציאים לאור, ינואר 1986; 65 ש"ח; 320 עמודים.

אני בטוח שג'ראלד דארל מאוד מאוד אוהב בעלי־חיים. ספריו המקסימים על טבע והיצורים המאכלסים אותו נפוצים בכל העולם כמו גם בישראל. אולם יש לעיתים משהו אכזרי באנשי טבע. וכותב דארל בהקדמה לספר: „אתם יכולים לגלות דברים מרהימים גם בעזרת הכלים הפשוטים ביותר. אין צורך בסכין גזירת גיתוחים מיוחדת לשם ביצוע ניתוח — סכין גילוח תספיק... טוב להחזיק בעלי־חיים במכלי איסוף מיוחדים, אך גם קופסת גפרורים תספיק לצורך הזה, כדר..."
הספר — בפורמט אלבומי מרחיב ועל נייר כרומו משובח, מלוה בתצלומי צבע מרהיבים — נותן כל המידע שאפשר לתת להעשיר הטבע החובב: היסטוריה, ציוד, סביבות טבע שונות — מהחצר האחורית והגינה שליד הבית; כרי האחו; השיחים; המדבר; היערות (נשירים, מחטניים וטרופיים); ההרים; בריבות; ביצות... ועד למעמקי הימים והאוקיאנוסים — מחקר ושימור, ולבסוף המיון ומבט אל העתיד. הכל מכל, באמת הכל, על בעלי־חיים והאזורים בהם הם חיים.
דארל, בדרכו, אינו יבש. הוא מתבלן את תיאוריו והסבריו בסיפורים מן החיים שאירעו במקום הולדתו, האי המקסים קורפו, ביוון, בצרפת ובעוד עשרות מקומות בהם ביקר ושוטט בימי חייו. בפרק אחר — צוקים ותליות — מספר ג'ראלד על ביקורו כילד בקן גשרים באמצע המצוק, בין שמיים וארץ, ועל קרב בראש בחולות בין פרטון קצר־זנב לבין לטאה ספרירית ענקית. מסיפור לסיפור מתקרם דארל מסביבה לסביבה, מבעלי־חיים אחד למשנהו. חגיגה אמיתית לכל אוהב טבע.

אפי לנדאו

עורך „עמוד־אחורי": אפי לנדאו

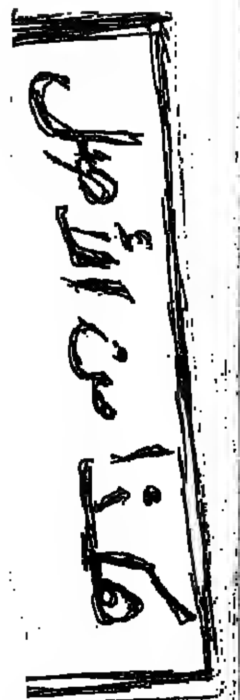

חוסיין ברומא ומובארק בפאריס פועלים לגייס תמיכת האירופים לוועידה בי"ל

בראיון ל"דר שפיגל" אומר חוסיין כי הקיצונים בישראל חיבלו בהסכמה עם ארה"ב

מאת אודי הורוביץ
כתבנו לענייני המזה"ת,
עלי מזן כתבנו בסקנדינביה
וכתבי סוכנויות הידיעות

"חמש המעצמות הגדולות חייבות ליטול על עצמן את ה־אחריות להשכנת שלום ב־מזה"ת, בטרם יווצר מצב מבולבל, שבו ייכחדו התקוות וה־התפתחויות הרות־אסון ישטפו ויקיפו את האיזור כולו" — אמר חוסיין מלך ירדן, בראיון ש־פורסם אתמול בשבועון המערב־גרמני "דר־שפיגל" ו־הופץ אתמול על־ידי סוכנות הידיעות הירדנית.

המלך חוסיין, שהגיע אתמול לביקור רישמי של שלושה ימים ברומא (תחנתו הראשונה בסיור אירופי, שיכלול גם את צרפת, ספרד, גרמניה המערבית ואוסטריה), הצהיר עוד בראיון, כי החלטות מועצת הבטחון 242 ו־338 הן הבסיס הראוי לכינוסה של ועידה בינלאומית לשלום במזה"ת ואש"ף חייב לקבלן על עצמו.

עוד אמר חוסיין, כי הבעייה אינה האדמות שנכבשו ב־1967, אלא מציאת פתרון לבעייה הפלשתינית, ועל כן יש להזמין לוועידה את אש"ף במסגרת משלחת משותפת לו ולירדן, "על בסיס של שוויון".

"ישראלים קיצוניים משפיעים על ארה"ב"

להלן אמר חוסיין, כי באחרונה חש צער למראה ההשפעה של מיעוט ישראליות קיצוניות על מקבלי ההחלטות בארה"ב. "התוצאה של השפעה זו היתה קפאון מוחלט בפעילות האמריקנית" — אמר חוסיין.

אשר לירושלים אמר, כי העיר חייבת להמשיך לשרת את המאמינים מבני הדתות השונות ולהיות סמל לאחדות.

מרבת־עמון נמסר, כי השליח האמריקני סיליס הביב חזר אתמול לארה"ב, בתום פגישותיו עם המלך ויועציו. לא נמסר מה עלה בגורל שליחותו.

מובארק בפאריס

נשיא מצרים, חוסני מובארק, הגיע אתמול לפאריס וממנה ימריא מחר למארוקו. עוד לפני שהגיע, הובטחה לו תמיכתה של צרפת ביוזמת השלום שהגה.

מקורות במשרד החוץ המצרי מסרו, לדברי העתון הכוויתי "אל־ראעי אל־עאם", שעם שובם של מובארק וחוסיין, ממסעותיהם, תתקיים כנראה פגישת־פיסגה ווטא ביניהם לבין יאסר ערפאת.

גינויים קשים בסקנדינביה

בקופנהאגן הביעו אתמול מדינאים סקנדינביים שביקרו בישראל הזדעזעות עמוקה מהתנהגותה של ישראל בשטחים. כמה מהם אמרו, כי ראו נשים הרות וילדים מוכים ובבתי־חולים ראו אנשים עם גפיים שבורות.

עתוני דנמארק חוזרים כמעט מדי יום ביומו על השוואת התנהגותם של חיילי צה"ל להתנהגות החיילים הנאציים במלחמת־העולם השנייה.

הצטרף למגנים את ישראל גם רבה של יהדות דנמארק, הרב מלכיור.

השרה לפתרונות בממשלת שוודיה, אניטה גראדין, פירסמה הודעה לעתונות, שבה גינתה את "הברוטליות הישראלית כלפי אוכלוסיה פלשתינית אזרחית".

חוסיין מלך ירדן (מימין) סוקר משמר־כבוד בנמל־התעופה הצבאי "צ'אמפינו" ברומא, בחברתו של שר־החוץ האיטלקי, ג'וליו אנדריאוטי, בהגיעו אתמול לביקור רשמי של שלושה ימים באיטליה. (צילום: איי. פי.)

צלצול מהיר — אלישבע איילון

פרופ' שלמה לניארדו:

האספירין — כבדהו וחשדהו

מחקר אמריקני קובע, שאספירין מונע התקפי־לב. מחקר בריטי טוען שאין לכך כל הוכחה. אז, מונע או לא מונע?

לא צריך להתייחס לאספירין כאמצעי מיסול באוכלוסיה כללית, בריאה. עם זאת אפשר לראות בו תרופה המיועדת למטרות מסויימות, תוך ניצול השפעותיו של האספירין כמונע קרישת דם והיווצרות קרישים.

ביצד פועל האספירין נגד מנגנון הקרישה?

הדם בגוף נקרש בתהליך בו הכדוריות הקטנות, הטרומבוציטים, נקשרות זו לזו ויוצרות קרישים. התהליך נקרא איגור (אגרגציה). איגור הטרומבוציטים מהווה תהליך ראשוני ביצירת קרישי הדם והאספירין ידוע, מזה שנים, כמונע בתהליך היצמדותן של הכדוריות אחת לשנייה, ולכן הוא גם מקטין את יכולתו של הדם להיקרש.

מהי הסכנה בנטילת אספירין ללא ביקורת?

צריך לזכור כי השפעתו של האספירין עלולה להיות רב סיפיות. יחד עם יכולתו להקטין את קרישת הדם, יכול האספירין גם לגרות את ביב הקיבה שאינו פעיל, ולגרום לתופעת דימום פתאומי בקיבה. צריך להבין שאספירין איננו ויטמין או תוספת תזונתית. השימוש בו מותר, רק בהנחיית רופא.

האם אתם בביה"ח נותנים אספירין לחולי־לב?

כן. אבל רק לפי אינדיקציה אינדיבידואלית. למשל אחרי ניתוחי לב עם מעקפים, או אצל חולים שיש להם תסמונת של הפרעה בזרימה בכלי דם שונים.

ומדוע מתייחסים רק לגברים במחקרים הללו?

השפעתו של אספירין על גברים ונשים זהה, אלא שאצל אוכלוסיית הגברים בגילאי 40־60 הסיכוי ללקות בהתקף־לב גדול פי כמה מאשר אצל נשים.

מסך ראשון

לא נכנע, אבל מנוצח

כל מחזה חדש מאת חנוך לוין הוא בבחינת אירוע, אולי דווקא בשל הציפיות מעבודתו החדשה בתיאטרון הקאמרי, "נכנע ומנוצח", המתחילה בצורה חזותית מבריקה, מאבדת עד מהרה גובה ותנופה ונגררת בשעשועי־מילים ובחזרות רבות ומיותרות על טקסי השפלה לזיניים.

זהו מחזה בשחור־לבן לא רק מבחינת התפאורה והתלבושות המפוארות. רות דר עיצבה עולם מלא הוד מפחיד. הפעם, כל הדמויות כפולות. לגיטה מונטה, הגיבורה הנערצה הראשית, בתילונית המזכירה מרוחה (תחיה דנון) בסאה גדולה ועמידה מוזרה, נוסח על צירית, משכבעת ברגע מקסים־אדם שלוש למשה איבגי, שהוא המושפל הראשי, "ידיד" (אברהם שושנה), ולמאהב המקום (יהויכין פרידלנדר) ספק משרת ספק סורכן. רק המשרת הקטן, המוציא לשון בלסאה (יעקב כהן), נשאר בגפו. אבל כסילות זו אינה מנטלת את החבויות הנבסיה של הכל. לא רק הדמויות כפולות. כמעט כל פסוק — ויש חבויקה רבות בטקסט, מפוזרות פה ושם כמו קישוט נוצץ על עוגה — מופיע לפחות ארבע או חמש פעמים.

המוסיקה היפה מאוד של דן הנדלסמן, עיצוב הבימה, התאורה, ואפילו המשחק המצוין של משה איבגי, תחיה דנון וגיטה מונטה, ואפילו הביטוי הסיגולי, על המצאותיו המנוסרות של חנוך לוין, אין בהם כדי להציל אותו מפיהוק.

גיורא מנור

● עיראק הודיעה, כי מטוסיה תקפו אתמול שתי מכליות במפרץ הפרסי ומקורות ספנות דיווחו, כי מכלית פנאמית, "מארה", עולה באש במרכז המפרץ.

● ממשלת הודו החליטה להחדיר במשך השנים הקרובות 7,000 צבים לנהר הגאנגס, כדי להילחם בזיהום הנהר המקודש להינדים — מסרה סוכנות הידיעות ההודית.

"מחאה משפחתית" מול משרד הבטחון

מאת שלמה סלוצקי

"שביתה משפחתית" נגד מדיניות הממשלה בשטחים יקיים החל מהיום ועד סוף השבוע דכו הדור הצעיר של מפ"ם, אילן גילאון, יחד עם אשתו יהודית ושלושת בניהם אליעזר(2), ענבר(4) ועמרי(6.5).

אילן גילאון ומשפחתו ישהו מול משרד הבטחון בקריה בתל־אביב לפחות עד סוף השבוע. לדבריו הוא סוכן לעמוד לדין על מניעת לימודים למשך שבוע מבנו עמרי, וזאת "כי עדיף להפסיד שבוע לימודים מאשר את החיים ואת העתיד".

המחאה המשפחתית, שגילאון כינה כהתנחלות "אלון מורה", היא לדברי אילן גילאון תוצאה של מצב בלתי נסבל בו ילדיו עלולים להשלח בעוד מספר שנים להכות באלות ולירות בילדים אחרים, ומכאן, ש"שבוע מחאה מול משרד הבטחון יהווה עבורם שיעור חשוב באיכפתיות ואזרחות".

למשפחת אורנשטיין

משתתפים באבלכם במותו הפתאומי
של מנהל העבודה

פאול אורנשטיין

מחלקת הבניה של הקיבוץ הארצי

ביום השנה לפטירתה של חברתנו היקרה

רחל כהן ז"ל

נתייחד עם זכרה

העליה לקבר מחר, יום שלישי, 2.2.88, בשעה 15.30

המשפחה
וקיבוץ גן שמואל

"סאנדיי טיימס" מפי מקורות פלשתינים

גוף סודי מנהל ההתקוממות בשטחים

מאת דפנה ורדי,
כתבת "על המשמר" בבריטניה

לונדון. — האירועים האחרונים בשטחים יזומים ומאורגנים על־ידי גוף מנהל סודי, המכונה "מנהיגות לאומית מאוחדת להתקוממות" והכולל בתוכו את חמשת האירגונים העיקריים — מוסר השבועון הלונדוני "סאנדיי טיימס".

חמשת האירגונים החברים בגוף המנהל הם: פת"ח (הקבוצה העיקרית של תומכי ערפאת באש"ף), "החזית הדמוקרטית לשחרור פלשתין", "החזית העממית לשחרור פלשתין", הקומוניסטים והג'יהאד המוסלמי.

לא מהשורה הראשונה

הצעירים בגוף המנהל אינם מהשורה הראשונה של הנהגות הארגונים החברים, זאת מסיבות בטחוניות. שמותיהם של חברי הגוף המנהל נשמרים בסוד, אך ידוע, שגילם נע בין 25 ל־40, גיל גבוה בהרבה מזה של הנערים המבצעים את הוראותיהם בהתפרעויות בשטחים.

השבועון, המסתמך על מקורות פלשתיניים בגדה וברצועת עזה, מציין, כי הגוף המנהל הוקם בסוף דצמבר ופירסם את הכרוז הראשון שלו ב־4 בינואר. הוא מוסיף, כי "המנהיגות הלאומית המאוחדת להתקוממות" התארגנה מהר יחסית, כיוון שפעולותיה מאורגנות באמצעות אירגונים קיימים.

כרוזים במימון שידורים

החלטות הגוף המנהל נמסרות באמצעות כרוזים, המודפסים באלפיהם ומופצים ברחובות ובבתים. הכרוז האחרון, החמישי במספר, הופץ בשבוע שעבר. הגוף המנהל נעזר בשירות "קול ירושלים", תחנת הרדיו שהחלה לפעול בחודש שעבר מדרום־סוריה. ברגע שכרוז מופץ בשטחים, תחנת הרדיו מקריאה אותו מספר פעמים ביום.

בשלב זה, בודקים אנשי הגוף המנהל איך לנצל את הכעס והתסכול של השבועות האחרונים לתוכנית מאורגנת של הפגנות, מסר "סאנדיי טיימס". "סאנדיי טיימס" מצטט מקור פלשתיני בגדה, שאמר, כי הג'יהאד המוסלמי ניסה לדחוף לשלב חדש של מיתקפות מאורגנות על ישראלים, אך הכרוז שהופץ בשבוע שעבר דיבר על התמקדות בפעילות פוליטית דווקא וקרא לפלשתינים לנתק כל קשר עם ירדן ולארגן שביתות והפגנות במשך סוף השבוע.

השבועון מוסיף, כי למרות שרוב החלטות של הגוף המנהל זוכות באוזן קשבת, חלק מההתפרעויות האלימות הוא עדיין בעל אופי ספונטני מקומי.

מיסמך פנימי של ההסתדרות: האוצר מתכוון לקצץ 840 מיליון ש"ח

מאת כתבנו לענייני עבודה

מיסמך פנימי של ההסתדרות מורה כי כוונת האוצר, במסגרת תקציב המדינה לשנת 88/, הוא לבצע קיצוץ של 840 מיליון ש"ח ולא 750 מיליון ש"ח כפי שהוכרז בפומבי, וכן לנקוט בצעדים חמורים בתחום הגדלת הנטל על הציבור.

את המיסמך הציגה יו"ר המכון למחקר כלכלי־חברתי של ההסתדרות נירה שמאי לפני חברי הוועדה המרכזת.

על פי הנתונים יקוצצו 300 מיליון ש"ח, בסובסידיות למזון ולתחבורה. 45 מיליון ש"ח באמצעות המיסוי על הקיצבאות, 160 מיליון ש"ח על־ידי הפחתת קיצבת הילד הראשון, 65 מיליון ש"ח באמצעות הגדלת ההוצאה המוגנית בהכנסה בתחום הבריאות.

מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר אמר כי הממשלה מפקירה את מערכת הבריאות ואנו לא נשלים עם התנערותה מאחריותה לבריאות העם.

ארה"ב מעודדת מתגובת ירדן

שולץ: הדיונים על נוהל — היו עקרים

מאת כתבת
"על המשמר" בארה"ב

וושינגטון. — התגובות הראשונות שהגיעו אתמול לוושינגטון מרבת־עמון הוגדרו על־ידי מקורות אמריקנים כ"מעודדות למדי". השגריר המיוחד מילים חביב דיווח, כי שיחותיו עם המלך חוסיין משאירות מקום לפעילות אמריקנית במזרח התיכון, במגמה לחדש את תהליך השלום.

המקורות אמרו עוד, כי בעקיפת נושא הוועידה הבינלאומית על־ידי ארה"ב אין לראות פגיעה בשמעון פרס, מכיוון שפרס לא הפך את הוועידה הבינלאומית לעיקר־אמונה, אלא לאמצעי להשגת פתרון מדיני. המקורות הדגישו, כי הרעיונות האמריקניים אינם מסתפקים בהאצת האוטונומיה, אלא מבקשים לראות בפתרון־הביניים של האוטונומיה חלק בלתי־נפרד מפתרון כולל, שבו יצוירו הקווים העקרוניים של המפה העתידה במזרח־התיכון.

דיונים עקרים

שר החוץ האמריקני ג'ורג' שולץ אמר אתמול בראיון טלוויזיה, כי "הדיונים על מה שצריך להתרחש במזרח התיכון נשלטו על־ידי הוויכוחים על הנהלים, ואלה אינם מובילים לשום מקום, משום שאין בהם מהות. לפיכך, הבה נדון יותר במהות, במה שניתן לעשות, כדי להקל במהירות את המצב בגדה וברצועה ובפתרון סביר בטווח הארוך יותר. הצדדים מגיבים בחיוב", אמר שולץ.

היועץ לענייני ערבים ביו"ש — פורש מתפקידו

מאת אבי בניהו,
כתבנו הצבאי

היועץ לענייני הערבים במינהל האזרחי יהודה ושומרון, אלוף משנה ראובן לוי, מסיים בימים אלה את תפקידו. כתבנו הצבאי מוסיף כי אלוף משנה לוי הודיע על פרישתו עם כניסתו לתפקיד של ראש המינהל תת־אלוף שייקה ארז וללא כל קשר לאירועים האחרונים בשטחים. תפקידו זה של היועץ לענייני ערבים הנחשב לתפקיד מפתח בכלל הקשה לחקר תחושות והלך הרוחות בקרב התושבים יאוייש בקרוב על־ידי קצין מהמימשל באיזור יהודה או בקצין אחר ששימש כסגנו של ראובן לוי.

● המועצה הציבורית לתקשורת מקומית קהילתית בישראל מתכנסת מחר במרכז הקונגרסים שבכפר המכבייה, להרצאות ודיונים בנושא התקשורת המקומית־קהילתית על היבטיה השונים.

● סגן רה"מ ושר החינוך והתרבות, יצחק נבון, החליט על הקמת מוזיאון ממלכתי לאתנוגרפיה ותרבות האיסלאם בעכו.

"המשמר" עתון יומי
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: מארק גפן
עורך משנה: ישראל זמיר
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3־43360־4
המען למכתבים: שירות שק־דואר מעל ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR" (The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנסור, חדרים 102־121, טל' 3־221161, המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008, חיפה: 33154 רח' מבהר 17, טל' 673673, המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

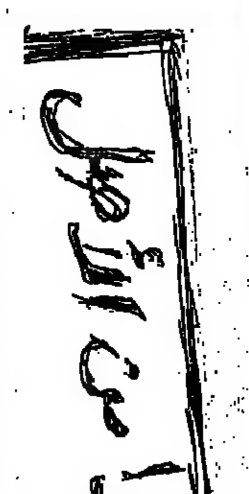

חוות המיכלים במפרץ: זיקוקי האור הנראים בתצלום הם התפוצצויות של מיכלי הגז במהלך הדליקה (תצלום: דוד שוורץ)

שקלנו לנטוש את כל איזור מפרץ חיפה כולל בתי הזיקוק

מפקד מרחב חיפה, תת־ניצב יעקב חביב: האיזור היה מלא התפוצצויות, התפללנו שאין אלה המיכלים הגדולים ☐ שר האנרגיה מינה ועדה לבדיקת סיבות הדליקה, ובראשה הועמד האלוף (מיל) עמוס לפידות, מפקד חה"א לשעבר ☐ שניים מפצועי הדליקה במצב קשה

מאת יואב אביב,
כתבנו בחיפה וסוכנות עתי"ם

שר האנרגיה והתשתית, משה שחל, מינה אתמול, ועדה לבדיקת הסיבות לדליקה שפרצה במתקנים של חברות הגז באתר ליד קרית אתא. הוועדה תבדוק גם, אם יושמו מסקנותיה של ועדה קודמת, בראשות מנכ"ל משרד האנרגיה, ד"ר נתן ארד, שדנה בהיבטים הבטיחותיים במתקני חברות הגז בקרית אתא. מסקנות ועדת ארד הוגשו לפני למעלה משנתיים. מסקנות הוועדה הנוכחית שבראשה עומד האלוף (מיל.) עמוס לפידות, יוגשו לשר האנרגיה והתשתית בעוד שבועיים.

במהלך פעולות הכיבוי שהתנהלו בצעד שלושה בלילה בחוות מיכלי הגז של חברת "מזגז" ליד בתי הזיקוק בחיפה, עלתה האפשרות לנטוש את המקום לחלוטין ולהשאיר את ההתפתחויות ליד הגורל — כך אמר אתמול במסיבת עיתונאים מפקד מרחב חיפה תת־ניצב יעקב חביב.

מפקד המרחב סיפר, כי במהלך פעולות החילוץ היה נדמה לפתע כי מכבי האש אינם מצליחים להשיג שליטה במצב. "האיזור היה מלא התפוצצויות וכל הזמן התפללנו שזה לא מיכל גז גדול". מפקד שירותי הכבאות משה ידדי הודיע, כי ככל הנראה לא תהיה ברירה אלא לעזוב את המקום לחלוטין, ופירושו של דבר היה לנטוש את כל איזור מפרץ חיפה כולל מתקני בתי הזיקוק לנפט.

1100 טון גז

הפיצוץ הראשון אירע סמוך לשעה 9.45 בערב. מיכלית גז עמדה במתקן מילוי הגז של חברת סוגז ומילאה גז. לפתע ניתק צינור הגז וגז החל זורם והוצת. ניצוץ מקרי ככל הנראה ממפלט של מכונית גרם להצתת הגז ולפיצוץ הראשון. בעקבות פיצוץ זה החלו להתפוצץ עשרות מיכלי גז ביתיים שהיו במקום על גבי משאיות ובמחסני המילוי. אש אחזה במתקן ואיימה לפוצץ את מיכלי הגז הגדולים. מפקד שירותי הכבאות של מרחב חיפה אמר, כי המדובר בכ־1100 טון גז שהיה מאוחסן במיכלים ביתיים בשלושה מיכלים של 6 טונות ובעשרה מיכלים של 9 טונות. אחד המיכלים הגדולים הדאיג במיוחד את הכבאים. היה זה מיכל מתחתיו בערה אש. כבאי האש שהיו במקום המילוי בתום שיקול להמשיך לכבות את האש תוך סיכון חייהם.

עשרות אמבולנסים של מגן דוד אדום הגיעו למקום. חלקם פינו שני פצועים. האחד ניזוק שגב המאושפז במצב קשה בבית החולים רמב"ם כשהוא סובל מכוויות בכל חלקי גופו ומקשיי נשימה. הפצוע השני אחוז ענבל סובל אף הוא מכוויות ומצבו בינוני.

"היתה סכנה גדולה שאחד המיכלים יתפוצץ ויעוף כמו טיל בפיזיציה, קרוב למקום יש מיכלי דלק שמכילים מאות ליטרים וכן הרבה מיכלי גז נוספים, מקרה כזה היה עלול להוציא אותנו מהמשחק" אמר אתמול מפקד שירותי הכבאות בחיפה. עוד אמר כי בעקבות האסון שאירע בנובמבר 1984 במקסיקו סיטי ולאחר שלקחיו של האסון בו נספו כ־500 בני אדם, 2000 נפצעו ו־60 אלף פונו מבתיהם נלמדו הלקחים והוחלט לפנות תושבי חמש שכונות של קרית אתא מבתיהם. היו אלה תושבי שכונות קרית בנימין, קרית סרוסטיג, קרית נחום, קרית שטנד ועיר גנים. שלושת אלפים תושבי השכונות פונו במבצע משולב של המשטרה וכוחות העורף של צה"ל.

סגר מגופות

3 שעות לאחר שהאש פרצה הגיע למקום מהנדס של חב' אמישראגז, ששמע את הרעש והציע עזרתו. הוא נכנס בליווי כבאים לשטח הדליקה והצליח להגיע לשתי מגופות גז מרכזיות ולסגור אותן. שעה קלה אחר כך דעכה האש. בשעה 3.50 לפנות בוקר ניתנה הוראה להפסיק לפנות דיירים ולהמתין וזאת לאחר דעיכת האש. שעה מאוחר יותר החלו דיירים לשוב לבתיהם. מפקד משטרת מרחב חיפה אמר כי המשטרה ע"י ח בכל אשר נדרש ממנה בריזוק בסי שתירגלה זאת שבועיים קודם לכן. תושבי קרית אתא משכונת עיר גנים היו מלאי זעם אתמול בלילה.

"חשבתי שזאת התקפת מחבלים, נבהלתי, אחר כך ראיתי אש והתפוצצויות וברחנו מהבית" סיפרה לי תושבת השכונה. תושבת אחרת של השכונה אמרה "התנאים שאנחנו גרים בהם הם מתחת כל ביקורת, אלה לא מגורים לבני אדם. גם זיהום האויר וגם הסכנות מדליקות והתפוצצויות. למה לא מפנים אותנו משם?"

לא יפגרו

בית משפט השלום בחיפה דחה אתמול בקשת פרקליטות מחוז חיפה להורות לאלתר על סגירת חוות מיכלי הגז בעיר גנים. השופט עמידב רנר קבע, כי הדיון בנושא ייערך ב־9 בפברואר.

נוכח הפיצוץ והשריפה בחוות, ביקשו פרקליטת מחוז חיפה עו"ד לילי בורישנסקי, ראש מחלק תביעות במשטרת מרחב חיפה להוציא צו סגירה לחוות המיכלים, בנימוק שהוא מהווה סיכון בטיחותי לאוכלוסייה המתגוררת באיזור.

באי כוח חברות הגז ציינו, כי חוות הגז בעיר־גנים מספקת כ־60 אחוז מתצרוכת הגז הביתי במדינה וסגירתה המיידית, יש בה כדי לשבש את מהלך החיים התקין ובמיוחד את אספקת הגז לכוחות הביטחון.

צבן תובע דיון

ח"כ צבן תובע לקיים דיון דחוף בכנסת בלקחי אסון הגז במפרץ חיפה. ח"כ צבן אמר כי מזה שנים הוא וחברים אחרים בכנסת, מזהירים מפני הסכנה של אסונות המתניים באיזור זה, ותובעים בדיקה יסודית של הבעיה.

תושבי "שכונות הגז" יפגינו בתביעה לפנותם מהאיזור המסוכן

מאת קובי מנרל, כתב "על המשמר"

תושבי השכונות "קרית נחום" ו"עיר גנים" שבקרית אתא, הגובלת בחוות מיכלי הגז מתכוונים להפגין היום מול בנין עיריית קרית אתא, במחאה על הזנחת שכונותיהם. תושבי שתי השכונות, כמאה במספר, תובעים לפנותם מהמקום, ולמצוא להם דיור חליפי במקום בטוח הולם.

התושבים טוענים כי הם תובעים מזה זמן רב לפנותם בשל קרבתם היתרה לחוות הגז ולמפעלים רגישים העוסקים בחומרים מסוכנים. "אנו חשים כמי שיושבים על פתחו של הר געש, וכי אסון הינו רק שאלה של זמן", ציינו.

שלשום פונו תושבי שתי השכונות מבתיהם מיד לאחר שהאש אחזה בחוות מיכלי הגז של חברת פריגז. רבים בילו את הלילה במוקדי חרום מאולתרים שהקימה עיריית קרית אתא. רבים ציינו כי נאלצו להגיע למוקדים אלו בכוחות עצמם, בשל העדר הסעות מאורגנות. עוד ציינו כי לאחר הארוע חשו רבים מהם בכאבי ראש ובבחילות, וכי ילדיהם נעדרו אתמול ממוסדות החינוך, כמו גם הוריהם שלא יצאו למקומות עבודתם.

ראש עיריית קרית אתא יעקב ברדוגאל, טען כי דרש בעבר תקציב מיוחד ממשרד השיכון לצורך פינוי המשפחות, אולם נענה בשלילה בנימוק של העדר תקציב. הוא הוסיף כי בעקבות הארוע, הוא ישוב ויעלה את תביעותיו בפני הגורמים המתאימים, בתקווה שהפעם התשובה שיקבל תהיה חיובית.

בובת "שמיר־לא־שלום" בהפנינג של "שלום עכשיו"

מאת בצלאל עמיקם, כתב "על המשמר"

"שלום עכשיו" מתכננת פעילות אינטנסיבית בדרכים שונות לקראת המהלכים המדיניים הצפויים ונסיעתו של שמיר לוושינגטון בחודש מארס.

בתנועה חוששים כי בשלב זה משקיע שמיר מאמצים למנוע משא ומתן מדיני שתכליתו היא קידום השלום ושחרורה של ישראל מהשטחים ומשליטה על הפלשתינים.

כמה ממובחרי האמנים ישתתפו בהכנת "אירוע" שבו יוצג ראש ענק של ראש הממשלה שמיר שירוכב על אחד מחברי התנועה. בובת "לא לשלום" "תשמיע" את רעיונותיו הנחרצות נגד משא ומתן לשלום, תאזכר את התנגדותו להסדרים בעבר ואת זהות דעתה של ועדת כהן על פעולתו בענין הטבח במחנות הפליטים.

בובת "לא לשלום" ברמות שמיר תוצג לראשונה מחר אחה"צ, במשמרת מחאה של "שלום עכשיו" מול ביתו של רוה"מ שמיר בירושלים.

מתאם הפעולות בשטחים יוצא לביקור בארה"ב

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

מתאם פעולות הממשלה בשטחים שמואל גורן יוצא לביקור עבודה בארצות־הברית.

גורמים בטחוניים מסרו בתשובה לשאלת כתבנו, כי ביקורו של גורן תוכנן מראש טרם פרוץ המהומות בשטחים, וכי המתאם אמור להיוועד בארצות הברית עם ראשי אירגונים שונים בעניין מחנות הפליטים והשטחים.

למרות שהביקור תוכנן מראש, ללא קשר לאירועים האחרונים, מעריכים במערכת הביטחון כי בכל שיחותיו ופגישותיו יידרש גורן לתת תשובות בקשר למדיניות שר הביטחון בגדה וברצועה.

ביגין קיבל תואר "יקיר בית התפוצות"

מאת י. גלילי כתב "על המשמר"

אסיר ציון לשעבר יוסף ביגין קיבל אתמול תואר "יקיר בית התפוצות" שהוענק לו, בזכות מאבקו למען המורשת היהודית ברוסיה.

התואר הוענק לו כבר אשתקד שלא בפניו ועתה הוא קיבלו לידיו בטקס שנערך בבית התפוצות בת"א. את התואר והמגילה של בית התפוצות העניק לו אליעזר שמואלי, המנכ"ל החדש של בית התפוצות.

הטקס נערך במעמד נשיא בית התפוצות, ח"כ יצחק ארצי, פעילים וידידיו של ביגין ברוסיה בנימין פיין, רעייתו איה וחברי משפחת המנהלים של המוזיאון.

תא"ל סנה: אוטונומיה — "ביטוי שרוף" בקרב הפלשתינים; קיפאון יוביל למלחמה

מאת דורית גפן,
כתבתנו לענייני מפלגות

להגיד היום אוטונומיה זה תרגיל. מי שבא ואומר אוטונומיה, צריך לומר מיד איזו אוטונומיה, מה יהיה השלב הבא, מתי הוא יתחיל ועם מי מגיעים ענייו, אמר אתמול תת־אלוף במילואים אפרים סנה בפגישה עם חברי הוועדה המוניציפלית של המשמרת הצעירה במפלגת העבודה.

סנה הדגיש כי הזמן שאפשר היה לסגור בו דברים בלי תושבי השטחים — עבר. לדבריו, כל מי שרוצה לדבר היום על כל תכנית שהיא חייב לדעת, שמטול צריך להיות פרטנר ירדני ופלשתיני, והוא טען כי הביטוי "אוטונומיה" הוא ביטוי שרוף בקרב הפלשתינים וגם אם יקראו לכך "מינהל עצמי" — בערבית, שני המושגים זהים. הוא הוסיף כי לא צריך לשלול את רעיון האוטונומיה אך כדי שיהיה בר־קיום צריך להיות ברור שזה שלב ביניים, ושמדובר באוטונומיה שכוללת את נושא הקרקע והמים. לדבריו, אוטונומיה ללא קונצנזוס בשטחים, אי־אפשר יהיה לקיימה אפילו שעה אחת. אף אחד לא יהיה מוכן לקבל עליו תפקיד ממלכתי שסגרו ביניהם שמיר ושולץ, אמר סנה.

בנתחו את המצב בשטחים ואת האירועים של השבועות האחרונים אמר, כי אם לא יהיה תהליך מדיני בזמן הקרוב עלולות ירדן ומצרים ואולי גם עיראק להקים קואליציה עם סוריה בנושא הפלשתיני. כמו כן יגבר הבידוד המדיני שלנו בעולם וילך ויעמיק הניכור של העם היהודי. הערכתו של סנה היא כי מצב של קואליציה ערבית מצד אחד וישראל מבודדת ומנוכרת מצד שני, הם מתכון בטוח למלחמה בטווח הקרוב.

תא"ל אפרים סנה בישיבת הדור הצעיר של מפלגת העבודה. משמאל: אפרים דיגר, מזכיר הדור הצעיר (צילום: פרנוש)

המשכים

אוטונומיה

(סוף מעמוד ראשון)

מו"מ בכבר בדצמבר

אשר למו"מ על הסדר־הקבע, נקבע בהסכמי קמפ־דייוויד, כי יוחל בו לכל המאוחר שלוש שנים לאחר הנהגת האוטונומיה. אולם עתה מציעה ארה"ב, כי יוחל במו"מ זה זמן קצר לאחר שהושג הסדר־הביניים — כנראה בדצמבר השנה.

לגבי מרכיבי הסדר־הביניים, מתכוונת ארה"ב לאוטונומיה מורחבת, אך הרעיונות בקשר לכך נמצאים עתה בשלבי בדיקה וגיבוש. לשם כך, סוקרת עתה ארה"ב את כל הנושאים שעליהם הוסכם במו"מ האוטונומיה ואת הנושאים שנדחקו לסוף המו"מ, כי לא היו מוסכמים. מרשימה זו תגבש לעצמה ארה"ב תמונה לגבי הסדר־הביניים שתציע.

שולץ עשוי לבקר

ראש הממשלה יצחק שמיר מסר אתמול בישיבת הממשלה, כי אם תהיה התקדמות מדינית, ייתכן ששר החוץ האמריקני, ג'ורג' שולץ, יבוא בקרוב לביקור באזור, קודם לביקורו במוסקווה, המתוכנן לחודש הבא. שמיר מסר, כי מזכיר הממשלה אליקים רובינשטיין יצא לוושינגטון לפי הזמנה של שולץ עצמו, כדי לדון בתהליך המדיני. ראש הממשלה הדגיש, כי ארה"ב הבטיחה עתה, לא להפתיע את ישראל בהצעות חדשות ובלתי־מתואמות. „נסיון יוזמת ריגן לא עודד אותם להפתיע" — אמר ראש הממשלה.

רובינשטיין מכחיש

ב„מבט" נמסר אמש, כי ראש הממשלה ביקש להבהיר לארה"ב, באמצעות רובינשטיין, שאין זה נכון שהשטחים אינם נתונים למו"מ. ידיעה זו הוכחשה על־ידי לשכת ראש הממשלה. מזכיר הממשלה אמר לי, בתשובה לשאלה, כי לא העביר מסר כזה לארה"ב וכי לא נתבקש להעביר מסרים כלל. „הדבר הזה לא עלה על דל שפתי," אמר רובינשטיין. מקורות בלשכת ראש הממשלה אמרו, כי ראש הממשלה מדבר רק על האוטונומיה ועל החלתה בתקופת־המעבר, עד להשגת הסדר־הקבע. הם הדגישו, כי ראש הממשלה אינו עוסק כלל בהסדר־הקבע ובתוכנו.

עמדת שמיר

שמיר דיווח בישיבת הממשלה על המהלכים המדיניים האחרונים, בעקבות שאילתה של גד יעקבי. הוא אמר, כי הרעיונות שהממשל האמריקני ביקש להעביר לישראל, באמצעות סוביר הממשלה, בקשר לפתרון הסכסוך באזור, נוגעים בתוכנית האוטונומיה ובהסכמי קמפ־דייוויד, והשאלה היא, כיצד ניתן להתאימם לצרכי הזמן. השאלה היסודית היא, אמר שמיר, אם ניתן להגיע להסכמות על מהות והסדרים, לאחר שזמן ממושך הוקדש עד כה לטיפול בעיקר בענייני נוהל. שמיר אמר, כי ישראל תקדם בברכה פתיחה במו"מ מדיני גם בתקופה הקרובה ביותר. הוא הבטיח לקיים דיונים בממשלה ובקבינט, כאשר יועלו רעיונות חדשים.

לגבי אופי הסדר־הביניים, אמר שמיר, כי ישראל טרם קיבלה פרטים על כוונת ארה"ב. עתה נמצאת ארה"ב בשלב הבדיקה עם ירדן, ישראל ומצרים, ולפי התגובות שתקבל, תחליט על צעדיה הבאים.

עמדת פרס

חילוקי הדעות בין שמיר לבין פרס באו לביטוי כאשר נטל פרס את רשות־הדיבור ואמר, שהוא מעריך נוהל בלי התחייבויות לגבי המהות, מאשר מהות במחיר הקלה על הנוהל. אם אפשר להגיע לוועידה בינלאומית שאינה כופה ואינה מבטלת הסכמים ופותחת מו"מ ישיר, אמר פרס, סמכויותיה של ועידה כזו חשובות יותר מאשר המעצמות שישתתפו בה.

עוד אמר פרס, כי עתה יש להמתין לתשובת ירדן. אם יתברר שאינה מסכימה להסדר־ביניים נוסח האוטונומיה ויעלו על הפרק ויתורים טריטוריאליים, יהיה צורך ללכת לבחירות כדי לבקש את הכרעת העם. לגבי הסדר־הקבע, אמר פרס, כי האמריקנים לא יוותרו מתוכנית ריגן. הוא הטעים, כמו שמיר, כי הפעם לא יפתיע הממשל את ישראל ביוזמות לא־מתואמות.

מציעים דיון מדיני

במהלך הדיון אמר השר אריאל שרון, כי בתוכנית האוטונומיה יש סכנות רבות. היא יכולה להיות תוכנית טובה, אם תנקוט ישראל בשורה של צעדים שיבטלו את סכנותיה. לשם כך קרא שרון להקים התיישבות מאסיבית ביו"ש וריכוז על „גושי התיישבות חזקים". זאת, מאחר שתוכנית האוטונומיה לא נועדה למסירת שטחים, אלא למתן שלטון עצמי לתושבים, תוך קיום בטחון הפנים והחוץ בידי ישראל.

שרון וכן גם משה שחל ויעקב צור הציעו לקיים בממשלה דיון מדיני. גם יצחק מודעי טען, כי יש בעיה של עירוב־תחומים בין נושאי מהות ונוהל ויש להבהיר זאת. דוד לוי אמר, כי מוטב להבהיר את עמדותינו לארה"ב עתה, כדי לתאם עמדות עם ארה"ב לפני שיימסרו העמדות האמריקניות לירדן, וזאת, כדי למנוע מתחים עם ארה"ב ואף את מסירתנו למלך חוסיין.

דיון לא פולמוסי

השר עזר וייצמן אמר, כי אם תהיה הצעה לאוטונומיה מואצת, שהאמריקנים, ירדן וכל הנוגעים בדבר יסכימו עליה, הוא יצביע בעדה, גם אם לא יידע מה יהיה הסדר־הקבע שיוחלט עליו. השר חיים קורפו אמר, כי לא צריך להיחפז בהיענות להצעות ארה"ב, כי יש הרבה שאלות לגבי תקופת־המעבר.

הדיון בממשלה היה רגוע וראש הממשלה הביע שמחתו „על הדיון הלא־פולמוסי".

תושב בית־אל נכווה

(סוף מעמוד ראשון)

ושומרון ו„ועד נפגעי הטרור" פירסם הודעה, שבה נאמר, בין היתר: „אנו מעדיפים לראות פורעים ערביים שידיהם שבורות מאשר יהודים הסובלים מכוויות". אלוף פיקוד המרכז, אלוף עמרם מצנע, נפגש עם ראשי המתיישבים היהודיים באזור וביקשם לפעול למניעת פעולות נקם. הם הבטיחו לו לפעול ברוח זו.

בקבוקי תבערה נוספים נזרקו אמש לעבר מכוניות ישראליות שעברו בכביש המוליך לשכונות הצפוניות של ירושלים, אך איש לא נפגע בתקריות אלה.

עוצר בשכם ובבלאטה

עם חידוש ההפגנות ויידוי האבנים על חיילי צה"ל בשכם, הוטל אתמול עוצר על העיר כולה ועל מחנות הפליטים שבסביבתה. לפיזור ההפגנות, נאלצו חיילי צה"ל לפתוח באש חיה וכמה מן המפגינים נפצעו.

נפתחו חנויות במזרח־י־ם

במזרח־ירושלים, הצליח אש"ף להנהיג את שביתת־המסחר על־פי הוראותיו, וזו הפעם הראשונה נפתחו אתמול החנויות במזרח־העיר בשעה 5 אחה"צ, לפי הוראות אש"ף, שהתפרסמו בכרוזים.

התארכות עוד זמן ארוך

לאחר ימים של פעילות מחודשת בשטחים, ובעיקר בשומרון, מעריכים במערכת הבטחון, כי לתושבי השטחים יש אורך־נשימה להמשיך לשמור על רמת פעילות של הפרות־סדר לזמן ארוך מאוד. במערכת הבטחון אומרים, כי אין כל שיטה הגיונית במהומות ולא נראה כי יש יד מכוונת כלשהי מאחורי הפרות הסדר. „המצב אינו ברור כלל ובמציאות זו אין איש מסתכן בהערכה באשר לעתיד" — אומרים במערכת הבטחון.

צה"ל הציע — רבין אישר

גורמים במטה הכללי של צה"ל הם שהציעו לשר הביטחון להפעיל בשטחים את מדיניות „היד המרסנת", (שר־הביטחון) אישר את הצעתם, בהתחשב במצוקה שאליה נקלעו החיילים, בחוסר תגובה כלפי המפגינים ומיידי האבנים.

לכתבנו הצבאי נודע, כי בימים האחרונים הופחת השימוש באלות ובהכאות על־פי פקודות המפקדים בשטח, למרות שלא שונתה מדיניות שר־הביטחון והוראות הרמטכ"ל ואלופי הפיקודים. גורם בכיר אמר אתמול לכתבנו הצבאי: „יש תקלה בימים האחרונים בהכאות ובשימוש באלות, הצבא הבין, שהחיילים הגזימו בשימוש בכוח וגם הביקורת הגואה על צה"ל ומערכת הביטחון תרמו לעניין."

מזכירות התק"ם התכנסה לגבש עמדה ביחס לאירועים בשטחים

האלוף מיצנע ותא"ל ארז הוזמנו להשמיע דעתם — „האם יש סירוב לשרת בשטחים?" — „אף לא בעייה אחת שאני יודע עליה" ענה אלוף הפיקוד

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

„הפיתרון לאירועים בשטחים טמון בשילוב של שכל וכוח. חיילי צה"ל בשטחים מצויים במציאות קשה והמשימה המוטלת על צה"ל הינה קשה מאוד", דברים אלה אמר אתמול אלוף פיקוד המרכז עמרם מיצנע, בסקירה שנתן לפני חברי מזכירות התנועה הקיבוצית המאוחדת.

מזכירות התק"ם התכנסה אתמול בבוקר לדיון בהשלכות האירועים האחרונים, על החברה הישראלית ועל התנועה הקיבוצית ובכן על דרכי הפיתרון האפשריים לבעיות בשטחים. לפני הדיון שמעו חברי המזכירות סקירות מפי האלוף עמרם מיצנע ומפי ראש המינהל האזרחי ביהודה ושומרון תת־אלוף שייקה ארז (חבר קיבוץ שפיים). השניים הוזמנו כדי להשמיע את דעתם בטרם יגבש התק"ם עמדה ציבורית בנושא השטחים. המשתתפים בדיון העלו מספר שאלות בפני אלוף הפיקוד וביניהן „האם הפתיעו אותנו האירועים בשטחים?" „האם יש סירוב לשרת בשטחים?" ו„איך מגיב צה"ל לגבי חריגות מהוראות ופקודות בשטחים?"

אין בעיות סירוב

אלוף פיקוד המרכז ענה: „אין אף לא בעיה אחת של סירוב לשרת בשטחים שאני יודע עליה ואין גם תופעה קרובה לכך. האירועים בשטחים מתאפיינים בכך שאין כל סיבה מדוע יש בשכם יום אחד שקט ולמחרת פורצות שם מהומות. אין כל הסבר. רק מיעוט של התושבים נוטל חלק באירועים ואין יציאה המונית לרחובות. בכל אירוע משתתפים לכל היותר כ־100 איש עד גילאי 25." אלוף מיצנע הוסיף בהמשך כי אין פיתרון קסם לבעיה וברור שצריך להיות קודם־כל שקט, סדר ציבורי, חוק ומימשל.

תת־אלוף שייקה ארז, ראש המינהל האזרחי, אמר כי רוב מערכות המינהל האזרחי בגדה, כולל העיריות פועלות כרגיל וכי הרוב הדומם רוצה שקט ולא מהומות. „המינהל האזרחי נוקט בפעולות שונות, תפקידינו הוא לאפשר לסוחר לסחור ולקונה לקנות."

שינויי אירגון ומינהל בקופת־חולים במועצת ההסתדרות שתתכנס מחר

הצעות ההחלטה ישמשו את ועידת קופ"ח שתתכנס במאי הקרוב ■ יו"ר האגף לביטחון סוציאלי מזים טענות האוצר: ההסכם עם רופאי הקופה — חוקי

מאת אבשלום קווה, כתבנו לענייני עבודה

מועצת ההסתדרות תקיו תתכנס מחר בבית התערוכה בתל־אביב. המועצה תעסוק בשינויים אירגוניים־מינהליים בקופת־חולים, בשינויים תקציביים לגבי מספר איגודים מקצועיים ופרק מיוחד בדיונים יוקדש ל„הפועל".

פרטים לקראת המועצה נמסרו אתמול במסיבת עתונאים בתל־אביב, בהשתתפות יו"ר הוועדה המכינה, מאשה לובלסקי, יו"ר האגף לבטחון סוציאלי רב פלג סגנו, משה ולדמן ודובר הוועדה המכינה עוזי קידר.

רוב הצעות ההחלטה, אשר יעמדו על סדר היום של המועצה, עוסקות בקופת־חולים של ההסתדרות ואלה ישמשו את ועידת קופ"ח הקרובה, האמורה להתכנס בחודש מאי הקרוב. מאשה לובלסקי קבעה כי החלטות המועצה יהיו בחזקת ניירות מחייבים בוועידת קופ"ח. היא הדגישה כי ההסתדרות עומדת ותמשיך לעמוד בהתנגדותה לתשלומים עבור ביקור אצל רופא וטיפולים אחרים.

התקציב תקין

רב פלג מסר, כי כל שנה קיימת עליה בהוצאות לנפש בשיעור שבין 4 ל־5 אחוזים וזאת בשל הזדקנות האוכלוסיה, הגורמת לתוספת תקציב של 5 עד 6 אחוזים. פלג אמר, כי ההסתדרות דורשת מהממשלה העלאה בהשתתפותה בתקציב קופת חולים מ־2.5 אחוזים, כפי שהמצב כיום, לעשרה אחוזים. הוא הזים את הטענות המושמעות מכיוון משרד האוצר כאילו ההסכם שנחתם עם רופאי הקופה אינו חוקי בקובעו כי הדבר נבדק על ידי יועצים משפטיים מוסמכים.

משה ולדמן מסר כי במרוצת החודשים האחרונים התקיימו כ־65 מועצות פועלים דיונים בנושאי קופת־חולים במתכונת דומה לזו אשר התקיימה בשעתו לקראת ועידת ההסתדרות האחרונה. „בדיונים הללו השתתפו חברי הסתדרות רבים אשר שטחו את בקשותיהם־ותלונותיהם," אמר ולדמן.

„הרחבת האוטונומיה — החלטה ברגע קריטי"

מאשה לובלסקי הגנה נמרצות על ההחלטה להרחיב את האוטונומיה של מספר איגודים מקצועיים.

בתשובה לשאלה קבעה לובלסקי, כי זאת הינה החלטה אמיצה של מסטר ברגע קריטי. זאת היא אחת ההחלטות החשובות ביותר שהתקבלו באחרונה בהסתדרות, ורק העתיד ישפוט אם המעשה יגרור את התפרקותה של ההסתדרות לפדרציה של איגודים מקצועיים".

הפינקסוסט האדום

תעודת החבר הראשונה במתכונתה הממוחשבת הוענקה אתמול בישיבת הוועדה המרכזית למזכ"ל ההסתדרות, ח"כ ישראל קיסר. מחר, בישיבת מועצת ההסתדרות יוענקו התעודות החדשות למזכ"לים לשעבר: אהרון בקר, יצחק בן אהרון וירוחם משל. בתצלום: קיסר וח"כ אהרון הראל.

ח"כ כץ־עוז: לפטר את ברונו — הריביות שקבע הן רצח ועושק

מאת חיים מרגלית, כתב „על המשמר"

רק אדם שמעולם לא ניהל משק, מפעל או עסק היה יכול לקבוע ריביות רצחניות כמו שעושה זאת נגיד בנק ישראל פרופ' מיכאל ברונו ולכן על שר האוצר לפטר אותו לאלתר — הכריז סגן שר החקלאות ח"כ אברהם כץ־עוז.

כץ־עוז הזכיר כי הריבית הריאלית לאשראי תור רביטורי (תח"ר) היא בשיעור של בין 18 ל־22 אחוז בשנה, והריבית הריאלית להלוואות לזמן בינוני נעה בין 12 ל־14 אחוז לשנה. כץ־עוז הגדיר ריביות אלה כרצח ועושק ששום משק לא יכול לעמוד בהם. הוא הדגיש כי במדינות אליהן מיוצא היצוא מישראל, עומדת הריבית בין 4 אחוזים ועד מקסימום 7 אחוזים ומי הכסף שאמור היה להיות הכנסה של היצרן עובר ישירות לבנקים ומהם לבנק ישראל ולאוצר.

כץ־עוז טוען שראש הממשלה תוך התייעצות עם שר האוצר מינה את פרופ' ברונו לתפקידו ולכן מוטל עליהם לפטרו, „אם תימשך המדיניות המביאה להתמוטטות עסקים יצרניים נוספים על אלה שהתמוטטו בשנת 1987, תחול האשמה עליהם", אמר סגן שר החקלאות.

נזקים לפרדסים בדרום ספרד

ואלנסיה. — רוחות עזות שפקדו את חבל ואלנסיה, בדרום ספרד, עקרו עצים וגרמו נזק לגידולי ההדרים — מסרו אתמול השלטונות המקומיים.

חבל ואלנסיה הוא האזור העיקרי בספרד לגידולי הדרים. לפי שעה, לא נודעו פרטים על גודל הנזקים לתפוזים וללימונים. (עי"ר)

● אלפי פולנים הפגינו אתמול בעיר גדאנסק, בצפון פולין, בשהם משמיעים סיסמות אנטי־ממשלתיות, לאחר שהממשלה הודיעה על העלאות מחירים תלולות. (עי"ר)

ועדת המשנה לתכנון ולבניה
מרחב תכנון מקומי
ראשל"צ

הודעה לפי סעיף (1)149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

ניתנת בזאת הודעה, כי הוגשה לועדת המשנה לתכנון ובניה ראשל"צ, בקשה למתן הקלות, חלקה 1 גוש 5029 רחוב ארגמן 30 לפי תוכנית מיתאר/תכנית מפורטת, נמצאת החלקה הנ"ל באזור שטח למבנה ציבורי ומותר לבנות עליה. מבקשים לבנות באזור מגורים ב' — בית אבות בן 4 קומות. בקשת בעלי החלקה: הקלה 5% עבור מעלית. הקלה 5% עבור קומה 3 ו־4. הקלה 6% עבור תכנון.

לכל מי שיש התנגדות מאיזו סיבה שהיא לבקשה הנ"ל יואיל להגישה לוועדה תוך מועד של 15 יום מיום פרסום הודעה זו.

באם לא תתקבל כל התנגדות בתקופה הנ"ל, תובא הבקשה לאישור.

תאריך 22.1.88 — מ. נרצן, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ובניה ראשל"צ

ניקרגואה שיחררה הטייס האמריקני

מנגואה. — ניקרגואה שיחררה בשבת את הטייס האמריקני השבוי, מעשה שפרשנים רואים בו מחווה לקונגרס האמריקני, שבו עומדת להצבעה הצעת הנשיא להגדלת הסיוע למורדי הקונטראס.

הטייס, ג'יימס ג'ורדן דנבי, בן 58, ממדינת אילינוי, שוחרר לאחר מעצר של שבעה שבועות, מאז נחת מטוסו הקל במוף שנמצא בניקרגואה. אילו הועמד לדין על קשריו עם המורדים, היה צפוי למאסר מקסימלי של 30 שנה.

דנבי פירסם הודעה אחרי שחרורו, בה אמר „אני מבקש להודות לכל פרס מקליפורניה, שפעל לשחרורי, וכן לממשלת קליפורניה, על שניתנה לי לצאת מכאן."

גם הבית הלבן פירסם הודעת תודה על שחרורו של דנבי. „הוא אזרח פרטי ואנו מביעים תודה על שחרורו," אמרה דוברת הבית הלבן, לין מרפי. (עי"ר, עי"ב)

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
„דרום־השרון"

פרסום הקלה עפ"י הוראות ס' 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה דרום השרון בקשה להוצאת היתרי בניה בתיק בנייה מס' רמ/127/68 בגוש 6559 חלקה 52 ב' גבעת חן עם שינוי מבנים.

מהות ההקלה: הקלה לגבי תבנית שר/1000/6, ע"י הארכת התקופה לקבלת היתרים, מעבר לתאריך 31.12.87, וזאת בהעדר תבנית מפורטת תקפה.

כל המעוניינים, או כבעל הנכס ואם מבחינה אחרת בקרקע, בבניינים או בנכסים הנ"ל שהתכנית עשויה להשפיע עליהם, יוכל לעיין בעותק התכנית, במשרדי הועדה המקומית הנ"ל בשעות העבודה הרגילות, ולהגיש התנגדות לתכנית תוך 14 יום מתאריך פרסום זה.

א. רוגצקי, יו"ר הועדה

עירית חיפה
משרד מהנדס העיר
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
העיר חיפה
רחוב ביאליק 3, חיפה, טל. מס' 04-640775
מי—556

הודעה על־פי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי: אגגל בע"מ — לאשר הקמת בנין בן 3 קומות, ברחוב יציב 10 חלקה 62 בגוש 11585 קרית חיים מזרחית.

הבקשה כרוכה בעודף שטח בניה מעל למותר, [illegible] לעיין בבקשה באגף לתיקה ורישוי על תכנית, בבנין העיריה, רח' ביאליק 3, חיפה, בימים א', ג', ה', בין השעות 08.00—11.30. המעוניין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.

איתמר ינובין
מהנדס העיר

מרחב תכנון מקומי
רחובות

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה בקשה למתן הקלה

בהתאם לסעיפים 146—150 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965, ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדה המקומית בקשה לאישור שימוש חורג לגבי חלקה 135 בגוש 3703, השימוש החורג מתבטא בכך שהועדה המקומית תתיר את השימוש למבנה הנ"ל [illegible] במקום אולם כניסה למלון לתקופה של 5 שנים.

כל המעוניין יוכל לעיין בתוכנית הבנין, ללא תשלום במשרדי הועדה המקומית קומה ד' כל יום בשעות העבודה הרגילות פרט ליום שישי ולהגיש התנגדות לתוכנית, תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעתון.

יחזקאל הרמלך, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה רחובות

ידיעות מווינה מטילות ספק באובייקטיביות של החוקרים:

ואלדהיים קיבל מראש שאלות שהציגה לו ועדת ההיסטוריונים

מאת אהרון ביר, כתב „על המשמר" באיטליה

רומא. — לאיטליה מגיעות ידיעות מווינה, המטילות ספק באובייקטיביות של ועדת ההיסטוריונים, העומדת לפסוק בשאלת עברו של קורט ואלדהיים. ראש הוועדה, ההיסטוריון השווייצי הנס רודולף קורץ, העביר לוואלדהיים „תבדרית" לשאלות שעמדה הוועדה להציג לפניו בחקירתו — אומרות הידיעות.

פקיד בכיר במשרד המשפטים האמריקני (ששמו לא פורסם) אישר גם הוא, שוואלדהיים ידע מראש אילו שאלות יוצגו לו והיה לו זמן מספיק להכין את הגנתו.

קורץ הצהיר, שלוואלדהיים הועברו אמנם „קיצורים של כמה קבוצות של שאלות", כדי „להאיץ" את השיחות עם הנשיא הנחקר, אך הכחיש שניתנה לוואלדהיים, בדרך זו, אפשרות להכין את הגנתו.

אין תעודה שהוא פושע

ההיסטוריון הגרמני מנפרד מסרשמידט, מנהל מכון החקר של ההיסטוריה הגרמנית בפרייבורג, חבר חשוב של הוועדה, הצהיר בטלוויזיה האוסטרית: „לא מצאתי שום תעודה המוכיחה שוואלדהיים הוא פושע מלחמה."

עם זאת אמר פרופסור מסרשמידט, כי יתכן שבידי ההיסטוריון היוגוסלבי פיאנקה, שהיה מנהל הארכיון הצבאי של בלגראד, נמצאים מסמכים על ואלדהיים, שוועדת ההיסטוריונים אינה מכירה אותם. אם כך, טוב יעשה פיאנקה אם ישתף־פעולה עם ועדת ההיסטוריונים. מסרשמידט טען, כי לא הצליח להתקשר עם פיאנקה.

רק עובדות או גם הערכות?

להלן הכחיש מסרשמידט את השמועות, כי בוועדת ההיסטוריונים יש שני „זרמים": האחד סבור שהוועדה צריכה להסתפק בהצגת העובדות, והאחר, שעימו נימנה מסרשמידט עצמו, רוצה להביע גם מעין הערכה סופית. „לא דנו עדיין סופית בעניין" — אמר מסרשמידט — „אולם סבורני, שהצגת העובדות והערכתנו חופפות זו את זו."

מסרשמידט קבע, שאם קיימת „סמיכות" בין שרותו הצבאי של ואלדהיים לבין פשעי מלחמה, ימצא הדבר ביטוי בדו"ח של ועדת ההיסטוריונים. „בכל אופן" — סיכם הפרופסור הגרמני בראיונו בטלוויזיה האוסטרית — „עבודתנו תביא ללא ספק להבהרה־יותר ולידיעה ברורה של העובדות. על כך אין איש צריך להצטער."

יש להתחשב בנסיבות

בראיון ליומון הווינאי „די פרסה" אמר מסרשמידט, שיש להתחשב בנסיבות שבהן פעל ואלדהיים בתקופת שרותו הצבאי ובמבנה הפלוגה שבה פעל ואלדהיים בבלקנים.

קורץ אישר, שהדו"ח של ועדת ההיסטוריונים יימסר לראש ממשלת אוסטריה, ורניצקי ב־8 בפברואר.

בדיקה נוספת

סוכנות „אסושיאייטד פרס" מוסרת מווינה, כי ועדת ההיסטוריונים עומדת לבקר פעם נוספת ביוגוסלביה, כדי לעיין במברק המיוחס לוואלדהיים, שבו ציווה, לדברי „דר שפיגל" המערב־גרמני, לגרש כ־4,000 בני־אדם למחנות, שמהם נשלחו רבים מהם למחנות־השמדה או למחנות של עובדי־כפייה.

ההיסטוריון מסרשמידט, חבר הוועדה, אמר אתמול, כי הוא וחבריו חייבים לאמת את המסמך.

ההיסטוריון היוגוסלבי דושאן פלנקה, שגילה את דבר הימצאו של המברק, הודיע אתמול, כי לא יצא לווינה להעיד לפני הוועדה, במחאה על שלא מינו אותו לאחד מחבריה. עם זאת הדגיש, כי בידיו כמה וכמה מסמכים הקושרים את ואלדהיים בבירור לפשעי־המלחמה של הנאצים. „בשבעה או שמונה מסמכים, שגיליתי ב„ארכיון אוסטאשה' בזאגרב, מעידים, כי ואלדהיים היה מעורב — לפחות — בגירוש המוני של נשים וילדים מקוזארה למחנות־המוות באוסטאשה. אחד המסמכים מעיד, למשל, כי ואלדהיים התגורר בבית סמוך מאד ליחידת המבצעים העיקרית, ואין איפוא ספק, כי ידע על המתרחש," אמר פלנקה.

כעס במשרד ההגנה הבריטי על מכירת מכשירי הקשר לאש"ף

משרד המסחר הבריטי אישר המכירה ◘ „וכי מה הם חשבו? ... שערפאת זקוק להם כדי להתקשר עם הגנן שלו?..."

מאת דפנה ורדי, כתבת „על המשמר" בבריטניה

לונדון.— מכירת מכשירי קשר המתוחכמים מחברת „רקאל טקטיקום" לאש"ף נעשתה באישור רשמי של משרד המסחר והתעשיה הבריטי, בניגוד למדיניותה הרשמית של ראש הממשלה, מרגרט תאצ'ר, המתנגדת לקשרים עם ארגוני טרור — נמסר כאן אתמול.

הידיעה על העיסקה עוררה סערה בבריטניה. הממשלה מתכוונת לפתוח בחקירה רשמית. חבר הפרלמנט היהודי גרוויל ג'אנר הכריז, כי יש בכוונתו להגיש השבוע שאילתה רשמית בפרלמנט בעניין זה. ג'אנר ציין, כי הפרשה מדהימה בעיקר „לאור העובדה, שהממשלה לא מספקת ציוד צבאי לישראל, כיוון שאין היא מוכנה להיות קשורה לצד זה או אחר בסכסוך."

מכשירי הרדיו שנמכרו לאש"ף נחשבים למתוחכמים וחיוניים לפעולות צבאיות, ובעיקר לפעולות התנגדות לאיגלוית, מקורות צבאיים בבריטניה ציינו, שמכשירי רדיו אלה מגבירים את יעילותה הצבאית של כל קבוצה המשתמשת בהם.

לפי החוק הבריטי, חייבת כל חברה המבקשת לייצא ציוד צבאי לקבל רשיון ייצוא ממשרד המסחר והתעשיה. במקרה זה, לא נתקלה החברה בקשיים כלשהם בהשגת הרשיון.

„סאנדיי טיימס" מצטט מקורות לא־רשמיים במשרד ראש הממשלה, שטענו, כי בריטניה „לא תעשה דבר כדי להגביר את כוחו של כל גורם באש"ף שמטרתו לבצע פעולות אלימות", אך כל המקורות הממשלתיים ניסו להדגיש את ההפרדה בין אש"ף לבין הגורמים האלימים הפועלים בתוכו.

לעומת זאת, הדגישו מקורות במשרד ההגנה הבריטי, כי מכשירי הרדיו שנמכרו לאש"ף הם ציוד צבאי ומכירתם לאש"ף מהווה הפרה גסה של מדיניותה הרשמית של ממשלת בריטניה. „סאנדיי טיימס" מצטט מקור במשרד ההגנה, שהביע את תדהמתו והוסיף: „לאיזה צורך מתכוון ערפאת, לדעתכם, להשתמש במכשירי הרדיו? כדי להתקשר עם הגנן שלו?"

נאום חשוב שהשמיע בוחארין ב־1929 פורסם בבריה"מ

מוסקווה. — 50 שנה לאחר הוצאתו להורג של ניקולאי בוחארין, פירסם בטאון המפלגה הקומוניסטית הסובייטית נאום חשוב של המהפכן הבולשוויקי, שבו קרא תיגר על מגמות במדיניות הקרמלין.

בנאום שהשמיע באפריל 1929, יצא בוחארין נגד המערכה למען תיעוש מהיר וקולקטיביזציה כפויה של החקלאות, שבוצעו בידי סטאלין, והנחשבים עדיין, מבחינה רשמית, למוצדקים ביסודם.

משקיפים אמרו, כי פירסום הנאום בבטאון „קומוניסט", המבטא דעות ליברליות בחסות הרפורמות של גורבאצ'וב, עשוי לבשר את טיהור שמו של בוחארין.

בוחארין, תיאורטיקן בולשוויקי בכיר, הוצא להורג אחרי משפט ראווה ב־1938 כ„אויב העם" — אך כמה מרעיונותיו צפים ועולים מחדש על רקע מדיניות ה„פרסטרויקה" הנוכחית. הנאום הושמע באסיפה לציון יום השנה הה־5 למותו של לנין, והוא פורסם בעתון המפלגה „פראוודה" ב־1929, זמן קצר לפני שהורחק בוחארין מהפוליטביורו על־ידי סטאלין. הנאום פורסם תחת הכותרת „צוואתו הפוליטית של לנין" והוא היווה קריאת תיגר בוטה על סמכותו של סטאלין.

במהלך הקולקטיביזציה, שהחלה ב־1929 ונסתיימה ב־1933, נהרגו, מתו מרעב או גורשו לאזורים נידחים מיליוני איכרים. (עי"ר)

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
רמת־גן

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה ר"ג (להלן הועדה המקומית) בקשה להתרת הקלה בנכס בגוש 6143 חלקה 803 [illegible]

כל המעוניין יוכל לעיין [illegible] במשרדי הועדה המקומית [illegible] תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעיתונות.

אורי עמית, ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה ר"ג

הועדה המקומית לתכנון ובניה
רעננה

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965 להלן החוק

ניתנת בזה הודעה כי בהתאם לסעיף 149 לחוק, כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ובניה רעננה (להלן הועדה המקומית) בקשה להיתר בניה בגוש 6581 חלקה 256/358 מגרש 3 רח' רבוצקי. מבוקשת הקלה 10% בקו בנין צדדי, דהיינו 2.70 מטר במקום 3.0 מטר המותרים, והקלת 5.5% במשטח המגרש דהיינו 55.5% במקום 50% המותרים לפי תוכנית רע/1/17.

כל המעוניין רשאי לעיין בתכנית במשרדי הועדה המקומית רעננה במקום ובימים שהמשרדים פתוחים לקהל.

כל הרואה עצמו נפגע מהקלה זו רשאי להגיש התנגדותו להתרת ההקלה הנ"ל תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לועדה המקומית במשרדי העיריה.

ב. הולמברג, יו"ר הועדה לתכנון ובניה

הועדה המקומית לתכנון ובניה
רעננה

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965 להלן החוק

ניתנת בזה הודעה כי בהתאם לסעיף 149 לחוק, כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ובניה רעננה (להלן הועדה המקומית) בקשה להיתר בניה בגוש 6581 חלקה 9, רח' [illegible], מבוקשת הקלה 1.2% [illegible] 51.2% במקום 50% המותרים לפי תכנית רע/1/17.

כל המעוניין רשאי לעיין בתכנית במשרדי הועדה המקומית רעננה במקום ובימים שהמשרדים פתוחים לקהל.

כל הרואה עצמו נפגע מהקלה זו רשאי להגיש התנגדותו להתרת ההקלה הנ"ל תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לועדה המקומית במשרדי העיריה.

ב. הולמברג, יו"ר הועדה לתכנון ובניה

„סאנדיי טיימס":

ברזיל עומדת למכור ללוב טילים שטווחם מגיע לת"א

מאת דפנה ורדי, כתבת „על המשמר" בבריטניה

לונדון. — ברזיל עומדת למכור ללוב טילים באליסטיים בעלי טווח של 800 עד 1,000 ק"מ. טווח זה מגיע לקהיר, לירושלים, לתל־אביב, לרומא, לאתונה ולכל שטחה של צ'אד — מוסר השבועון הלונדוני „סאנדיי טיימס".

השבועון מוסיף, כי המשא ומתן בין לוב לברזיל נמצא בשלבים מתקדמים, למרות מחאות נמרצות של ממשלת ארצות־הברית.

המדובר בטילים הנמצאים עדיין בשלבי פיתוח ואשר יגיעו לשלב של תפעול רק בעוד כחמש שנים. בעיסקה שהיקפה בשני מליארד דולר, כלולים גם כלי־נשק קונוונציונליים, שהספקתם תהיה מיידית.

סגן שר החוץ האמריקני, ג'והן ויימהד, זימן אליו השבוע את שגריר ברזיל בוושינגטון והביע לפניו את מחאת ארצו, אך השגריר הסביר, כי „מצבה של ברזיל אינו מאפשר לה לדחות עסקות." מאוחר יותר אמר שר החוץ של ברזיל, רוברטו אברו סודרה, כי לא היו כל תוצאות למחאה האמריקנית. הוא הוסיף, כי הנשק שבו מדובר נועד למטרות הגנה בלבד.

השבועון מצטט מקורות מהימנים בברזיל, שאמרו, כי המו"מ עם לוב עלול להיכשל בגלל החשש מביטולה של עיסקה, שכמעט הגיעה כבר לכלל סיכום, עם ערב הסעודית, למכירת 250־300 טנקים מסוג „אוסוריו". המקורות הביעו חשש, שלחץ אמריקני על ערב הסעודית עלול לגרום לביטולה של העיסקה.

ארצות־הברית הביעה חשש, כי נוסף לצרכיה הגוברים של לוב עצמה, במלחמתה המתמשכת נגד צ'אד, יתכן שבכוונתה להעביר חלק מהנשק לאיראן או לארגוני טרור בעולם. כן חוששת ארה"ב, כי הטילים שיימכרו ללוב יוסבו בסופו של דבר לנושאי ראשי־חץ גרעיניים.

ויזנטל: דנמרק העניקה מחסה לפושע נאצי ידוע

מאת עלי כהן, כתב „על המשמר" בדנמרק

קופנהגן. — שמעון ויזנטל, צייד הנאצים וראש המכון לדוקומנטציה בווינה, מתח בסוף השבוע ביקורת חריפה על דנמרק, שהיא מאפשרת שהותו ועבודתו של נאצי ידוע על אדמתה.

הדברים מתפרסמים בעתון „דאר שלוויגאר", המופיע בעיר הדרומית הדנית אבנרו, קרוב לגבול עם גרמניה המערבית, והם מכוונים לשהותו הממושכת ולפעילותו של טיאס כריסטופסן, נאצי, „זונדער פיהרר" בס.ס. שפעל במחנה ההשמדה אושוויץ וכיום הוא אחד מגדולי הפעילים הניאו־נאציים.

נגד האיש הוצאו פקודות־מאסר רבות בגרמניה, בין היתר בגלל „קביעתו", כי הגרמנים לא רצחו מעולם שישה מיליון יהודים. כריסטופסן מוציא לאור חומר ניאו־נאצי רב ועומד בקשר הדוק עם המפלגה הניאו־נאצית בגרמניה המערבית.

ויזנטל, המתכוון עתה לפנות ישירות לשר המשפטים הדני, אריק נין־הנסן, מציין, כי פנה לשגרירות דנמרק באוסטריה, אך ללא תוצאות. לדבריו, נמצא כריסטופסן בדנמרק למן סתיו 1986, עם אשרת ישיבה ועבודה.

שערי מטבע־חוץ בבנק הפועלים — 29.1.87

		בתקבולים		העברות והמחאות		שערים
	היחידה	קניה	מכירה	קניה	מכירה	יציגים
סל [illegible]	1			1.7100	1.7314	1.7199
דולר אמריקני	1	1.54	1.61	1.5702	1.5698	1.5798
מרק גרמני	1	0.92	0.97	0.9394	0.9511	0.9437
לירה שטרלינג	1	2.73	2.86	2.7808	2.8155	2.8013
פרנק צרפתי	1	0.27	0.29	0.2760	0.2815	0.2799
ין יפני	100	1.21	1.27	1.2315	1.2469	1.2363
גילדן הולנדי	1	0.82	0.86	0.8343	0.8447	0.8400
פרנק שוויצרי	1	1.13	1.19	1.1541	1.1685	1.1588
כתר שבדי	1	0.25	0.27	0.2610	0.2642	0.2626
כתר נורווגי	1	0.24	0.25	0.2463	0.2493	0.2479
כתר דני	1	0.24	0.25	0.2452	0.2482	0.2464
מרק פיני	1	0.38	0.40	0.3861	0.3909	0.3884
דולר קנדי	1	1.21	1.27	1.2316	1.2469	1.2389
דולר אוסטרלי	1	1.08	1.16	1.1200	1.1339	1.1268
ראנד דרום אפריקאי	1	0.47	0.80	0.7911	0.8009	0.7949
פרנק בלגי	10	0.44	0.46	0.4486	0.4542	0.4514
שילינג אוסטרי	10	1.31	1.37	1.3337	1.3503	1.3422
לירה איטלקית	1,000	1.26	1.34	1.2849	1.3009	1.2797

על היום

לא ראיתי

לא ראיתי
ילדי
לא שמעתי,
זה היה רחוק

לא ידעתי
ילדי
לא חכיתי
שם במחנות

לא פשעתי
ילדי
לא אשמתי,
מה יכולתי לעשות

רק רציתי
ילדי
לשמור על החוק,
וסדר בשטחים
הרי צריך לחיות

לא ידעתי
כי כך הם מכים
ותוך מוח,
ילדי,
כמהו מידידי
הם ערבים.

ש. עין

מה אתן, האמהות הפלשתיניות, עושות כדי למנוע טרור

מכתב גלוי של חברות קיבוץ נגבה לסמיחה חליל, יו"ר ארגון הנשים הפלשתיניות

אנחנו, חברות קיבוץ נגבה, חיות כמו כל הנשים בישראל בצלן של המלחמות ושל המאבק הקשה בין שני העמים. קיבוצנו נגבה הותרג כליל במלחמת העצמאות תוך עמידה איתנה של הורינו־חברינו, שנילחמו על הגנת הבית. אנחנו שילמנו דם יקר של חברים שבל רצונם היה להבטיח את קיומנו בשלום ובביטחון.

זכותנו לארץ שלנו, שנוכל לחיות בה כשלום, בבימחון ובשלווה. הצבא שלנו — צה"ל — אשר אליו אנו שולחות את בנינו ובנותינו, הוא צבא הגנה המגן על מדינת ישראל.

גם לכם, בני העם הפלשתיני, זכויות לאומיות ואנו מאמינות כי ניתן תוך הידברות בין שני העמים להחלים בתבונה על שלום ועל עתידם של השטחים, ויש לעשות זאת סיד. אנחנו, כאזרחיות מדינת ישראל, עושות ככל יבולתנו ללחוץ על הממשלה שלנו לקדם את המשא ומתן לשלום. אנחנו אומרות: לאו לרבין; לאו לשמיר; לאו לארץ ישראל השלמה. כן למתנה השלום בישראל. אנו שותפות לכל ההפגנות של "שלום עכשיו" ולסשמרות המחאה של קיבוצנו. אנחנו מחנכות את ילדינו לסובלנות ולכבוד כלפי שבנינו הערבים והפלשתינים ודואגות למוסר ולהמניות של חיילינו־בנינו כלפי כל אדם, גם אם היום הוא אויב לנו.

ומה אתן, האמהות הפלשתיניות, עושות כדי למנוע מן המנהיגים שלכם מעשה טרור האם חשה, את — את הכאב. את השכול, את היאוש והאבדן של המשפחות בישראל, ששכלו בנים ונפגעו ממעשי הטרור האכזריים והרצח, באחריות המנהיגים שלכם, ומנהגי ארצות ערב האחרות!

הכאב שלנו ושלכן הוא אותו הכאב. הצרה והמצוקה המחרידה המסכנת את המשך הקיום של שני העמים, משותפת לנו ולכן.

בואי סמיחה חליל, נפגש, נדבר, נעשה מעשה. אולי זה יהיה קצה החוט, שיוביל בסופו של דבר למשא ומתן של שלום.

אנו מחכות לקריאה למפגש מצרך, בכל זמן ובכל מקום, ואת מוזמנת לביתנו בכל עת.

(תגובה למכתבה של סמיחה חליל, שהתפרסם ב"על המשמר" ב־29.1.88)

פריסה מאוחרת

ההסכם שנחתם בשבוע שעבר בין הממשלה לבנקים להסדרת חובות המושבים ■ שיחה עם גדליה גל, ממזכירי תנועת המושבים

אוהל המאבק מול משרד האוצר בירושלים, אוקטובר 78'. תנועות ההתיישבות הפגינו אז נגד הסחבת בפתרון מצוקת היישובים. המזכיר, גדליה גל, שני מימין (צילום: זאב אקרמן)

מאת חיים מרגלית

"הסכם דחוק", כך מגדיר גדליה גל, אחד ממזכירי תנועת המושבים, את ההסכם שנחתם בשבוע שעבר בין הממשלה והמורכבות לבין הבנקים. בהסכם הוסדרו פריסת חובות המושבים ומחיקת חלק מהם.

"שמחה אין כאן", אומר גל וכי איזו שמחה יש בהסכם שנחתם באיחור של שנה מדובר בבניארים, ובניארים אינם מוצרים שאפשר לשים אותם על המדף או בסוווה ולשלפם בעת הצורך".

גל מוכיח, כי ד"ר שמעון רביד הגיש לממשלה את המלצות הוועדה, שעסקה בפתרון בעיות המושבים, לפני שנה, בחודש פברואר 1987. ההמלצות נדונו בממשלה ובוועדת הכספים.

ועדת הכספים הקימה ועדת משנה מיוחדת, שהחליטה להגדיל את החלק של מחיקת חובות. הנושא נדחה, כי הבנקים לא היו מוכנים, וכאשר היו מוכנים, אוצרים לא עשו שעורי בית ודרשו זמן נוסף. וכך עברה שנה עד שהגיעו ליום שלישי, 26 בינואר, היום בו נחתם ההסכם לפיו יפרסו הבנקים חוב של 850 מיליון ש"ח ויימחק סכום בסך 42.5 מיליון ש"ח. סכומים אלה היו נכונים לספטמבר 1986, מאז עברו 16 חודשים. לו היו פועלים אז, אולי היו מצליחים.

לדבריו, מושבים רבים עברו שינויים בסדר גודל כזה, שההסדר המוצע אינו ישים עבורם. המושבים עליהם מדבר גל הם ברובם הגדול באזור הצפון (כוונתו למושבים העניים בעמקים ובגליל המזרחי). לדעתו, מושבים רבים בשרון, במרכז ובדרום יוכלו לעמוד בהסדר. עם זאת יש לזכור, שגם באזורים אלה יש מושבי מצוקה, שלגביהם ההסדר הגיע מאוחר מדי.

האזורים הקריטיים הם, כאמור, בצפון ובגליל. הסיבות לכך רבות. גל מדגיש את הקיטוב בין המושבים, בעיקר בעמקים: מושבים חזקים ומבוססים מול מושבי מצוקה. באזורים אלה התמוטטו המערכות האזוריות (ארגונ־קניות ומפעלים) ונוצר מצב שהנטל הכספי באזורים אלה גדול פי ארבעה, חמישה ואף יותר מאשר במושבים בעמק חפר למשל.

בגליל, הוא מטעים, היו למושבים ציפיות גדולות מאוד. חברי המושבים שם חישלו עצמם כי הממשלה תסייע להם בגלל מיקומם הגיאוגרפי ומצבם הבטחוני, אך התקוות לא התממשו. "אם בממשלה" — הוא מדגיש כל מילה — "יבינו את ציפיות המושבים בגליל וילכו לקראתם, יש תקוה, לשם כך על הממשלה למצוא מקורות מימון נוספים אלה שנקבעו בהסכם שנחתם לפני עשרה ימים.

גל מזכיר, שלציפיות של מושבי הגליל אחראים לא במעט פוליטיקאים. אלה הבטיחו והצהירו בי מושבי הגליל בראש מעייניהם. סההבטחות וההצהרות לא קרה דבר. לפי ההסכם האחרון, יצטרך כל חבר מושב באזור הצפון והגליל לשלם 400 ש"ח כל חודש על חשבון החוב, והם פשוט לא מסוגלים להבין מדוע עליהם לשלם.

לכל אלה מוסיף גל את פרשת בנק לחקלאות, שהאוצר החליט לפרק אותו. מדוע הוחלט לפרקו — הוא שואל, ואין לו תשובה. הבנק לחקלאות, מסביר גל, הכש מיומנות בכל הנושאים החקלאיים ותחום זה הוא עיסוקו העיקרי. כמחצית מהמושבים הם לקוחותיו. לבנק התחייבויות וערבויות טובות מאוד. משיצא הבנק מהתמונה, בגלל החלטת התמוהה של האוצר להעבירו לבנק לפיתוח התעשייה, השתבשה כל התמונה.

"איש אינו מדבר על כך", אומר גל, "ובלי הבנק לחקלאות גם ההסדר האחרון נמצא בסכנת אי־מימוש.

על הפרץ

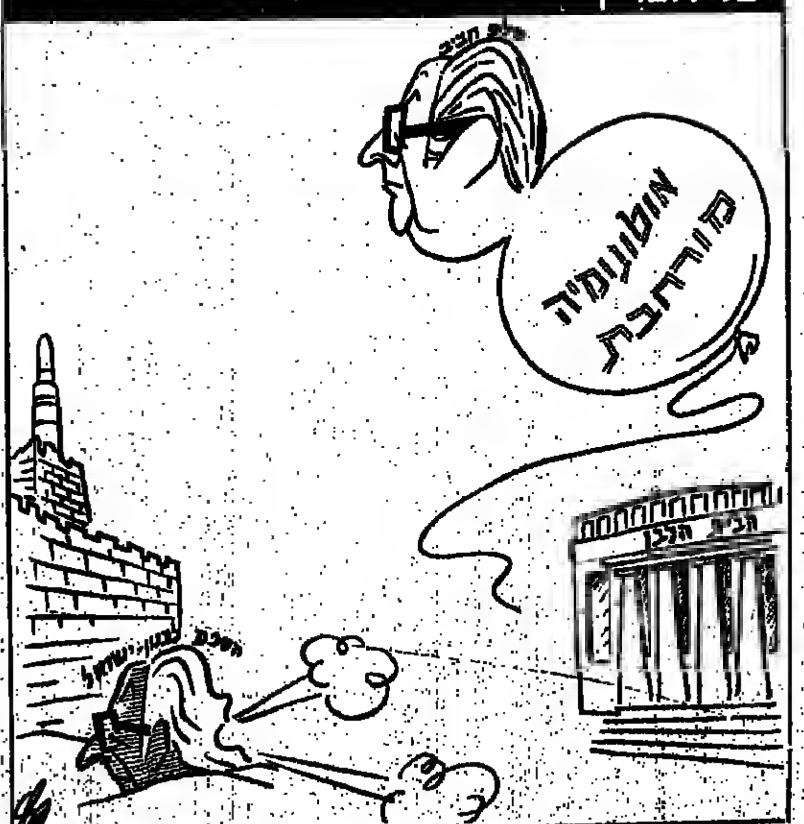

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב. עורכת אחראית של עמודי המגזין: עמית אנטר.

תיירות בתקופת האבן

מלאי ההזמנות אוזל

"באו המהומות בשטחים, והמלונאים באילת נמצאים על הקרשים" — אומר דב לאוטמן, נשיא התאחדות התעשיינים ● המשבר הנוכחי מזכיר את זה של תקופת מלחמת לבנון

מאת בצלאל רובין

האירועים בשטחים והשמועה קשות על תיירות השבר לאילת. במדבית בתי־המלון בעיר נרשמו ביטולים רבים, והתפוסה בהם ביום היא כ־50 אחוז. גורמי התיירות באילת חוששים, שאם לא תרשה רגיעה מיידית במצב הביטחוני, עשוי הדבר לסגוע בעונת התיירות, שביום כבר היתה אמורה להיות בעיצומה.

הגרמנים הם המנטלים העיקריים. המטוסים המביאים מגרמניה במישה ישירה לאילת, או לשדה התעופה עובדה, מגיעים כמעט ריקים. במקרה הטוב — בפחות מחצי התפוסה. טיסה שבועית מפרנקפורט אף בוטלה בשל העדר נוסעים. אחדים מסלונאי אילת מנסים להסעיט מחומרת הבעיה, וטוענים שחודש ינואר הוא, בדרך כלל, חודש חלש מבחינת התיירות, אך רוב המלונאים אכן חושש ומודאג. בצר להם שבים ופונים מלונאי אילת לעזרת הישראלים, שיבואו לעיר ושיצילו את העונה.

מבצע הוזלות

מלונות אחרים, בעיקר הגדולים, כמו רשת "אישטרוטל", אף פתחו במבצעי הוזלות מיוחדים לישראלים בחודשים ינואר ופברואר. למשל, מלון "המלך שלמה" מציע לישראלים חבילת־בילוי, הכוללת חמישה ימים וארבעה לילות שהייה בעיר, נסיעה באוטובוס לאילת הלוך־וחזור, שיט וארוחת צהריים על יכטה, במחיר של 379 שקל — שאותו ניתן לשלם בחמישה תשלומים.

ההרגשה הכללית היא, שאילת חוזרת לתקופת המשבר של מלחמת לבנון, כאשר התיירות הזרה נמנעה מלהגיע לאילת. כדי להמחיש: בשנת 1983, השנה השנייה למלחמה, נרשמו באילת 483,852 לינות תיירים לעומת 1,131,403 בשנת 1987.

נפתלי שיינברג, ישראלי היושב זה 30 שנה בברלין, משמש זה שנים אחדות כמשרה בכירה בחברת התיירות הגרמנית הגדולה, "אונגר". חברה זו מציעה ומארגנת מאות טיולים וביקורים, סיטות־שכר וחבילות־תיור לכל אתר ולכל מקום בעולם. בין השאר מפעילה החברה, על־ידי נציגה "עמנואל מורס", את מיסת־השכר השבועית של "איר ברלין" מנמל התעופה בן־גוריון ומעובדה.

תפקידו של נפתלי בחברת "אונגר" כולל ביקור באתרי תיירות שונים, הכנסתם למאגר ההצעות של החברה, בחירת בתי־מלון באתרים המומלצים לתיירים, ועריכת הסכמים. הוא הכוח המניע, הרוחני והיוזם להכנסת אילת למפת התיירות של תושבי ברלין. כדאי להקשיב לדבריו.

לדבריו, המשבר שבו מצוי ענף התיירות ביום, בשל האירועים בשטחים וברצועת עזה, ידוע לכולם. היקפו של המשבר עדיין אינו ידוע. "בחברה שלנו עדיין לא התקבלו ביטולים, אך תנועת ההזמנות נפסקה כליל. כיום לא מתקבלות שום הזמנות של תיירים לבקר באילת. פירושו של דבר, שהמשבר הקשה עוד לפנינו. כיום מגיעים לאילת תיירי טיסות השכר, שכבר שילמו בעבר חבילת התיור, אך בעתיד הקרוב, תוך ימים ספורות, יגמר מלאי ההזמנות מראש וחדשות אין".

חבילת תיור הילולית

נפתלי אף יודע, כי חברת התיירות הגרמנית הגדולה מציעה לתיירים, שרכשו חבילות־תיור לאילת אך מסרבים לממשן, חבילה חלופית באתרי תיירות אחרים. בעיקר, באיים הקנריים, בנוסף למתן פיצוי כספי. לאור הירידה התלולה בכמות התיירים המגיעים לאילת, חברה זו הוליפה את מטוסי ה"איירבוס" הגדולים, שבהם נחתה השנה בשדה־התעופה עובדה, במטוסים קטנים יותר, מסוג בי.סי.9. לדעת נפתלי שיינברג, יש להביר כבר עתה, כי עונת תיירות החורף באילת לשנה זו מושפלת. אין אפשרות לשקם, בעיקר נוכח העובדה, שהאירועים בשטחים ובעזה נמשכים, וכותרות כלי התקשורת בעולם מרוחות על כך. בראש מהדורות החדשות שלהם ובהרחבה. עתה יש לראות ולפעול בצעד אחד קדימה ולנסות לשמר את תנועת התיירות הקיץ, בתקווה שעד אז תשקוט הארץ.

למצב בתיירות, בעקבות האירועות בשטחים, התייחס גם דב לאוטמן, נשיא התאחדות התעשיינים. בביקורו באילת, בשבוע שעבר, אמר, כיק לפני חודשים מלונאי אילת היו מאושרים מעסקות התיירות ומשום עשו, והתבטאו שעוד לא היתה להם שנה טובה וברוכה כזו. באו המהומות בשטחים, והמלונאים באילת נמצאים "על הקרשים". הבעיה, לטעמו של לאוטמן, עשויה להיפתר על־ידי גיוון מקורות התעסוקה בעיר והבאת תעשייה אליה.

חיזור כחול לבן

גורמי תיירות מאשרים כי יש ירידה במספר הבאים, ומתנחמים בכך שינואר הוא חודש חלש ■ ובכל זאת — מדוע זוכה התיירות המקומית לטיפוח בימים אלה?

מאת יוסף שמי

התיירות שוב מוצאת עצמה על הגרנדה. בך אפשר לתרגם מתיירים המגיעים מאילת המטרים כי בוטלו טיסות שכר, התפוסה בבתי מלון ירדה והמלונאים פונים אל התייר הישראלי, כדי שיציל את העונה.

שר התיירות, בפגישה עם כתבים בשבוע שעבר, הודה בעקיפין, כי המצב אינו שפיר, וזאת בניגוד לאופטימיות שסיפר אך לפני חודש ימים, בעת פגישה חגיגית בת עוזריו חילק הוטר אודות הישגי שנת 1987 והתחזיות לשנת 1988. לפי תחזית זו, השנה היו אמורים להגיע בשני מיליון תיירים. אך כבר לפני שבוע ימים סען השר שריר, כי יתכן והשנה תהיה ירידה בתיירות בסדר גודל של כ־8% כפי שקרה ב־1982, שנת מלחמת לבנון. ואולם הדברים נאמרו בעקיפין. השר גם ססר, כי הוא פונה לאוצר בבקשה לקבל כסף נוסף לשם חיזוק הפירסומת במדינות מעבר לים.

יחזקאל סרדמן, מבעלי רשת מלונות "דן", אומר, כי אכן יש ירידה בתיירות, יש ביטולים, אך קשה למסור נתונים בדוקים מספרים ואחוזים. התקווה היא שכאשר המצב בשטחים ירגע, יתחדש שוב זרם התיירים. אך יש לזכור, כי המצב הפוליטי הוא שקובע ואין לחפש פתרונות אצל התיירנים, כי אם אצל הפוליטיקאים.

אילנה מסובבות נסיעות "מרסור" מסרה, כי אכן ישנם ביטולים, אך אין להגזים לגבי היקף האירוע. זה לא משה יוצא מגדר הרגיל, ועוד מוקדם מדי לעשות הערכת מצב. מתאחדות סוכני הנסיעות נמסר, כי אין כרגע נתונים אודות השינויים בתיירות הנכנסת. הכל בגליל, משה עמיר, מהתאחדות בתי־המלון מאשר, כי ישנם ביטולים, אך אין הם גדולים מאשר בשנים הקודמות. הסוכנים באירופה מרוחים, כי המצב משתפר, והם אף אופטימיים יותר מבעלי הענין. כאן בישראל, גם רשל קליימר, מאגף התיירות הנכנסת של חברת "דיזנגוף", מאשרת, כי אכן ישנם ביטולים, אך המדאיג הוא מיעוט הזמנות חדשות. עם זאת אין מקום לבהלה. ואולם יתכן והשנה, שנת 1988, תהיה טובה פחות משהעריכו תחילה.

ראובן טורגה, מחברת "איסתא", מדווח על פניה בתיירות נופש, לעומת זאת אין שינוי כמעט בתיירות צליינית. או יהודית. בכלל, חודש ינואר אינו חודש חזק, אם גם סברואר יהיה חלש, אז יהיה משום לדאגה, נחמן קלימן, דובר "אל־על" אומר, כי ביטולים הם בגדר תופעה שולית. הנסיעות מניו־יורק לישראל אף עלתה בכ־5%. הדאגה היא למה שיקרה לאורך השנה בכלל ולאו דווקא בחודש מסוים, ינואר למשל. מבחינתו, חשוב מה שיקרה לאורך השנה בכלל ולאו דווקא בחודשים מסוימים, ינואר למשל. מבחינתו, חשוב מה שיקרה בסתיו ובחורף 1986.

רז יערי מ"ארקיע", גם כן אינו רואה שינוי בתנועת התיירות המגיעה מאירופה לירדן, דרך המבקרים לאילת. לא השתנה הוא מוסיף, כי יתכן והחברות הפרטית הן כן מרגישות בשינוי התנועה. אך לא כך הם פני הדברים ביחס ל"ארקיע". יתרה מזו, טוען, כי השנה, כמו בשנים קודמות, הנהיגה חברת "ארקיע" במבצע הנחות לתיירים ישראלים. תמורת 199 ש"ח אפשר לטוס לאילת ולקבל 2 לילות לינה. הנסיעה לעיר הדרומית באמצע השבוע, יהיה בנוסף לזה עוד בונוסים הינם.

לאילת, דרך מחנות הפליטים..

המרחקים הקצרים בין אתר לאתר בישראל הוצגו בעבר כיתרון תיירותי. היום הוא פועל נגדנו. התיירים חוששים מעימות עם מפגינים בדרך לבית המלון

מאת דפנה ורדי, לונדון

ארגון סוכני הנסיעות בבריטניה אמור להחליט בימים הקרובים אם לבטל את כינוסו השנתי, שהיה אמור להתקיים בישראל בחודש נובמבר. בשלב זה נמצאת הנהלת הארגון תחת לחץ מצד חבריה לבטל את הכינוס, לאור האירועים בשטחים.

במקביל, מנהיגיהם של ארגונים יהודיים בארצות־הברית הביעו דאגה בעקבות הירידה הדרסטית בהזמנות לחופשות האביב והקיץ בישראל. בארצות־הברית ניכרת ירידה זו יותר בחברות התעופה האמריקניות, ופחות ב"אל על". עובדה זו מראה, שעיקר הבעיה אינה עם תיירים יהודים, המכירים את הארץ או לפחות יודעים עליה די, אלא עם אותם תיירים שמתייחסים אל ישראל בהשוואה לאתרי תיירות אחרים.

ההחלטה על קיומו של כינוס סוכני הנסיעות הבריטים בישראל, אשר התקבלה בחודש דצמבר, היתה נצחון למשרד התיירות הישראלי. המשרד השקיע מאמצים רבים בעניין. המדובר בכ־3,000־3,500 סוכני נסיעות, האמורים לבלות בארץ שבוע ימים.

בשבועות האחרונים נתונים חברי ההנהלה ללחץ מצד המתנגדים לקיומו של הכינוס בארץ. אלה מטענים, כי ריכוז בזה של תיירים, אשר לוח הזמנים שלהם מתובנן מראש וידוע, יהווה מטרה נוחה לכל כוונת סיגוע. עם זאת, חברי הנהלת הארגון עצמם די דגועים בעניין וחששותיהם באשר לביטחונם של באי הכינוס היו מתבללים. גורם אחר המסדיד את סוכני הנסיעות הוא פעולות מחאה מצד גורמים עוינים בבריטניה עוד לפני קיומו של הכינוס.

מעבר לכל אלה עומד השיקול המסחרי. הכינוס השנתי מהווה אחד ממקורות ההכנסה העיקריים של הארגון. אבל, הכנסה זו תלויה במספרם של המשתתפים בכינוס. ראשי הארגון חוששים, שאם המצב בארץ לא יירגע, והם ימשיכו בתוכניותיהם לקיים את הכינוס בארץ, רבים מהסובבים יחליטו לא להשתתף בו, ואז ייגרמו לארגון הפסדים.

רפי באדי, נציג משרד התיירות בבריטניה, מציין כי לפחות מעל לפני השטח לא נראה שפועלים בעניין גורמים פוליטיים. לדבריו, לאחר פגישות רבות שקיים עם חברי הנהלת הארגון, הגורם העיקרי הפועל נגדנו בעניין זה הוא האווירה הכללית בבריטניה בכל הנוגע לישראל. משרד התיירות הישראלי בלונדון משקיע מאמצים רבים בשכנוע ובהפעלת לחץ על הנהלת הארגון שלא לשנות את תכניותיהם.

בשלב זה, מספר דיונים של הנהלת ארגון סוכני הנסיעות שנקבעו בנושא, החליטו שלא להחליט ודחו את העניין. למרות זאת ברור, שכל יום של אי שקט באזור רק מסייע למתנגדים.

חשיבותו של כינוס כזה היא בעובדה, שכל אחד מ־3,000 המשתתפים בו הוא בפוטנציה גורם חשוב בעידוד התיירות לישראל. נעשים רבים פונים אל סוכני הנסיעות שלהם בתקווה לקבל מהם הדרכה והמלצות, ואם אותו סוכן רק חזר מכינוס מוצלח בארץ, יש להניח שישראל תהיה בין המקומות עליהם ימליץ.

ביום רביעי הקרוב אמורה הנהלת הארגון להפגש שוב בנושא, וגם אז לא ברור עדיין אם אכן יקבלו החלטה סופית או שיעדיפו להשאיר את הנושא פתוח ולעקוב אחרי הנעשה בארץ.

באשר לציבור הבריטי, כאן, כמו בארצות־הברית, ניכרת מגמה של ירידה בהזמנות לחופשות האביב והקיץ.

רפי באדי, נציג משרד התיירות בבריטניה, מספר כי אחדים מסוכני הנסיעות השהו את הוצאת הפרוספקטים שלהם, בתקווה שהרוחות יירגעו. אלה שהוציאו את תוכניות הפרסום עוד לפני חג המולד, הביעו סביעות־רצון מכמות ההזמנות שהתקבלו בסוף חודש דצמבר. באותו זמן היתה כמות ההזמנות לישראל גבוהה בהרבה מזו ליעדים אחרים. אך, בשבועות האחרונים, כאשר החל להתברר שלא מדובר באירוע חולף, נעצר גל ההזמנות. כיום, בהשוואה ליעדים אחרים, ישראל עומדת מאחור. עם זאת, מספר הביטולים מצד אלה שכבר הזמינו את חופשתם הוא נמוך.

בימים אלה משקיעים נציגי משרד התיירות בבריטניה את מאמציהם בשני מישורים, האחד — פירסומה של ישראל כיעד נופש, והשני מניעת ביטולים מצד קבוצות שכבר הזמינו את ביקורן בארץ. במסגרת פעולות אלה מנסים אנשי המשרד להציג את הצדדים החיוביים של אתרי הנופש בארץ, הן ממקור ראשון של תיירים "מפורסמים", כמו שחקנים וחברי פרלמנט, והן בפרסומות בתוזיו.

באשר למניעת ביטולים, הפעולה בתחום זה היא בדרך כלל על בסיס של פגישות אישיות. סוכני נסיעות הנתקלים במארגני קבוצות שמביעים חשש באשר לנסיעתם לארץ, יוצרים קשר בין המארגנים לאנשי משרד התיירות, והמסבירים לראשי הקבוצות את הנעשה בארץ ומנסים להפיג את דאגותיהם באשר לסיכונים הכרוכים בטיול בארץ.

אחד הגורמים שבעבר הוצג כיתרון — המרחקים הקצרים בין מקום למקום — פועל עכשיו נגדנו. אותו מדריך או מורה אשר שמע כל הזמן שבישראל המרחקים מנקודה לנקודה הם אפסיים, חושש עכשיו שכל סיור באתרי התיירות יביא איתו לאזורי מחנות הפליטים, בהם צפוי לו עימות עם מפגינים. כמו אותו צעיר שהתקשר לבקש את חופשת וחופשה שלו באילת ושאל אותי עד כמה עזה קרובה לאילת, ואם אפשר להגיע לאילת בלי לעבור בתוך מחנות הפליטים בעזה...

עובדות

פריחה ב־1987

שנה	מספר תיירים בישראל (באלפים)	הכנסות מתיירות (במיליוני דולרים)
1977	986.5	748
1978	1060.8	860
1979	1138.7	989
1980	1175.8	1106
1981	1137.1	1196
1982	997.5	1062
1983	1166.8	1207
1984	1259.2	1252
1985	1436.4	1544
1986	1195.9	1237
1987	כ־1500.0	1600 ויותר

ארץ מוצא של התיירים בישראל בשנת 1988

ארצות אירופה	668,300	בריטניה	133,900
ארצות אמריקה	297,000	ארצות סקנדינביה	66,300
אסיה	33,400	דרום־אפריקה	20,300
אפריקה	32,800	אמריקה	
אוקיאניה	18,700	ארצות־הברית	211,700
		קנדה	28,300
גרמניה המערבית	139,100	ארגנטינה	28,000
צרפת	136,000	יתר ארצות אמריקה	28,700

מקורות: משרד התיירות

(סל)

מסחר מושבת בירושלים. לתיירים אין מה לתפש שם (צילום: רתמים ישראלי)

רשות מקומית

מאת אשר שילוני

מהפך־חצר בעיר

סניף מפלגת העבודה בבת־ים עובר מהפכה־זוטא, עם בחירת מועמדה החדש לראשות העירייה

מאת אשר שילוני

בסניף מפלגת העבודה בבת־ים פרצה מהפכה־זוטא. ברוב של 78 מול 72 קולות נבחר תת־אלוף (מיל') יוסקה קסטל (61), כמועמד המערך לראשות העיר לבחירות המוניציפליות, שתתקיימנה קרוב לוודאי בנובמבר השנה. קסטל יבוא במקומו של ראש העירייה הנוכחי, אהוד קינמון.

בעיני קינמון לא התחוללה במפלגתו מהפכה, אלא מהפך. שכן, מהפכה פורצת על רקע אידיאולוגי, ואילו המלה מהפך מתקשרת לאינטריגות.

קינמון, בלוי וישיר, אינו מנסה להסתיר או לתרץ מה שאירע: "הדרך בה התקבל מה שהתקבל בסניף אינה מקובלת עלי. גורמים מתונים חיצוניים אינטרסנטיים, שיש להם התחשבנות עם העירייה, היו מעורבים בהכשלתי" — הוא מאשים.

ראש עיריית בת־ים אף מצטט בפני קטע מראיון, שנתן חברו למפלגה ויריבו על ראשות העיר, יוסף קסטל, לסופר מעריב. בראיון מספר קסטל על העבודה המאומצת שעשה לשכנע 150 מתוך 150 חברי מועצת סניף העבודה שיצביעו עבורו: "לא הבטחתי שום דבר ספציפי. מי שיעזור לי—אני אעזור לו, (ההרגשה שלי, א.ש.), אבל לא מעבר לזה. אנחנו גוף מפלגתי אחד, ולגיטימי שנעזור אחד לשני...".

„אם זה הסגנון" — אומר לי קינמון— „אני לא יכול להתגורר מולו וזה לא לפי דרכי ולא לפי הערכים שחונכתי עליהם". הוא רומז שידו גבר עליו בדרכים שאינן כשרות למהדרין, או בשפה פשוטה או ברוטאלית יותר, מדבריו של קינמון משתמע, שקסטל הבטיח גמול־הצבעה למי שיבחר בו, במועצת הסניף.

ברית בלתי קדושה

לאהוד קינמון יש נסיון מוניציפלי עשיר למדי. עד לבחירות המוניציפליות ב־1973, שבהן הפסיד, לראשונה בתולדות בת־ים, המערך לטובת הליכוד — היה קינמון סגנו של ראש העירייה, איש מפלגת העבודה, מנחם רוטשילד. אולם, מי שמשך את החוטים בעירייה היה דווקא קינמון ולא רוטשילד. קינמון, אשר שלט על תיק החינוך ועל תיק ההנדסה, לא נתן למיכת המפד"ל „להשתולל" כרצונה. לימים, כאשר הרוחות בארץ ובבת־ים ינשבו ימינה, יתרצו הדתיים בבת־ים, שהם כורתים ברית עם הליכוד באשמתו של קינמון, אשר דחה אותם לפנים.

ב־1974 כאשר הליכוד, בראשותו של יצחק וולקר, השתלט על העירייה, עוברת בת־ים תקופת „מהפכות־חצר" ו„קונטרה־מהפכות", שמקורן בליכוד ושאינן פוסחות גם על מפלגת העבודה. בברית בלתי קדושה בין העבודה לבין פורשים מן הליכוד חוזר מנחם רוטשילד לראשות עיר, למחצית מן הזמן שנותר עד לבחירות 1980. בהמשך התקופה עובר השלטון לידי עורך־דין דוד מסיקה, ראש מורשי הליכוד ומקימי "התנועה למען בת־ים".

לקראת בחירות 1980 מתחוללת מהפכה־זוטא בסניף העבודה. המועמד לראשות העיר איננו עוד מנחם רוטשילד, אלא מי שהיה בעבר הרחוק סגנו, אהוד קינמון. מאוחר יותר, כאשר יקומו עוררין על קינמון, תתקיימנה בחירות מוקדמות במניף בעבודה וקינמון יגבר בהפרש של קול אחד על יריבו יוסף קסטל. קסטל, איש צבא לשעבר, הוא בעל רקורד עשיר במישור הצבאי, אך לא במישור המוניציפאלי. על ראשות העיר מתמודד גם במועצת סניף העבודה סגן ראש העירייה, מוטי ששון, סגן בתקופתם של רוטשילד־את־מסיקה.

במשך ארבע השנים שנותרו עד לבחירות 1984, מנחם רוטשילד ומוטי ששון אינם טומנים ידם בצלחת. הם נרתמים לעגלתו של קסטל, וחותרים נגד קינמון ראש העירייה. התירה ומאמץ אלה נשאו פרי ב־1987, עם בחירתו של קסטל כמועמד מפלגת העבודה לראשות העיר.

משב רוח מרענן

בחירתו של קינמון לראשות העיר, ב־1983, היתה בחזקת משב רוח מרענן לעיר זו, שידעה אינטריגות פוליטיות לרוב. קינמון, סמנכ"ל לשעבר של חברת שיכון עובדים, קיבל בבחירות '83 42.8% מכלל הקולות הכשרים. יצחק וולקר (ליכוד) קיבל 19.4%, הדוד מסיקה (התנועה למען בת־ים) — 18.8%. ניצחון סוחף זה איפשר לקינמון להשתלט ולהשליט סדר בעיר. קינמון לא רק טיאטא את רחובותיה של עיר צפופה זו, שקיבלה צביון חדש, ושהחלה בה תנופת פיתוח, אלא גם עשה בכל שיכול להקנות לבת־ים תדמית חיובית.

אולם, הצלחתו האישית העצומה באותן בחירות הגדילה את בטחונו העצמי. קינמון לא נזקק עוד לשירותיה הטובים של "מפלגת המאזניים" —המפד"ל — שנשארה באופוזיציה. היו שהאשימו אותו בשלטון יחיד בתוך מיעוט—האשמה, שקינמון יטרח בכל הזדמנות להפריך אותה.

קסטל אמר למעריב: „נבחרתי בגלל קינמון. אם היו מרוצים ממנו כראש עיר — מי היה בוחר בי? קינמון ניצח את עצמו: הסתובב כמו טווס ולקח את כל הכבוד לעצמו. מי שלוקח את הכבוד נשאר רק איתו והאנשים בורחים ממנו".

ואילו קינמון אומר עתה: „בשעה שאני עסקתי שנים ביצירת תדמית חדשה לעיר, חתר תחתי קסטל במשך חמש שנים. האיש הוצנח לבת־ים מבחוץ. לו לפחות היה מביא עימו רוח חדשה או תוכנית חדשה — מול המעשים שלי — הייתי אולי חושב שיש הצדקה למהפך במפלגת העבודה".

קינמון אף קובע חד־משמעית, שכאשר הבריזו הכריזו בפני שהכריעו, נעדרה מהם אחריות ציבורית. לדעתו, זו התאבדות פוליטית של המערך בבת־ים.

קינמון שוקל עתה את דרכו לעתיד. תחילה סברו, שהאיש לא יוכל לשאת את העלבון שספג ממפלגתו, וכי יפרוש כבר עתה מתפקידו. אף דובר, שימונה למנכ"ל חברת שיכון עובדים — חברה שאותה שירת בעבר, ושאותה הוא מכיר היטב עד בואו לעירייה. נמסר, שמפלגתו פועלת אמנם באותו כיוון. אולם, נראה שהדברים אינם בה קלים לביצוע.

קינמון, אשר מרגיש כי טרם החליט על דרכו בעתיד, אינו מוציא מכלל אפשרות „ריצה" בראש רשימה עצמאית משלו לראשות העירייה.

ביקשו שלא ינטוש

בשיחה עימי, האיש אינו חושך את שבט ביקורתו מן המוסדות המרכזיים וממנהיגות מפלגת העבודה. הוא אומר, כי „עוזי ברעם, מזכ"ל מפלגת העבודה, הודיע בלשכת המפלגה, שעל־מי סמך אני הוא בעל היכולת לזכות בבחירות הבאות. עם זאת, הוא חוזר בפני, שבגלל הקרע שעלול להיווצר בסניף הוא נבגע".

קינמון מגלה לי, שכבר לפני כשנתיים, בהתמודדות הראשונה בסניף, היה בדעתו לעזוב את העירייה ולחזור לחברת שיכון עובדים כמנכ"ל החברה. עוזי ברעם ושמעון פרס קראו לו וביקשו ממנו לא לנטוש את העירייה ולהישאר קדנציה נוספת. עתה הוא קובל בזעם לא־עצור: „לאורך כל הדרך לא קיבלתי תמיכה מוסרית ומפלגתית, למרות השינויים הרדיקאליים שעשיתי בעיר וזו יש לי אכזבה גדולה למנהיגות המפלגתה".

האיש מעיד על עצמו, שמאז עמד על דעתו היה איש תנועה, שבא מבית תנועתי, הוא ראה בכל תפקידיו הציבוריים שליחות תנועתית, ואינו רואה באי־הצלחתו בבחירות הפנימיות בסניפו כשלון אישי, אלא את כשלון התנועה, שלא ידעה ללוות אדם בדרכו הקשה — דרך שאותה ראה בקדושה, להשגת יעדים פוליטיים וערכיים. הוא ויתר על מקום־עבודה מסודר, יצא ל„ג'ונגל" המוניציפלי, והביא את העיר, שעמד בראשה, למצב חדש.

האיש גם מתקומם נגד התווית שהדביקו לו, כאילו אינו יודע יחסי אנוש מהם. „כל מה שעשיתי בעיר זאת לא יכול היה להתבצע ללא יחסי אנוש", הוא מציין.

בשעה שמפלגת העבודה בבת־ים מחליפה את אנשיה המובילים, עובר שם גם הליכוד תהליך דומה. סר חינו של יצחק וולקר, ומי שיצא למערכה נגד קסטל, התת־אלוף המערכניק, הוא אלוף יהושע שגיא — אשר „הוצנח" לבת־ים, כשהוא מקבל את ברכת הדרך של יצחק שמיר. מי מבין המפלגות ינצח במשחק השח־מט הזה — המערך או הליכוד — הבוחר יגיד. האם המערך בבת־ים לא יצטער על הסחר שעשה — גם זאת יגיד הבוחר.

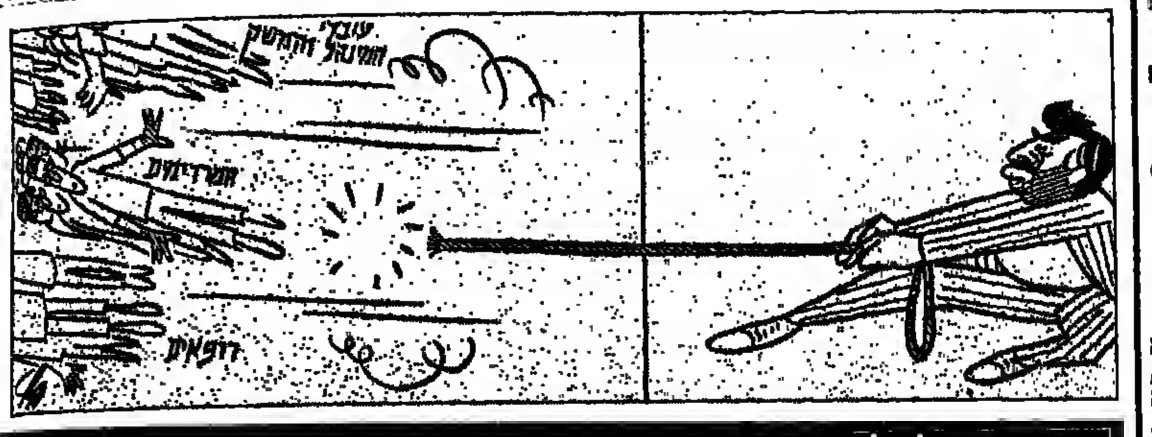

מבזקים כלכליים

תרגילי בחירות

■ הצעת חוק הדורשת הקפאה נומינלית של הארנונות בשנת 1988 הועברה על־ידי ראשי ארגוני העצמאיים ליו"ר ועדת הפנים. ראשי הארגונים מנמקים את הצעתם בעובדה שתוספת 25 אחוז לתשלומי הארנונה בשנת 1987 שימשה את ראשי הרשויות המקומיות למטרות אישיות, היינו לקידומם לקראת הבחירות הצפויות בסוף השנה. הם קובעים, כי אין להתיר לראשי הרשויות המקומיות לחזור על תרגיליהם הקודמים, בסטוה של תיקוני מדר. לדבריהם, החלסה של סרדבות רגילות במדצפות ארומות היא בזבוז משווע של כספי ציבור.

תקנים חדשים

■ תאנים, פירות מיובשים לסחצה, לאבה ופידורים סטוצרי מאסה הוכנסו למסגרת התקן הרשמי, כדי להגביר את הפיקוח על ייצור, יבוא ויצוא של המוצרים הללו. הממונה על התקינה במשרד התעשייה והמסחר, אברהם ניר, ציין כי קיימים בענף כמוון 207 תקנים. הנהלים הרשמיים להכנסתם של מוצרים אלה לתקן הישראלי יושלמו בתוך כחודשיים. אנשי התמ"ס יגבירו את הפיקוח, כדי למנוע שיווק מוצרים החייבים בתקן שאינם עומדים בכך.

מיקי ערן להסברה

■ נגיד בנק ישראל נענה לפניית עיריית ירושלים ולבקשתו של מנחם רבוי לשחררו מתפקידו כיועץ בכיר לנגיד וממונה על ההסברה, על מנת לאפשר לו לקבל על עצמו את תפקיד דובר עיריית ירושלים. מיקי ערן, יועצת לנגיד וממונה על הקשרים הבינלאומיים בבנק ישראל, תשמש מעתה גם כממונה על הסברה. השינוי ייכנס לתוקפו ב־1.2.88. אמנון יעקבי יימשיך בתפקידו כדובר בנק ישראל.

נציב תלונות

■ אריה סרן, מונה לנציב תלונות הציבור במשרד התעשייה והמסחר. בתפקידו החדש יטפל סרן בטיפול בתלונות של אזרחים ויריכז את המעקב והטיפול אחר כל תלונה שתתקבל. עד כה שימש בתפקיד סמנכ"ל בכיר לאמרכלות. את מקומו בתפקיד זה ימלא נתנאל לידם.

מלון לחולי לב

■ חברת „פרוקרדיה" העוסקת באבחון ובשיקום חולי לב, רכשה את בית המלון „בול" ברחוב הירקון בתל־אביב מידי בעלי המלון, חברת „לנדקר" של הקבלן א. רובינשטיין. „פרוקרדיה" מתכוונת להעביר ל„בול" את מתקניה הנמצאים כיום במלון „פלאזה". מנכ"ל החברה, ישראל רותם, מסר כי בכוונת החברה להמשיך ולהפעיל את „בול" כמלון לכל דבר, ורק כ־40% מתוך 138 חדרי המלון ישמשו את מכון „פרוקרדיה" ואת ציבור המחלימים בו. החברה, שהיא בבעלות קופת חולים „מכבי" ומשקיעים פרטיים, מאפשרת לחולי לב שעברו התקף או ניתוח לב פתוח לחזור לחיים סדירים ביתר נוחות. כן קיים ב„פרוקרדיה" כל סיגנון המיכשור הרפואי החדיש ביותר בתחום ניטור ובדיקות תיפקוד הלב.

צמיחה בפלסטיקה

■ יצוא מפעלי ענף הפלסטיק גדל אשתקד בשיעור נומינאלי של 56 אחוז — מסר מנכ"ל משרד התעשייה והמסחר יורם בליזובסקי. הוא ציין, כי ענף הפלסטיק בישראל אופיין בעשור האחרון בגידול מואץ בתפוקה וביצוא. בשנת 1987 נרשם גידול ריאלי של 12 אחוז בתפוקת הענף, שהסתכמה ב־900 מיליון דולר. מנכ"ל התמ"ס מסר, כי עפ"י הערכות יגיע יצוא ענף הפלסטיקה בתוך חמש שנים לכדי חצי מיליארד דולר לשנה. אשתקד נרשמו עליות ניכרות במחירי חומרי הגלם הפלסטיים, והשפעתן תורגש במיוחד רק במהלך השנה הקרובה. רמת ההשקעות בענף הפלסטיק היא גבוהה יחסית ונאמדת בכ־8 אחוזים מהמחזור.

מתנתקים מ„בזק"

■ בנק הדואר הודיע השבוע כי הוא מנתק את הקשרים עם מחשבי חברת „בזק", הקשורה גם היא למשרד התקשורת, ומנה לו מערכת מחשבים משלו, בה ישקיע בשלב ראשון 5 מיליון ש"ח. בכך יתייעלו פעולות בנק זה, שאין לו דימוי דינמי במיוחד. אולי גם יוחש העבודה תשלומי המיסים לרשויות, שבעבר היה ידוע כי הם מתעכבים בגלל איטיות מערכת המיחשוב של הבנק. (מ.ש.)

מידע לחו"ל

■ בנק הפועלים החל באחרונה לספק מידע רשמי ליותר מ־1000 בנקים ומוסדות פיננסיים בחוץ־לארץ. בבנק טוענים, כי מידע רשמי כזה טוב למשיכת השקעות לארץ. אולם הפרסום הראשון כלל הערכה שבקרוב צפוי פיחות השקל, ועל כן תהיה לקראתו ירידה בפקדונות בשקלים וכדאי יהיה לחזור לפקדונות צמודים שונים כולל למטבע חוץ. עם זאת מנבא הבנק המשך היציבות ואינפלציה של 16 אחוזים השנה. (מ.ש.)

סניף בבית

■ אם יש לך במשרד או בבית מחשב פי.אם. רגיל של יבמ, תוכל מעתה לתזית קשור ישירות לבנק לאומי. נודע, כי הבנק פיתח תוכנה מיוחדת, המאפשרת, בהתקשרות רגילה, לקבל מידע מלא על מצב החשבון בתחומים שונים — עובר־ושב, חסכונות, תיק ניירות־ערך, קרנות נסל ועוד — והכל ללא התקנות מיוחדות. עם זאת, לפי חוקי המדינה אסור בארץ לבצע פעולות בנקאיות מן המחשב הביתי, שכן במקרה כזה הבית ייחשב כמעין סניף בנק ולבנק, כידוע, דרוש רישיון. (מ.ש.)

18.70 במיכרז

■ שיעור הריבית הממוצע שנקבע ב־28.1.88 בשיטת המכרז על ההלוואה המוניטרית שמעמיד בנק ישראל לבנקים, בסכום כולל של 750 מיליון ש"ח, הוא 18.70 אחוז לשנה. שיעור הריבית בו נסגר המיכרז הוא 17 אחוזים לשנה. כלומר, לבנקים שהציעו במכרז ריבית נמוכה משיעור זה לא הוקצו כספים במכרז זה. ההלוואה המוניטרית פטורה מתוכנת נזילות בבנק ישראל. משום כך עלותה של הלוואה זו היא שווה־ערך לשיעור ריבית של כ־16% לשנה בגיוס פקדונות מהציבור (פמ"ק), ע"י הבנקים.

שוטרים ולומדים

■ בית הספר המרכזי לתיירות מקיים מדרת ימי עיון לשוטרי נפת דן בראשותו של תנ"צ אריה עמית, במטרה לטפח תודעה תיירותית בקרב 600 שוטרי הנפה. לדברי מנכ"ל בית הספר, ד"ר יהודה פרח, מטרת הקורסים להקנות לשוטרים ידע בסיסי בתחומי התיירות, תוך הרגשת היחס האישי לתייר. ימי העיון יתקיימו בבתי־המלון באיזור תל־אביב ובכל מחזור ישתתפו 50 שוטרים.

השקעות בקרמיקה

● מפעל „הרבורי" לקרמיקה, השייך לקבוצת מוצרי הצריכה ב„כור", השקיע 3.5 מיליון דולר במפעל חדש בסוגו לייצור אריחי קרמיקה. הקמת המפעל באה בעקבות איתור שוק גדול בארה"ב ובמערב אירופה. בשנת פעילותו הראשונה כבר הובטח למפעל יצוא בכ־1.5 מיליון דולר. המפעל החדש, שיוקם רשמית בחודש אוגוסט, מסוגל לייצר 400 אלף ממ"ר אריחים בשנה בתהליכי ייצור אוטומטיים חדשניים. (ת.מ.)

ג'יסן בשוויץ

■ בנק הפועלים שוויץ, חברה־בת של בנק הפועלים, השלים גיוס של 30 מיליון מארק גרמני עבור חברת החשמל בישראל בערבות המדינה, למימון הקמה וסיתות של מתקני פריקת הפחם ופרוייקטים נוספים. בנק הפועלים שוויץ ריכז בהצלחה קונסורציום של 10 בנקים, מרביתם אירופים, שבאמצעותו גויסו הכספים. פעולת מימון במתכונת זאת היא ראשונה בסוגה בחברת החשמל, שכן בדרך המקרים גיוס כספים בחו"ל למימון של השקעות נעשה באמצעות גופי מימון ממשלתיים, כגון „אקסים" בארה"ב.

עסקות מקרקעין

■ מינהל מקרקעי ישראל ביצע עסקות בהיקף של 161 מיליון ש"ח בשנת הכספים 1986/87 — מסר משה ליפקה בדו"ח השנתי המתייחס לתקופה שבין 31 במארס 1986 — 1 באפריל 1987. בתקופה זו ביצע המינהל 4,299 עסקות מקרקעין, בהיקף של 202 אלף דונם; כן רכש המינהל 78 דונם, עבורם שילם 1.5 מ"ש. הדו"ח אינו מציין היכן נרכשו הקרקעות, אם בתחומי הקו הירוק או בשטחים. כן לא צויין היכן בוצעו עסקות המקרקעין שבדוח המכריע כללו הקצאת קרקע לבנייה, אם באמצעות משרד השיכון או על ידי חברות משכנות. (ת.מ.)

פילפל

זהירות — שנת בחירות

מאת שלמה פרוקל

[illegible]

חדשות המשק

השבוע יוחלט על פירוק „אושיות"

עד סוף השבוע יסכם המנהל המורשה בחברת „אושיות" את היקף ההתחייבויות של החברה. בהתאם לכך יוחלט אם לבקש פירוק סופי שלה או לנקוט צעדים אחרים — מסר אתמול המפקח על הביטוח במשרד האוצר, גד ארבל. לדבריו, המנהל המורשה, עמוס אסלה, פועל בהתאם לסמכויות הקיימות בחוק. בהתאם לכך הפסיק ל־10 ימים את כל הפעולות של חברת „אושיות".

יצויין, כי חוגים בענף הביטוח חוששים ש„אושיות" חייבת לנודמים שונים, בעיקר לחברת „רותם", חברה־בת של „הסנה", יותר מ־20 מיליון שקלים. חוקרים גם חשדו כי בעל החברה, יעקב רננברג, הבריח כספים לחו"ל.

ההתמוטטות של חברת „אושיות" קרתה כאשר חברת „רותם" נטלה ממנה את הרשות למכור פוליסות שלה, לאחר ש„אושיות" קרסה כאשר חברת „רותם" נטלה ממנה את הרשות למכור פוליסות שלה, לאחר ש„אושיות" סירבה בהעברת כספי הפוליסות שנגבתה ל„רותם". „רותם" הודיעה, כי תכבד את כל ההתחייבויות בגין הפוליסות עד 1.1.88, אך הזהירה שלא לרכוש כל פוליסות מ„אושיות" במועד מאוחר יותר.

לדברי ועד העובדים, נראה שלא יהיו כספים לשלם לעובדים את משכורות חודש ינואר וכן פיצויי פיטורין. ב„אושיות" הועסקו כ־180 עובדים ומספר דומה של סוכנים. עם הסוכנים נפסקו הקשרים. כן פוטרו כבר כשני שלישים מן העובדים.

משה שלו

התעשיינים:

התמ"ס פוגע ביצוא לדרום־אמריקה ולמזרח הרחוק

צמצום הסיוע להובלת מטענים בדרך הים, עליו הוחלט במשרד התעשייה והמסחר, פוגע ביצוא התעשייתי בכלל, ובמיוחד ביצוא לדרום־אמריקה והמזרח הרחוק — קובע ארנון טיברג, מנכ"ל התאחדות התעשיינים, בפנייה דחופה למנכ"ל התמ"ס, יורם בליזובסקי.

בכוונת תמ"ס לצמצם את הסיוע למטענים ימיים ב־50 אחוז. פירושה, לדברי טיברג, ייקור היצוא לאזורים מרוחקים ב־50 אחוז. הוא מרגיש, כי במספר תעשיות שיש להן מחיר עולמי אחיד, כמו כימיקלים, קיצוץ הסיוע פירושו הפיכת היצוא למדינות גוש הדולר לחסר כדאיות, בגלל הירידה ברווחיות בהוצאה מהיחלשות הדולר.

הקיצוץ בסיוע יפגע גם במטעני יצוא לנמלי ביניים, בהם פורקים את המטענים ומעבירים אותם לנמלי יעד. טיברג דורש ממנכ"ל התמ"ס לבטל את הקיצוץ, ולפעול להגדלת תקציבים ליצוא לגוש הדולר.

ח.מ.

תמריצים לביצוע הסדר המושבים

בנק הפועלים, לו אושר לפעול במסגרת ההסדר עם המושבים, מציע תמריצים כספיים למושבים שיהיו מוכנים להציע לבנק סידורים תיזוכיים במסגרת מחיקת החובות. הבנק פנה לראשי מספר ארגונים במושבים, במגמה לקבוע במשותף דרכי פעולה שיאפשרו ביצוע סודו של ההסדר.

לביצוע ההסדר עם המושבים הוקם צוות מיוחד, שיטפל ביישום ההסדרים. הצוות התקשר עם כלכלנים ורואי־חשבון על מנת לבצע את הבדיקות הכספיות והכלכליות הדרושות.

לפי ההסכם שנחתם בין הממשלה והסוכנות לבין הבנקים, יחיל בנק הפועלים על המושבים שיצטרפו להסדר את מסגרת האשראי המרוכז. ההסדר יתבטא בעבודה עם בנק אחד. אשראי מרוכז יאושר לתכנית ייצור שנתית שתקבל אישור וערבה מסותמת לבנק ולמינהלת ההסדר. האישור ייתן לאגודה השיתופית הפועלת בכל מושב, וגם ליחידות משק שלא יפעלו במסגרת האגודה השיתופית.

חיים מרגלית

יורעו תנאי ביטוח חיים למאות אלפי מבוטחים

● אין שינוי לגבי ביטוח מנהלים

ללא תגובה נמרצת של ציבור המבוטחים בישראל, בהווה ובעתיד, המגלה בדרך כלל אדישות בכל הנוגע לענייני פנסיה וביטוח לטווח ארוך, הצליח משרד האוצר בימים אלה לחולל מהפך, תוך פגיעה חמורה בציבור. מדובר בהרעה חד־צדדית של תנאי ההשקעות של החברות לביטוח חיים, תוך ביטול למעשה של שיטת הביטוח הצמוד, ח"ץ, שהיתה מעין נכס צאן ברזל בארץ במשך יותר מ־30 שנה.

עיקרה של שיטת ח"ץ היה הביטחון. לפיה חוייבו חברות הביטוח להשקיע יותר מ־80 אחוז מהכספים שהן גבו מהציבור באגרות חוב ממשלתיות מיוחדות. אלה הביאו לחברות הביטוח תשואה שנתית גבוהה של 5.2 אחוזים, הכל צמוד למדד ופטור ממס הכנסה.

נראה כי באוצר החליטו בשיטה יחודית זו, שאינה מקובלת למעשה בשום מדינה אחרת במערב, ולפי רוח הליברליזם השורה שם באחרונה החליטו להעמיד את חברות ביטוח החיים למבחן האמיתי של השוק. כך נוצר המושג פוליסות משתתפות ברווחים. כלומר, חברות הביטוח ישקיעו את כספי המבוטחים בניירות ערך שונים, יסחרו בהן בבורסה, ואם יהיו רווחים... או הפסדים — ישתתפו בכך גם המבוטחים.

לאחר שקסה ועקשה נגד הקפיצה הזאת לפיה התגנים הגיעו אנשי האוצר עם הצעת פשרה, אותה הם אומרים להפעיל כבר מהיום מאמרם והרוב, לפיה יהיו ברפורמה שני שלבים — אחרי שיימשך בכל הנראה רק שנה אחת ואם כי יש להצים להאריכה, כו יוכלו חברות הביטוח לרכוש אגרות־חוב ממשלתיות, אבל יקבלו עליהן רק תשואה שנתית של 4 אחוזים. בהתחשב בכך שמדובר כאן בחסכון לטווח ארוך, הרי שבהורדה מ־5.2 ל־4 אחוזים יש משום פגיעה קשה במבוטחים החדשים.

פגיעה זו תחייב את חברות הביטוח גם להעלות את התעריפים, שכן המבוטחים על תחזית תשואה צפויה. כן צפויה בכל הנראה פגיעה בעמלות סוכני הביטוח, שכבר הביעו התנגדות לכך.

לפי שיטה אחרת, יהיה ביטוח צמוד רק לגבי חלק מכספי הפרמיות המיועדים לכסות מוות ונכות, ואילו הערך הנצבר החסכוני יגדל או יקטן לפי תוצאות ההשקעות של החברות.

האם הרפורמות הללו בתנאי ההשקעות יביאו לפגיעה קשה בנושא ביטוח החיים?

משה פרג, מנכ"ל משותף בחברת הביטוח „מנורה" ומן הפעילים בענף, אומר כי הפגיעה תהיה קשה בביטוחי הפרט. כלומר, ביטוח חיים שעושה אדם בכספו הפרטי, אבל לגבי מה שנקרא ביטוח מנהלים מכבר, לא יהיה שינוי בתנאים, שכן פירוק והפרשות לצרכי ביטוח חיים הן הוצאה מוכרת על־ידי מס הכנסה, כלומר, ייפגעו ביטוחי הפרט, המהווים כ־40% מכלל המבוטחים בביטוח חיים.

פרג מונה את ההבדלים העיקריים בין שיטות החסכון והביטוח לעת זיקנה: בביטוח חיים לפרט היה עד כה (ויתכן כי יהיה גם בעתיד, אם האוצר יאריך את שיטת הביטוח שתהיה השנה לגבי הבשות 4 אחוזי תשואה) קשר הדוק חד־ערכי בין התקבולים להתחייבויות, עליתי ושהו בלתי ניתן לשינוי בין חברת הביטוח למבוטח. בביטוח מנהלים והתנאים, כאמור, לא ישתנו.

בקרנות הפנסיה, הקשר בין התקבולים וההוצאות הוא רופף, ובכלל לא ברור כיצד יפעל, ולפי איזה „שכר אחרון" הוא יחושב בעתיד.

בקופות הגמל של הבנקים הקשר בין התקבולים להחזרים איננו חד־ערכי. אמנם מובטח, לכאורה, כי כל רווחי הקופה יחולקו בין החברים, אך יש תקנה האוסרת אפילו בין מבוטחים, אבל הרבים אינם מתקיימים תמיד בפועל.

משה שלו

מן הגלריה הכלכלית

יעקבי מתרגש

גד יעקבי
משמיע קול מאילת

רק לעיתים רחוקות ניתן לראות את גד יעקבי מתרגש, אולם הסתכלות בריונים על אי־חידוש מס היסף הוציאו מכליו בשלב זה. העניין נוגע בתחום המוסרי־חברתי, אמר במסיבת עיתונאים בסלון נפטון באילת.

אין 10 מיליון ש"ח לחינוך, חסרים 11 מיליון לגני־ילדים להפעלת החוק לבני שלוש, חסרים 15 מיליון ש"ח למפעלים במצוקה ו־24 מיליון ש"ח לבריאות, אך נמצאו 70 מיליון ש"ח לחלוקה ל־13־12 אלף נישומים, האחוז העליון של מקבלי ההכנסות. זה אינו תואם תפישת העולם שלי, אמר יעקבי, את תפישת הצדק, את ההיגיון.

בקשר להפרת אמינות ממשלה טען השר, כי בזמנו הוחלט ארבע החלטות לשנה אחת — ביטול קיצבת הילד הראשון, מיסוי קיצבאות הילדים, דחיית הפעלת חוק גני טרום־חובה ומס היסף. אם הכל לשנה אחת, או הכל. אך אם מאריכים שלושה סעיפים מתוך ארבעה, מותר לדרוש כי יאריכו את הכל. אמינות אינה ניתנת לחלוקה. זה נימוק דמגוגי.

יעקבי גם איננו מאושר מהרפורמה במסים שבוצעה. היו צריכים לתת הטבות מס לבעלי הכנסות בין 800 ל־3,000 ש"ח לחודש. במקום זה נתנו את ההטבות רק למקבלי ההכנסות מעל ל־5,800 לחודש. מבנה כזה של הרפורמה אינו נראה לי, אומר יעקבי.

שר הכלכלה רוגז גם על הנעשה בשטחים. לדבריו, לא ניתן להביא לצמיחה אם המצב הזה יימשך — מחיר הבימרון, הפגיעה בתדמיתה של ישראל, ריתוק משאבים, חרפה בפעילות התקינה של המשק. לפגיעה בתיירות יש השפעה שלילית.

למצב בשטחים השפעה שלילית גם על הנעשה באילת. מנכ"ל „נפטון", לוד רוזנטל, מדבר רק על ירידת התפוסה ל־85־80 אחוז (לעומת תפוסה מלאה הצפויה בחודשים אלה). אך לעתיד אין הזמנות חדשות. מבין אלה שכבר שילמו, רק מעטים ביטלו, אך גם לא נרשמים — זה חודש שאין אף הזמנה נוספת.

המצב כיום הוא כזה, שמשווקים את אילת בלי להדגיש שאילת היא בישראל. יעקבי יודע לספר על הקשיים בחו"ל. „שבוע ישראלי" גרנדיוזי גדול בבוסטון בוטל ע"י היוזמים. אין אווירה למשיכת השקעות ואין תרמית לעשיית עסקים. אם המצב יימשך, יהיו לכך השלכות קשות.

מניפולציות אינן משתלמות

מדיניות הפרסום של האוצר עשויה להטעות את הציבור. ההוכחה לכך שהטעיה כזאת אכן התרחשה, מהווה תקציב הסובסידיות. כך, למשל, בתקציב המדינה לסובסידיות ללחם נאמר: „הסובסידיה ללחם הינה שארית המתקבלת מניכוי פריון המאפיות בשוק מסה"כ העלויות. הסובסידיה הנוכחית משולשת עפ"י תחשיב עלויות ממוצע..." כלומר, כל אדם סביר יבין כי העלות היא 100 בניכוי פריון (נניח למקרה זה 30; לכן הסובסידיה היא 70. במקרה זה הסובסידיה היא 70% מהעלות).

אלא לאוצר, בנוסף לחישובים אריתמטיים, יש חישובים פוליטיים, לסיכום הוא מעוניין להציג את הסובסידיה בשיעור גדול ככל האפשר. לכן „עומק הסובסידיה" בתחשיבים אינו מוצג על־פי השיטה לפיה משולמת הסובסידיה, כלומר מעלות המוצר, אלא מהמחיר לצרכן. המחיר לצרכן תמיד נמוך מהעלות, לפיכך שיעור הסובסידיה ביחס למחיר לצרכן תמיד גבוה משיעורו מתוך העלות של המוצר. כך מתקבל, ששיעור הסובסידיה עשוי להיות גבוה מ־100% במקרים מסויימים.

בהצעת התקציב גם לא מוצג הנתון מה שיעור הייקור המתחייב מקיצוץ הסובסידיות, נתון אלמנטרי שחברי הכנסת צריכים לדעת בבואם לדון בנושא.

מכאן, שאגף התקציבים מטעה את הציבור. הסובסידיה ללחם כיום איננה 70 אחוז אלא רק 40% (מהעלות), והקיצוץ המוצע יביא את רמת הסיבסוד לא ל־25 אלא ל־20 אחוז בקירוב מהעלות של המוצר.

הוא הדין לגבי יתר המוצרים המסובסדים. מן הראוי היה שהאוצר יציג את הנתונים על־פי שיטה הגיונית. כפי שהתברר בשבוע שעבר, הטעיית הציבור לא תמיד משרתת את האוצר.

צבי טימור

גלגלי הבורסה

הירידות בינואר — 16.2%

סדר המניות הכללי ירד בחודש ינואר 88' ב־5.83%, וללא בנקים בהסדר ירד ב־16.2%. מניות המדד עלו ב־2.09% בממוצע.

במגמת עלייה מתונה החל אתמול שבוע המסחר במניות התעשייה. הביקושים התקרבו ל־3.8 מיליון ש"ח וההיצעים פחות מ־1.2 מיליון ש"ח. 189 עלו, לעומת 81 שירדו ו־144 שנשארו בלי שינוי.

על אף הידיעות בדבר התחזקות קלה של הדולר בעולם, נמשכה מגמת ירידה במניות המסחר בת"א. ההיצעים הסתכמו ל־4 מיליוני ש"ח, בעוד הביקושים הסתכמו ב־446 אלף ש"ח בלבד. עלו 5, לעומת 14 שירדו ו־7 שנשארו בלי שינוי.

בשוק איגרות החוב נרשמו עליות בצמודות לדולר, בעוד שההיצעים בהן נקלטו ברובם ללא שינוי בשעריהן. ערך השוק של המסחר למדד עלה בשליש האחוז.

מקרנות הנאמנות הוציא הציבור אתמול 7.5 מיליון ש"ח.

התחזקות הקלה של הדולר בעולם באה לאחר שבריה"מ החלה לקנות דולרים (למימון יבואה מארה"ב) תמורת לירש"ט, ולפי שמועות גם תמורת זהב. אף כי השמועות לא אושרו, ירד מחיר הדולר ביום המסחר האחרון ב־10 דולרים, ובשבוע האחרון ב־20 דולר. להתחזקות הקלה של הדולר ניתן הסבר נוסף: שרי האוצר של ארה"ב ומערב־גרמניה עומדים להיפגש ולהגיע לידי הסכם לטובת הדולר.

במסחר רב־צדדי במניות לפני הצדדיים עלו 14 שערים, לעומת 1 שירד, ו־10 שנשארו בלי שינוי. העלייה הגדולה ביותר היתה ב־2% במרוכזים. ירד השער של הסנת הארגון.

במסחר במשתנים אתמ"צ עלו 23 שערים, ירד שער אחד (של הסנה ב־1.5%) ושער גורל נשאר בלי שינוי (של פולגת ב'). העליות הגדולות ביותר — ב־2.25% — היו באזורים ומסורקטים, והמחזור הגדול ביותר — 542 אלף ש"ח — היה בשופרסל ב'. מדד המניות עלה מ־80.17 ל־81.05 נקודות, ב־1.02%.

במניות התעשייתיות בלטו העליות (ב־%) קונסורטיום 0.1 (25.0), תבל (10.1), ב־10% עלו: אלנר, מלונות דן, ציקלון, רטה אוס, לעומתן ירדה לביש ב־10.15% וב־10% ירדו אליאנס, אלקו ורם 1. מכל המניות עלו 27 ב־5% ויותר ו־162 עד 5%, לעומת 66 שירדו עד 5% ו־15 ירדו יותר מ־5%.

במניות ההסדר שפדיונן ב־1888 נעו העליות בין 0.2% (כללי שה 7) ל־1.1% (אי די בי א'). לעומתן נעו הירידות בין 0.1% (כל"ל, מזרחי ואגוד דג') ל־7.6% (פועלים מכב'). תשואותיהן השנתיות נעו בין 12.91% (אי די בי בכ"א) ל־15.74% (הפועלים מכב').

במניות ההסדר שפדיונן ב־1888 נרשמו רק ירידות, שנעו בין 0.1% (אי די בי דג) ל־1.4% (פועלים מ'). תשואותיהן השנתיות נעו בתחום 9%. התערבות בנק ישראל, שקלט היצעים במיליון ש"ח, מנעה ירידות תלולות במניות ההסדר.

במניות הבנקים המסחריים שמחוץ להסדר ירדה הסמנות 01 ב־9.4%. לעומתה נעו העליות בין 1.4% (כללי מ"ד 1) ל־5.5% (הסמנות 05). ס' ב' עלתה ב־2.8%.

בשוק איגרות החוב עלה המחזור ל־10.5 מיליון ש"ח, מזה כ־5.6 מיליון ש"ח בסוג „שנאי" ו־3.5 מיליון ש"ח בסוג „גליל" 4.25%. איגרות החוב הממשלתיות הצמודות למט"ח עלו ב־0.44%.

אלחנן הורוביץ

מט"ח ב־1987

הסקטור הפרטי מכר במחצית הראשונה וקנה בשנייה

במחצית הראשונה של 1987 מכר הציבור לבנק ישראל 1,070 מיליון דולר, בעוד שבמחצית השנייה משך הסקטור הפרטי לנטו"ל נטו 360 מיליון דולר במזומנים — מגלה סקירת המפקח על המט"ח. כך, שבמחצית הראשונה של השנה היה בחשבון השוטף עודף של 877 מיליון דולר, בעוד שבמחצית השנייה נסתיימה בגרעון של 144 מיליון דולר. תוצאה זו נובעת מכך שבמחצית הראשונה גדל אשראי הספקים מחו"ל, וקטן האשראי שהעמידו היצואנים ללקוחותיהם בחו"ל. במחצית השנייה נפסקה תופעה זו.

ההכנסה הממוצעת מתייר גדלה ל־900 דולר לתייר לעומת 770 דולר בשנה הקודמת. לעומת זאת, ההוצאה הממוצעת לתייר הישראלי, שאינה ממומנת מקר"ם, כלומר, ירדה ל־365 דולר לעומת 595 דולר בשנת 1986, בהשוואה ל־2,000 דולר שמותר לכל תייר להוציא.

העברות החד־צדדיות האישיות גדלו ב־4,009 מיליון דולר והגיעו ל־1.8 מיליארד דולר. הגידול נבע מתרומות, מתנות מחו"ל, העברות של בעלי פטור ומיצרים. עולים ותושבים חוזרים המירו 457 מיליון דולר, מזה במחצית הראשונה של 87 — 308 מיליון דולר. יבוא ההון הישיר באשראי ובהשקעות הסתכם בכ־340 מיליון דולר. במחצית הראשונה היה יבוא הון של 530 מיליון דולר, ובמחצית השנייה יצוא הון של כ־210 מיליון דולר. השקעות תושבי חוץ בישראל הגיעו ל־193 מיליון דולר.

צ.ט.

העורך הכלכלי: צבי טימור

מבט ראשון | הגמדים הלבנים

מאת דורית קדר

במוזיאון ישראל אוסף מופלא של בקבוקונים סיניים לטבק הרחה מאוספו של יוסף ברוך סילבר.

למני בואו של קולומבוס השתמשו האינדיאנים בטבק ביבשת אמריקה משך מאות שנים. לאירופה הגיע הטבק בשנות השלושים של המאה ה־16 ולסין הגיע אך ורק בסוף מאה זו באמצעות סוחרים ספרדיים ופורטוגזיים. בגין נדירותו הוגש במנחה לקיסר תחילה ורק מאוחר יותר משהתחילו הספרדים לגדלו בפיליפינים, נעשה הטבק עובר לסוחר. (עד כאן לקח המידע מהקטלוג המלווה את התערוכה אשר מתאר במרוטרוט כל בקבוקון ובקבוקון).

אולי דווקא היות הבקבוקונים מיועדים למלאכת־העישון, הנחשבת כמעננת את החושים הפכה את אלו לכלים אשר הושקעו בהם חומרים יקרים, מחשבה ועשייה אמנותית. המיכל שהכיל את הטבק העיד על יוקר התוכן. אך במקרה זה, כמו אפיוני אמנות סינית בכלל, העידון הרב והחוש הסבעי לאסתטיקה בולטים לעין.

בקבוקונים זכוכית לא מגולפת הם שקופים למחצה כגוונים שונים כגון אודם, סגול או צהוב וניתן לראות דרכם את הכפית המחוברת לפקק, ואשר שימשה לשאיפת הטבק דרך הנחיריים. הצבע האחיד כא כניגוד לפקק המעוגל „ולצוואר" המפריד ביניהם. עידון רב ורגישות שכגוונים דקים מאפיינת דווקא סוג בקבוקונים, לכאורה, פשוט זה. בקטגוריה זו יש גם זכוכית בצבע אחד שפתיתי צבע אחר מפוזרים עליה ויוצרים דימוי „אינס ופית". מעניין להשוות פתיתים אלו למה שמכונה „עורקי הדרקון", שתוצים נוספים בציורים סיניים ובכדי הדס. משמעותם על־פי פילוסופיית הטאו העתיקה, מתייחסת לאנרגיה הוויטלית של היקום, לאנרגיה הפעילה שמפיץ הכוח הזכרי בטבע. הפתיתים הנראים לפעמים כוורדים או כעננים עשויים לסמל את היסוד הזכרי מעור שהמיכל עצמו את היין — היסוד הסביל והנשי שהוא גם החלל והאדמה.

יש בקבוקונים המגולפים על גופם או על גבי זכוכית נוספת. אף בקטגוריה זו המוטיבים עשויים לסמל משמעויות המתקשרות לטאו; פרחים לרוב מתארים את היין הנקבית, כה בשעה שדרקון המזנק מן הים ורודף אחר פנינה שמימית להבהת מתאר מאידך־גיסא את האנרגיה הפנימית, אשר שוטרת על ההאדרה שבין היין והיאנג. (אם הדרקון מופיע לצד מוטיבים צמחיים, כספריות לדוגמה הוא מסמל אך ורק את היסוד הזכרי בשעה שצמחים את נגודרו הנקבי. בשני המקרים, עם זאת, מתרחשת האחדה שבין הניגודים). יש לשים לב אף כאן לצבעי הפקקים המשמשים כהד לאחד מהצבעים שעל גוף הבקבוקון. לדוגמה בקבוקון מזכוכית חלבית מצופה שכבה דקה של זכוכית ירוקה וורודה המגולפת בעדינות בעומק קטן יחסית. המוטיבים המופיעים הינם ציפורים, עץ, סלעים, עטלף וחותמת ארכאית, כמו שיח לוטוס פורח. הדיריות כצורת עטלף מגולפות על סכי הנוף. חמשת העטלפים המופיעים הם „מבשרי הטוב". הכיתוב עצמו, בניגוד לכתיב של שפות אחרות, בא לסמל מחשבות ולא לייצג מלים אשר יש עליהן הסכמה כללית. על כן הכיתוב נשאר בתחום האזוטרי והסודי, ועליו להעביר מחשבה מהכותב הישר למוחו של המתבונן. בקטגוריה זו בולט בקבוקון „חלוק הנחל" העשוי מזכוכית לבנה שקופה למחצה הנראית כחלוק נחל. פקק אלמוג מגולף עם פנינה משובצת ועין בוחנת תגלה בו קעוקנות וחרקים מאותו צבע (אף במקרה זה עולות אסוציאציות מתורת הטאו הרבה בעניין העוצמה האישית המתרחשת אך ורק אם עוצמה זו תואמת לזרימה של האנרגיה המקרוקוסמית. הקעוקנות והחרקים הם חלק אינטגרלי מאותו חומר השקוף למחצה. בקבוקון אחר מתאר שזיף, לוטוס, חרצית, ובאמבו המייצגים בהתאמה את האביב, הקיץ, והחורף...

קטגוריה, נוספת מעוררת עניין אסתטי ואיקונוגרפי רב הינם הבקבוקונים העשויים מאבנים טובות וחומרים שונים. אף החומרים עמוסים סמלים טרנסצנדנטליים. מתכת ועץ, לדוגמה מצביעים על הדיאלקטיקה שבין היין והיאנג. אבן וחומר מייצגים את מהות האדמה ואת פתיחותה של היין הנקבית. אבן הירקן יחודית מאוד והיא שוות ערך לזרע הדרקון שתחדר לתוך נבכי האדמה... האש לפעמים מסומלת על־ידי צורות של להבות או באמצעות חומרים כגון הלכה, קטגוריית הבקבוקונים מאבנים מרהיבה בימי הטקסטורות הרגישות. יש לאבחן כאן באיזון ההרמוני שבין המופשט לבין המוחשי איזון זה משקף דיאלקטיקה בין עולם חיצוני־אובייקטיבי המתואר באמצעות מוטיבים מינורטיסיים לבין עולם פנימי־סובייקטיבי המתואר על־ידי מוטיבים מופשטים, כאשר שניהם יחדיו יוצרים שלמות כוללת (עננים וסלעים משוננים מסמלים את הפלוס הזכרי, בשעה שצמחים ערסול ורכות מעוגלת — את הפות הנקבי)

קטגוריות נוספות הינן הבקבוקונים העשויים מפורצלנה וקרמיקה אחרת כמו גם קטגוריה מחומרים אורגניים כגון האלמוג ובקבוקונים המצויירים מבפנים.

בקבוקון סיני לטבק הרחה

בקטגוריה האחרונה ניתן לעקוב אחר רעיון משמעותי נוסף — ה„טבעיות" המאפיינת לכאורה את הנופים, העלווה או בעלי־החיים ואפילו נושאי האנר אך זו היא טבעיות אשלייתית שכן האמן הסיני הידכה להתבונן בטבע ככלי לחדירה לסוד הקיום, אך הוא לא ישב מולו והעתיקו. על כן מתקבלת התחושה של הרמוניה ושלמות כה נהדרה תוצר וזכות של אותו אדם שהשכיל לרכוש את הטה — הווה אומר את העוצמה הנובעת מהאנרגיה הוויטלית הרווחת בטבע והוא נמצא בדיוק במקום ובזמן הנכונים עם הלך רוח תואם... האידאוגרמות — זאת אוסרת הכתיב העמוס אירואות — מצטרף לחומרים השונים על מנת להעביר את המסר האזוטרי.

כדאי אולי לסיים בציטוט משנת 1937 מדבריו של ר. ווינג — ממונה אז על כתבי מזרחיים במוזיאון הבריטי: „ביקום מפוזרים מספר כוכבים המשויכים לסוג הנקרא „הגמדים הלבנים". בדרך־כלל הם זעירים מאוד אך האטומים המרכיבים אותם צפופים עד מאוד ביחס למידתם ועל כן הם פולטים כמות האנרגיה פני השטח הם העולה על חומה של השמש. הטאו־טה־צ'ינג הוא סעין גמד לבן של הספרות הפילוסופית. הוא כבד ודחוס ומדומה לאותו הלך רוח של אדם המפיק מחשבה תוך שחרור חם לבן."

תערוכה שאין להחמיצה, רק חבל שאין היא המלווה בהסברים הולמים על מקור האיקונוגרפיה, הבנתה של זו מעציסה את חווג פרם לרוב הצורני.

מוסיקה
„פידליו" רגע לפני...

מאת יוסי שיפמן

סיבות סובייקטיביות להלוטין יש לי בבוד מראש לכל מי שמצליח לגרום לבימת היכל התרבות בתל־אביב להיראות אחרת. נוינבאואר, במאי „פידליו", מצליח בעניין זה. הקהל שיתחיל לראות את האופרה הערב לא יכיר את בימת ההיכל. עם זאת הוא צריך להיות מוכן לאווירה קשה ומדכאה המגיעה לשינוי רק בסוף האופרה.

מן הרגע הראשון מוכתבת אווירת הדיכאון ונוכחות מספר העריצות על־ידי חומות בית הכלא הממלאות את כל גובהה של הבמה. אין כל אפשרות לצאת מן המקום הזה. לחומות נוספים צבעים קודרים ואלה יחד מכתיבים את נוגם הכהה גם על הקטעים הקלים יותר במערכה הראשונה (ואס האוהבים הפותח והאריה בשבחי הזהב בהמשך).

כשנפתחות חומות בית הכלא ותוכו מתגלה לעינינו מסתבר, שנוינבאואר בוחר ללכת במונ בלא שלא יסכיר זמן או מקום כלשהם. סוהרים בשינליס ארוכים, מדרגות ברזל, הרבה אפור, פנסי תאורה ומעקות גבוהים. אפילו התזמורת המנגנת ב„בור" מכוסה בסבכת ברזל. זה יכול להיות לוביאנקה, סינג־סינג, רמלה (בלי הציורים של צבי נור), או מחנה מעצר אחר. הפתרון שמציע הבמאי בסוף האופרה הוא פתרון של צבע כסמל. את מקהלת האסירים המשוחררים המקובלת הוא מחליף במקהלת לובשי לבן הממוקמת בחלקה האחורי המוגבה של הבימה. אלה יכולים להיות מלאכים; נציגי שלטון האור הבאים לבשר על שינוי; התגלמות מאווי האסירים כאשר הם אסירים, אסירי משעים מדיניים, אסירי מצפון ואפילו אסירים המשועבדים לרעיון או למחשבה ללא אפשרות שחרור נראית בעין. הצבע הלבן באנומיתיות למאסר פיזי או רוחני מכל סוג. כלא כרעיון מול חירות כמטרה רוחנית.

רמת הטיפול שמשיג נוינבאואר בעזרת התפאורה, הצבעים והתלבושות אינה דומה לטיפול בשחקנים. האופרה סטטית מאוד ולצופים ישאר אותו החלק של כתינת והזנודות והזמרים כמפרשי בטוענה. איך שאל אותו מבקר קנמרן בוינה לאחר הבכורה „זו אופרה זוז, זו אורטוריה"

את ביקורת איכות הזמרה ומלאכת הליווי התזמורתית נשאיר לקהל ולמבקרים נג'ע משום שזמרים בחזרות, אינם נוהגים לשיר במלוא העוצמה והיופי שהם שומרים למופע עצמו. חשוב לציין את עבודת התרגום בתוך האופרה שעשו עידן אברביה והרי גולומב. בשקופיות המוקרנות ניכר ניסיון לספר את הטקסט המקורי הדל של בטהובן ושל מעבדי מתרגמיו לגרמנית. העברית שומרת על הריח ומשתמשת בחידושי לשון, אפילו סלנגיים במקומות הולמים.

רגע האור ב„פידליו", סול פריו (כפלורסטן) ושרינת תאם (כלאונורה), מעליהם ארתור קורן (רוקו) ודיטר שוויקרט (פרננדו)

ככה מזמרים בישראל

מאת יוסי שיפמן

מתקפה ווקאלית מגוונת ניתכת בשבועות אלה על שוחרי הזמרה הקלאסית בישראל. ברקע עוד מהדהדים הרקוויאם של מוצרט והסטאבאט מאטר של פרגולזי שהושרו באקדמיה שבאוניברסיטת תל־אביב ואנו כבר מוזמנים למבחר ביצועים מגוון של יצירות מקהלתיות שיאפשר — אולי גם לא לשמחת המקהלות בין היותר גם השוואות רמות המתבקשת מהאזנה למקהלות שהופעותיהן סמוכות זו לזו.

ראשונה, דווקא הרחוקה קונסרטו ג'זואלדו מאמסטרדם. הקבוצה צעירה. זו בת שלוש בקושי, מבית טוב, אפילו מצוין, המקהלה הקאמרית ההולנדית. זו היא כוכבת, המקהלה שרשמה שיאים במספר סאזיניה עת בקרה בישראל. הנצר שיצא משורשים אלו, תוכק קנות מוסיקליים מג'זואלדו. שיץ ומונטוורדי וקופץ לעבר הינדמית, מרנציו וקרסמנם בני תקופתנו. נימינקם של המו־ישה והצלחותיהם כבר כיום לאחר שלוש שנים. מבטיחים ערב מסקרן ובעל ייחוד משלו. ההולנדים ינועו בארץ בציורים הבטוחים של תל־אביב. חיפה ירושלים וכפר־סבא בין ה־2 ל־7 בפברואר.

פילהרמוניה 88 — הרכב ותיק בנוף הישראלי, המקהלה הפילהרמונית, שתיר רצופים ניסיונות חיתוסית מן האסוציאציה הטבעית המתבקשת המקהלה של הפילהרמונית בניסיון חדש. הפעם מתהלה המקהלה בחבורה חדשה וגדולה מאד. שיע סלואן, מנצח צעיר יחסית. שהחל את דרכו כאן כחבר במקהלת זמרי קאמרן וצבר ניסיון ניצוחי בעיקר תחת כנפיו של גארי ברטיני. יעמוד בסבורואר מול מאה וחמישים זמרים ונגנים. אליהם יצטרפו, ארבעה סולנים — נילה ידין ומיכל שמיר מישראל, דונרס כריג מארה"ב ותומס לינדר מאוסטריה. יחד יתמודדו כולם בתהלים מ"ב „כאייל תערג על אפיקי מים" של מנדלסון ועם המיסה הגדולה בדו מינור, האירוע בדיוק של גה רני, הנגהה גם הוא משכנת מוזיאון תל־אביב המשתתף.

יום הולדת שלושים למקהלת הקיבוץ הארצי. המקהלה מפעל קיבוצי כנשמע המקובל. קרי, החברים פעילים בענפי המשק השונים, פעמיים בחודש הם מתאספים לסופשבוע מוסיקלי באחד הקיבוצים. מתבצעת העבודה העיקרית עם המנצח אהרון חרל"פ ועם עוזרו דוד מורה. כהכלת תורה ל האירוע משיכה המקהלה בקונצרט לחבר הקיבוץ כולם. בקונצרט שהוא עליסי של קפלה והוא כולל חתך של הרפרטואר מן הרנסאנס ועד למוסיקה ימינו. סמנה יוצאים מדי פעם לקונצרטים שיתי הגדולות גם קונצרטי א־קפלה וגם קונצרטים עם תזמורות. משך השנים הופיעה המקהלה עם מנצחים כמו מהטה, ברטיני ואחרים. לעתים המקהלה מגיעה גם לכנס מקהלות בחו"ל. גם שם בחו"ל זכתה המקהלה להערכה באיכותי המוזיקליות והקוליות. בתל־אביב שבוינו תהיה הזדמנות לשמוע את מקהלת הקיבוץ הארצי בקונצרט שיהיה בצוותא בשבת ה־13 בפברואר. התכנית תתחיל בשיץ ומוקים, ותגיע דרך ברוקנר ובודאי למלחינים הישראליים בן חיים, והלדהיים ויצירה של המנצח. לצד הרפרטואר המכונה „רציני" שירי המקהלה גם שירי עמים ושירה בשפת הארץ. יום הולדת שמח ושנים מבורכות של פעילות מוסיקלית ענפה.

צפונה מתל־אביב, ב„יוגל" השרון תופיע מקהלה קאמרית בניצוחו של מיכאל שני. תחת כנפי עירית תל־אביב, הרכב זה חדש. מן הסתם נמצא שם גם זמרים במסגרות מקהלתיות אחרות. כאמור חדש. התכנית מסורתית. ארבעת „ב" מוסיקליים כאן: ובראון דעה — מוצ"ש ה־20 בפברואר.

קולנוע | דה פרה וידידים

„המאבק לחיים" — בקולנוע אורלי בת"א

מאת יעל ישראל

בחודש שעבר נפטרה הצ'לנית ז'קלין דה פרה ממחלת הטרשת הנפוצה, ממנה סבלה שנים ארוכות. הטרגדיה שלה, מחלתה, אובדן היכולת לנגן, אהבתה למנצח דניאל בירנבוים מוצו בכל רכילון בעשר השנים האחרונות. הסרט „המאבק לחיים" אינו מרמז לכך, שהוא מבוסס על חייה. אבל קשה להתעלם מהקרבה, היא שקופה מדי.

השחקנית האמריקנית הוותיקה ג'ולי אנדריוס (כבר בת 52 ועדיין נראית רעננה ומתוקה כמעט כמו ב„מרי פופינס") היא סטפני, כנרית מפורסמת המגלה בשיא כוחה, שהיא לוקה במחלה הנוראה, שמנוונת וממיתה את הגוף באיטיות וחולה. השחקן הבריטי אלן בייטס הוא בעלה, מנצח ומלחין ידוע ונכד משנק וקאפריזי, שמתקשה להתמודד עם נכותה המתקדמת ומעדיף על מביה את חברתה של מזכירתו הצעירה. לא למני שהוא זוכה בברכת אשתו ונשאר עימה כידידות. שניהם מזכירים יותר מדי טוב את סיפור אהבתם של הזוג דה פרה־בירנבוים.

ג'ולי אנדריוס (משמאל) למואשה מריל ב„מאבק לחיים"

את הסרט „המאבק לחיים" ביים הבמאי הרוסי הגולה „אנדרי מיכאלקוב קונצ'לובסקי" עבור חברת „קנון". זהו לו סרטו הרביעי במניין בהפקת מנחם גולן ויורם גלובוס. הראשונים היו „מאהביה של מריה", „רכבת אל האופש" ו„אנשים מבוישים" שטרם הגיעו להקרנה בארץ.

„המאבק לחיים" מבוסס על מחזהו של טום קמפילנסקי. מדובר במלודרמה סוחטת דמעות, עשויה בנ־סטות, דוחה, ומאכלסת בתוכה את כל המאפיינים המוכרים של הז'אנר הזה, אשר אפשר לקרוא לו „ז'אנר סרטי המחלה", ולא משנה אם מדובר בא־ידס, סרטן, נכות או הלם קרב. תמיד נוכח לראות את השתלשלות העניינים הצפויה בסדרם מוונג: השלמה, יאוש, התפרצויות רגש, מאבק עם המחלה, וסוף אופטימי, מנחם משהו.

בתחום זה „המאבק לחיים" אינו מחדש הרבה. הסרט טוב למי שמלודרמות גורמות לו סיפוק שקט. למה לו לבכות לצרות של אחרים.

המוטיבציה חיובית

מאת מדי שני

מנצחת: דליה אטלס
חיפה, קריית הטכניון, 24.1.88
בתכנית: דבוז'אק: סימפוניה מס. 9 אופ. 95 („מן העולם החדש"), קטעי „הללויה" מאת רוסי, מסקאני, הנדל מתוך האורטוריות „שאול" ו„המשיח".

הערב הוגיני מתח את עונת תשמ"ח וגם אירועי שנת היובל ה־25 של תזמורת ומקהלת הטכניון. משתתפי התזמורת והמקהלה הינם סטודנטים, חברי סגל ובוגרי הטכניון, רובם חובבים, אך יש גם מוסיקאים מקצועיים מתזמורות אחרות, במיוחד מתזמורת סימפונית חיפה. אין ספק, שזו עבודה קשה לגבש אנסמבל מורכב כגון זה. עם זאת, אין למעט בערך החינוכי ובמוטיבציה שמסתתרות מאחורי המבצע כולו.

דליה אטלס, מייסדת, מנצחת ומנהלת מוסיקלית, בחרה את התוכנית בהתאם לאירוע. בתחילה ניגנה יצירתו הידועה למדי של דבוז'אק, הסימפוניה ה־9 — „מן העולם החדש", שנכתבה בהיות המלחין מנהל הקונסרבטוריון הלאומי בניו־יורק, במשך שלוש שנים, בין 1892 ל־1895. זוהי יצירה רומנטית, ציורית ומלאה מלודיות, בסגנון עממי צ'כי — בתוספת מוטיבים משירים של השחורים והאינדיאנים מארה"ב. הביצוע היה ססגוני ועירני, רובו מדויק וממוגנן, להוציא כמה אי־דיוקים, הנובעים מהרכב הנגנים והחובבים ברמה המקצועית.

החלק השני, הווקאלי, היה פחות מוצלח. בחירת החומר — 4 קטעי הללויה מאת מלחינים שונים — היתה טובה ומגוונת. הבעיה העיקרית היא, שבשורות המקהלה הגדולה עדיין חסר גיבוש הקולות, איחוד השירה, וסונוריות. בקבוצת הסופרן, הרגיסטר הגבוה חסר עוצמה, דבר ששיבש את הביצועים של הקטעים במנגנון טונאלי. המנצחת, אטלס, עשתה כמיטב יכולתה לשמור על באלאנס נכון בין כל המשתתפים. לא תמיד הדבר הצליח, ולעתים היה הליווי התזמורתי חזק מדי וכיסה את השירה.

הקטע האחרון „הללויה", מתוך האורטוריה „המשיח" מאת הנדל, זכה לביצוע טוב יותר. הזמרים שרו בקלות ובביטחון, בדיקציה ברורה ובדינמיקה מגוונת. בשמחה, שתאמה את האירוע, הסתיים קונצרט הגאלה ליובל התזמורת והמקהלה.

מונטין בשיש

מאת דוד ארון

בית־הקברות המרכזי של בון הוא בין האתרים המרתקים ביותר בעיר ■ זה לצד זה נחים שם שומאן ורעייתו, אמו של בטהובן ועוד רבים „המחיים" את הבירה

„בון אינה מרתקת יותר מבית־הקברות של שיקאגו לאור הירח", אמר לא מכבר עיתונאי גרמני, שהועבר, בתור עונש, מניו־יורק לבירת מדינתו. ההשוואה, כמובן, צולעת. לאמיתו של דבר בון מרתקת כמו בית־הקברות המרכזי של העיר, ומי שביקר בפארק הקבורה הססגוני הזה לעת הדמדומים, יודע שזו מחמאה.

מכל מקום, בית־הקברות של בון מעניין יותר מן הקאנצלר קוהל ומדיניותו. כאן נמצאות באחוזות הקברים מוצגים סגנונות שונים — קלאסיציזם מרוסי וניאו בארוק נאו באבן מלאכותית, שם בבזלת, ולפנים יותר החקות גם בשיש, וכל זה כנראה במעט כמו חילול כבוד המתים.

אך העיקר הוא: מי ומי קבורים כאן; מאריה מגדלנה ואן בטהובן, אמו של לודוויג הגדול בן כאבט קוה, בתו של בעל המכבסה, שבטהובן רצה בה בכל מאודו ולא השיגה. לא רחוק מהם נחים המלחין רוברט שומאן ורעייתו קלארה. האליל של הרומנטיקה הגרמנית מת בקליניקה פרטית לחולי נפש בבון. ארנסט פון שילר, בנו של פרידריך הגדול, הגיע מוויימאר לבון הפרובינציאלית מקום שם הוא קבור יחד עם אמו שרלוטה, מעולם לא הצליח להתמודד עם גאוניותו של אביו והוא מת בגיל 44.

כאן גם קברם של אוגוסט וילהלם פון שלגל, המתרגם של שייקספיר לגרמנית, וכן של הוגו ונדונק, תומכיו הבלתי נלאים של ריכארד ואגנר. ואגנר הקדיש את הפתיחה לאופרה „ולאקידה" למתילדה ונדונק „תאהובה שלי". וכל נשכח גם את קברו של הקצין השבדי פון לילייהורן, שהשתתף ברצח המלך גוסטאב ה־3 בעת נשף מסיכות, במארס 1792. ורדי הנציח מאוחר יותר את המעשה באופרה שלו. הקצין אנג, הודה במעשהו רק בפני הכומר המורה על ערש מותו...

קלארה ורוברט שומאן ● מנכבדי בית־הקברות של בון...

הפקיד האלמוני

לאח"מים של ימינו אין מזל כזה. וכיס מן הפוליטיקאים והבולטים של בון ניסו לשפור לעצמם חלקת קבר בבית־הקברות המפואר הזה, השוכן במרכז העיר. הנהלת בית־הקברות מסרבת בעקשנות. רק אדם אחד יוצא מכלל זה: הפקיד, האלמוני כמעט, הרמאן ואנדרסלב. האיש שימש כמנהל של אחד המשרדים הממשלתיים כאשר דאג ב־1948, עוד לפני ייסוד הרפובליקה הפדראלית לכך שהאסיפה המכונה — הפרלמנט הראשון של מערב־גרמניה — יגיע לבון וישאר כאן. אולם המוזיאון הזואולוגי בבון היה בימים ההם האולם הנרחב, השלם והיחידי הניתן להסבה של מערב־גרמניה והודות למקרה הזה בון, ולא פרנקפורט ע"נ מיין, היא כיום בירתה של מערב־גרמניה.

„וולטווכה"

הלוחמים ישנים מתחת לגשר

שני שלישים מוותיקי מלחמת וייטנאם חסרים קורת־גג ויחס החברה עודנו עויין כלפיהם ■ אך השמרנים ורייגן בראשם – מדחיקים את המצוקה

במרחק כמה מאות מטרים בלבד מאנדרטת לינקולן, אתר מקדש אוויר לזכר משחרר העבדים, מתנוססת אנדרטה מסוג שונה להלוטין: לוחות שחורים מגראניט, שבהם רשומים שמותיהם של למעלה מ־58,000 הצעירים האמריקנים אשר נפלו במלחמת וייטנאם.

זמן קצר לאחר שמומחים בעלי שם לאמנות העניקו פרס ראשון לתוכנית האנדרטה, סטודנטית מאוניברסיטת ייל, הגיע אוסף הבלתי פוסק של „פאטריוטים" למחות, הללו אך הצליחו להשיג, כתשובת נגד, הקמת פסל פאתטי, שבו מופיעים שלושה חיילים בנוסח של גבורה.

בנאום הברכה שלו לרגל ראש השנה האזרחית, אמר רונאלד רייגן „אנו האמריקנים יושבים עתה לסעודה חגיגית עם אווז או עם תרנגול הודו, מאכלים שבברית־המועצות רק מעטים מאוד זוכים בהם".

ובכן, מהו הקשר בין הפסוק בנאומו של רייגן הוא דוגמה קלאסית לכך, כיצד מצליח הנשיא להדחיק את המצוקה פשוטה ממש באותו יום הופיע ב„ניו־יורק טיימס" מאמר, אשר בו נאמר, כי בין 250,000 ו־750,000 ותיקי מלחמת וייטנאם — כשני שלישים מכלל החיילים האמריקנים, שמראשית המלחמה שירתו בשירות חובה בדרום אסיה — חסרים כיום דירה קבועה, והיינו — הם חסרי קורת־גג. מספרים ורב של הללו, ש„תודת המולדת" ניתנה להם באופן זה, בוודאי הנהיל אמריקנים רבים, ואולי הם גם כעסו.

רק מעטים מן הגברים הללו, שנדחקו לשולי החברה, מנצלים את ההטבות הסוציאליות שהם זכאיים להן על־פי החוק. הללו ניתנות כנראה, על־ידי הרשויות המוסמכות יותר למשתתפי המלחמה מן המעמד הבינוני, מאשר לצבא חסרי הגג שמוצאם כמעט אך־ורק מן השכבות החלשות והבלתי־משכילות. דברי הנשיא על עושרה של ארה"ב בוודאי נשמעים לאנשים הללו כלעג לרש. „ניו־יורק טיימס", המתחייב לדיווח חדשותי מדויק, בוודאי אינו מגזים באומרו, שאלפים מבין אותם אמריקנים, שסיכנו את חייהם ב„מלחמה למען החופש", לנים זה שנים רבות בתוך כניסות לבתים ומתחת לגשרים...

לא שמענו עד־כה זעקה הרעומת מפיהם של אותם פוליטיקאים שמרניים, ששלחו אז את בני ארה"ב למוות בשדות־האורז של וייטנאם. נכון הדבר שנאות סרטי „רמבו" המסלידים שוכבת אפ־אס. אך נכון גם שהטראומה של וייטנאם, שעליה נאמר, כי רייגן הצליח לרפאה, עודנה שרירה וקיימת. השמרנים השליטים אפילו טרם החלו לערוך חשבון נפש. הם אמנם זועקים חמס על מעשי הסובייטים באפגניסטאן, אך הם מגלים אדישות גמורה כלפי הצבא האסור של ותיקי המלחמה בארצם. הרי לא הללו הפסידו במלחמה, אלא ההנהגה הפוליטית.

ותיקי המלחמה, כאשר הם מחפשים עבודה, נתקלים כיום מצד רבים מבני ארצם בחשדנות כלפי ה„רוצחים" שבעבר לבשו מדים, ואף מצדם של אלה שהעלו את המלחמה השנויה במחלוקת הזו על נס כמעשה גבורה של האמריקנים למען המערב כולו.

לדברי המאמר ב„ניו־יורק טיימס" כל ותיקי וייטנאם בעצם זקוקים זה מזמן לטיפול פסיכיאטרי. נבצר מהם להשתחרר מן הסיוטים של וייטנאם.

„וולטווכה"

אחרי הנחש, הגירוש?

היחסים העכורים בין מלכת הפורנו והשחקנית אילונה סטאלר („צ'יצ'ולינה") ובין המפלגה הרדיקלית הקטנה צפויים כנראה לגירושין.

לאחר שהצליחה בהופעות החשפנות שלה להעלות את שיעור ההצבעה בעד הרדיקלים מ־2.1% ל־2.6% אחוזים, ולהיבחר לבית־הנבחרים האיטלקי, ולאחר שבזכותה צירת פרלמנט עשה סיורי הופעות בצרפת, יוון וישראל, הודיעה סטאלר על כוונתה להציג את מועמדותה לתפקיד מזכ"ל המפלגה. זה היה הקש ששבר את גב הגמל, וחברי מפלגה רבים החליטו, שהגיעה השעה להיפטר מצ'יצ'ולינה. „יותר מקשה להכיר במישהו שגרם למפלגה נזק פוליטי, אלקטוראלי וכספי, ולקבל על עצמו את מלוא האחריות", אמר המזכ"ל הנוכחי.

צ'יצ'ולינה ישבה מרצינה ולבושה עד צוואר על הבימה, עטויה כתרנגולת, זר של פרחים. כאשר חבריה למפלגה תקפו והאשימו אותה במבוכה.

הצעה שנויה במחלוקת: להפוך את המפלגה ממפלגה איטלקית למפלגה כלל־אירופית. למרבה ההפתעה זכתה צ'יצ'ולינה להגנה דווקא מצדה של אשה: „זה מגעיל אותי" אמרה חברת הפרלמנט האירופי לוצ'אנה קאסטלינה. „המפלגה ניצלה את אילונה סטאלר בצורה מתועבת. כל עוד רכשה קולות, היתה בסדר. אך עתה כשהיא רוצה בתדמית מכובדת, זורקים אותה לפח אשפה"...

„רויטר"

צ'יצ'ולינה – השד עשה את שלו...

רשות הקורא

היה או לא היה

אין רעב בעזה — המזון רק מצומצם;
אין ריכוז במיכלאות — רק עוצר לפליטים במחנות;
אין שם הפגנות — רק התפרעויות;
זה איננו מרי אזרחי — רק אזרחים ממורמרים;
אין שם כלל כיבוש — רק החוקה ליבראליות, והמילחמה שם היא, בעצם, רק שלום.

מזה חשוב, תל־אביב

חוק החינוך המיוחד

הכתבה, ששודרה ב„כולבוטק", בנושא בעית הפקרתם של תינוקות אשר נולדו עם פגיעה גופנית או שכלית, הציגה מציאות מזעזעת, שבה נופלים תינוקות מוכי גורל בין הכיסאות. מציאות זאת הינה קטע קטן בלבד מהתייחסות החברה הישראלית והגורמים הממשלתיים לגורלם של מוכי גורל אלה, ומצביעה על הדרך המעוותת בה מטופל הנושא בכללותו. כל זאת, משום שלא קיימת הגדרת אחריות ומחויבות של משרדי הממשלה הנוגעים לדבר, וכך מעביר כל משרד את האחריות לטיפול בציבור הזה על כתפיו של משרד אחר. ואילו הילדים האלה נפגעים — פגיעה שלעיתים אינה ניתנת לתיקון.

ועדת המשנה של ועדת החינוך של הכנסת, בראשותי, מקבלת פניות רבות ומשמשת כתובת לנושא זה. בקרוב יונח חוק החינוך המיוחד שהגשתי בכנסת, לקריאה ראשונה. אני תקווה שהחוק אומנם יתקבל, ויהיה בכך צעד גדול קדימה להבאת הילד החריג להשתלבות, תוך עיגון השירותים הקיימים בחוק, על מנת להבטיח את מיכם ורציפותם.

ח"כ אמירה סרטני

פולחן בנתיבות, התלמידים ינקו

מעשה מחפיר עשתה המועצה המקומית בנתיבות, אשר אילצה בתי ספר לנקות את הטינופת והזוהמה שהותירו אחריהם אלפי ה„גרופיס" של הבאבא סאלי. לית מאן דפליג, שניקיון הוא ערך חינוכי חשוב, שיש להקנותו לתלמידי בתי הספר כחלק מהחינוך הכללי. אבל זאת — במסגרת בית הספר, ובהקשר לאקם חינוכי ברור ומוגדר. בשום פנים ואופן אסור לשולחם לנקות זוהמה שהותירו, בתחי תרבותם, אלפי הסוגדים לבאבא־סאלי, ביחוד כשהדבר נעשה על חשבון שעות הלימוד.

מאות בעלי הדוכנים, שהתעשרו באותה הילולה ממכירות מים קדושים, תמונות וקמיעות של הבאבא־סאלי, תחתונים ושאר סידקית, יש בידם המעט הנדרש לניקוי הטינופת שהותירו אחריהם. אותה דרישה יש להפנות, כמובן, גם למנהלי חצרו של המשית מנתיבות, שהם ודאי אינם חסרים ממון לנקות את שטינפו.

התירוץ שהביאה המועצה המקומית, לפיו הדבר נעשה „כל שנה", הינו חמור שבעתיים ומשרד החינוך חייב להוציא ברזוסיות הנחיות ברורות וחד־משמעיות, לפיהן ייאסר על הנהלות בתי־ספר לגייס את תלמידיהם לפעולות נקיון, אלא במקרים שהניקיון בו מדובר מהווה ערך חינוכי לתלמידים עצמם.

יעקב אביצור, באר־שבע

לא ימינה אלא שמאלה מ„העבודה"

בעקבות תוצאות הבחירות באוניברסיטת תל־אביב, וירידתה התלולה של מפלגת העבודה, מיהרו ראשי הליכוד להתפאר ולהשתבח, ובעיתונות נכתב על „נטייה ימינה בציבור". אולם דברים אלה נכתבו ונאמרו בלא ידיעת העובדות, שכן אגודת הסטודנטים בתל־אביב נשארה בשליטת השמאל.

חלק גדול מן הקולות, שהפסידו נציגי „העבודה" פנו דווקא שמאלה, אל תאי הסטודנטים המזוהים עם מפ"ם, ר"צ, ורק"ח והרשימה המתקדמת. מן הראוי כי ראשי מפלגת העבודה יעשו חשבון־נפש נוקב, הן בשל הבחירות הסטודנטיאליות והן לאור פרישתו של ח"כ [illegible].

אם תימשך מדיניות „היד הקשה", „הברביצות" ו„היד הארוכה" של השר רבין, צפויה „העבודה" להפסיד את קולותיהם של המוני בוחרים שמאליים, אשר בתיעוב וחלחלה לנוכח המתרחש בשטחים הכבושים יפנו להצביע בעד מפלגות שוחרות שלום. את מקומם של בוחרים אלה לא ימלאו בוחרים ימניים, תומכי הליכוד, „התחיה" וכהנא אותם מריעים לרבין ותומכים במדיניותו האלימה אך ספק רב אם יסיקו מכך מסקנות אלקטוראליות.

ביום הבחירות עשויה מפלגת העבודה לגלות קרחת מכאן ומכאן, ולגלות כי רבין הנחיל לה מפלה קשה.

ד"ר שלמה דרוננבאום־סרקיס, ת"א

הקו האדום של ערביי ישראל

זריקת בקבוק התבערה על אוטובוס בוואדי עארה הינה עבירה על הקו האדום אשר הוצב על־ידי ערביי ישראל במאבקם למען שוויון זכויותיהם האזרחיות במדינת ישראל, ובפעילות ההזדהות עם ערביי השטחים.

קיים קונסנזוס בין ערביי ישראל שאינו כתוב, אך הנלמד מהתבטאויות בהצהרותיהם של מנהיגי הציבור הערבי בישראל, אם על־ידי יו"ר המועצות הערביות וחברים, ח"כים, חברי הוועדה המרכזת ועוד. הקובע שלושה עקרונות בסיסיים. א. ערביי ישראל הם חלק מהעם הערבי הפלשתינאי ואזרחי מדינת ישראל ברומנית. ב. המאבק של ערביי ישראל למימוש זכויותיהם האזרחיות במדינת ישראל, ודרישתם לשוויון והשתלבות, ייעשו במסגרת הציבורית המתאפשרת על־פי החוק, ובאמצעות המסגרות הפוליטיות הקיימות במדינה (המפלגות). ג. שכנועם וגיוסם של כל הכוחות המתקדמים של העם היהודי במדינת ישראל בצדקת תביעותנו לשוויון ושלום, מתוך אמונה שבמאבק יהודי ערבי משותף תיתכן הבנה שתשרת את האינטרס המשותף של שני העמים להמשיך ולחיות בדו־קיום בשלום במדינת ישראל.

כל סטייה מהעקרונות הנ"ל הינה הפרתו של הקונסנזוס ומשמעותו חמורה ביותר. כל שימוש באמצעי אלימות, שהחמור מכולם זריקת בקבוקי תבערה על אוטובוס בוואדי עארה, מחייב את ערביי ישראל לעצור ולבחון את דרכם מחדש, עקב מעשה שמן הראוי לגנותו באופן החריף ביותר. הוא לא רק לא־מקובל עלינו, ואנו דוחים כל שימוש באלימות מכל סוג שהוא — הוא מסכל ברקמה העדינה והרגישה של מערכת היחסים הקיימת בין יהודי וערביי מדינת ישראל, ואינה משרתת את האינטרס הערבי הישראלי, השואף לשוויון והשתלבות בחיי החברה והמדינה בישראל. מעשים אלה משרתים את החוגים הימניים בציבור היהודי, הכופרים באפשרות של דו־קיום אפשרי בין שני העמים, והשוללים את זכותנו לשוויון והשתלבות במדינה.

יפה עשו ראשי המועצות המקומיות בוואדי עארה, בגנותם מיד את המעשה הנבלתי אחראי והמסוכן, אך לא די בזאת. שומה על כל ערביי ישראל להוקיעם, כאשר הם במעשיהם מחבלים באינטרס הקיומי של ערביי ישראל ומחבלים במאבקנו לשוויון והשתלבות בחיי המדינה מתוך נאמנות לעמנו ומדינתנו. מעשים מהסוג הזה עלולים לרוות ולהרחיק כוחות יהודיים מתקדמים מלהיות שותפים למאבקנו הצודק, שהערובה להצלחתו היא במאבק המשותף של הכוחות המתקדמים משני העמים המאמינים באפשרות של דו קיום ושוויון במדינת ישראל.

מפרע מחמוד

משחק באש

האווירה במדינה משולה לחדר אטום אליו משחררים אדי בנזין. כל מה שהיה חסר הוא הגפרור הבוער.

את קופסת הגפרורים קיבלנו לפני 20 שנה, ומאז ניסינו גפרור אחר גפרור. מדי פעם הצלחנו להצית אש בגפרור זה או, בדיוק לפני המיתוך, מיהרנו לכבות את האש שבקצה, אבל הפעם מיססנו. לא הצלחנו לכבות את הגפרור שכה עמלנו להצית בתוך האוויר, והגפרור הצית את הבנזין בחדר האטום ו... בום

הבנזין, שהורמנו וששנו מזרימים, הינו הקיפוח והמעמד של אזרח סוג ב', עכשיו יבואו, כולם תמומים, כולם משתאים, ובמקום לסגור את ברז הבנזין ולהיפטר מקופסת הגפרורים — משום יכבו את השריפות, ישימו ברז חדש, יאווררו את החדר לרקע, ושוב ישחקו ב„האש נסיקו לכבות את האפורה, לפני שיגיע הבום, שאחריו לא יהיה עוד כלום".

ניב טבי, רחובות

אות אחרי אות

השטחים הכבושים כבשו אותנו להלוטין. הם אינם מניחים לנו לסגת מהם. אנחנו נתיניהם. היד הקשה שלנו היא היד הלוחצת את גרוננו. השטחים הכבושים אינם מאפשרים לנו להיות בני־אדם, הם הופכים אותנו לבלתי אנושיים. וגולם קם על יוצרו.

עדיין פתוחה לפנינו האפשרות, המובילה מאין כמותה — לסגת מהם בבושת פנים. ללא שום דחיה, עם הזנב בין הרגליים. אם לא ננצל את שעת הכושר הזאת, לא ניצול מהם. אותות הקין ניקחים במצחנו, אות אחר אות, וזמננו כבר בראשם של מחזי האנשים עלינו, אלא שאנחנו — קיצינו על לראות בעשן, ומסרבים לראות את הרים הנותר.

אבינועם שרון, עין השופט

דרבי חיפני במחזור מרתק הערב בכדורסל

הגליל רוצה להפתיע את מכבי ת"א בכפר־גלעדי

שלושת קרבות מסקרנים צפויים הערב, במחזור ה־15 בליגה הלאומית בכדורסל. חשיא יהיה ב־8 בכפר־גלעדי כאשר קבוצת הפועל הגליל־העליון, הרביעית בטבלה, תנסה להפתיע את המוליכה, מכבי ת"א. דרבי מלהיב יהיה בחיפה. מאבק עקשני יתנהל בנתניה בין אליצור נתניה ומכבי רמת־גן.

● האולם בכפר גלעדי יהיה צר מלהכיל את אוהדי הכדורסל הרבים בגליל־העליון, שירצו לחזות בדו־קרב המסקרן בין הפועל הגליל־העליון ומכבי ת"א. האלופה והמוליכה, עדיין ללא הפסד, תבוא למשחק התוץ כפייבוריטית, אך תצטרך להיות במיטבה סול יריב שאפתן שיבקש להפתיע. בעייתם של ברודסלגי הגליל תהיה כיצד למנוע סקווין מאגי וקן בארלו את השליטה מתחת לסלים. בסיבוב הראשון ניצחה מכבי ת"א במאבק שקול — 86:93. ישפטו: דור רגן ומנשה הרמן.

● בסיבוב הראשון הלמה קבוצת הפועל חיפה בירובתה, מכבי חיפה — 75:85. הערב ב־8, ברוממה, יתחק דרבי־הגוסלין במיוחד, שכן שתי הקבוצות יעשו כל מאמץ לזכות בבכורה העירונית. השתיים ניצבות במרכז הטבלה. למכבי חיפה מאגר גדול יותר של שחקנים אך הקבוצה סובלת מחוסר יציבות. הפועל חיפה, לעומת זאת, מתבססת על החמישייה טובה. אם זו תיצור יתרון ותדע לשמור עליו היא מסוגלת לחזור על נצחונה הראשון. ישפטו: רמי סישר וראובן וירובביק.

● משחק ללא משרות יתנהל בנתניה (8), בין קבוצות אליצור נתניה ומכבי רמת־גן. הנתניינים עדיין זוכרים את מעירתם בסיבוב הראשון בשנוצחו בבסר־המכביה — 80:77. הערב טובים סיכוייהם לגמול. ישפטו: ג'וזף אבר־ערב וברוך ולינגר.

● חוזרים לעורד. קבוצת בית"ר ת"א תארח בעיר הדרומית ב־8 את אליצור נוהדור רמלה. ברודסלגי בית"ר ת"א, הנמצאים בתחתית, ילחמו על כל כדור מול קבוצה רמלאית שרשמה בסיבוב השני נצחונות ביתיים על קבוצות צמרת. מאבק שקיל. בסיבוב הראשון ניצחה אליצור רמלה — 101:122. ישפטו ערן עמית ואסא קמינר.

● קבוצת הפועל ירושלים, גם היא מהתחתית, תתמודד ב־8 בחולון עם הפועל המקומי. בסיבוב הראשון ניצחו החולונים בקושי בבירה — 84:89. הערב, כך יש להניח, תהיה

דרכם קשה יותר. ישפטו: אברהם זגול ושלום ולצר.

● המשחק השישי נטול עניין, בשהפועל ת"א תארח באוסישקין ב־8.30 את סוגרת הטבלה, מכבי נתניה. בסיבוב הראשון — 85:106. הפעם יכול ההפרש לחיות גדול עוד יותר. ישפטו" צבי שגב ועמי גלילי.

● גרג קורנליוס, כדורסלן מכבי ת"א, יחזור הערב לפעילות וישחק בכפר־גלעדי נגד הפועל הגליל־העליון. אמש הועמד במאי ועדת המשמעת לאחר קטטה באימון עם חברו לקבוצה, איציק בהן. קורנליוס נקנס.

הטבלה הלאומית
(אחרי 14 מחזורים)

1.	מכבי ת"א	1879־1161	28
2.	הפועל ת"א	1816־1164	25
3.	הפועל חולון	1245־1140	24
4.	הגליל־העליון	1228־1126	23
5.	מכבי רמת־גן	1211־1278	22
6.	אליצור נתניה	1284־1230	22
7.	מכבי חיפה	1318־1330	20
8.	אליצור רמלה	1198־1297	20
9.	הפועל חיפה	1141־1162	19
10.	הפועל ירושלים	1167־1229	18
11.	בית"ר ת"א	1282־1357	17
12.	מכבי נתניה	1040־1319	14

אוחנה כבש צמד בנצחון מכלן על קורטרייק 2:5

כדורגל

החלוץ הישראלי אלי אוחנה כבש אתמול שני שערים בנצחון קבוצתו, מכלן, בליגת הנ:גית, על קורטרייק — 2:5. מכלן עלתה לראש הטבלה עם 32 נקודות בשהיא מקדימה בהפרש שערים את אנטוורפן, שנוצחה שלשום על־ידי שארלרואה — 2:0.

פ. ר. בריז' (רוני רוזנטל לא שיחק) ניצבת במקום השלישי, עם 31 נקודות, לאחר שגברה על סרקל — 0:2.

בורן, קבוצתו לשעבר של משה סיני, הבניעה את מולנבק — 0:3.

האלוסה, אנדרלכט, נפרדה במגרשה בתיקו אפס עם ס.צ. ליאז'.

תוצאות נוספות: גנט — ברסחוס 0:1; סטנדרד ליאז' — לוקרן 1:1.

סיני ואלי כהן הוחזרו לסגל לקראת רומניה

אם רוני רוזנטל לא יגיע ישחקו כנראה ניר לוין ואלי אוחנה בחוד ★ סביאן יהיה השוער

מאת ראובן חנניה

המאמן הלאומי מילינקו מיהייץ' החזיר אתמול לסגל הלאומי את שני שחקני הפועל תל־אביב, משה סיני ואלי כהן, לקראת המשחק מחרתיים עם רומניה באיצטדיון קרית־אליעזר בחיפה.

בן החזיר המאמן את יעקב שוורץ מבית"ר ירושלים: ליאור רוזנטל ממכבי חיפה ואדיר שמיר, שוער הפועל כפר־סבא. השלושה נוספו ביום שלישי, לפני המשחק עם צרפת.

גורע כי ייתכן שבסוף השבוע יזמן מיהייץ' את אחד משוערי הנבחרת בעבר, בוני גינצבורג או אריה חביב. כנראה שהמטיינגו של שוער המשנה של הסגל הלאומי, עוסר סביאן ממכבי פ"ת, במשחק מול מכבי נתניה, הקפיאה בינתיים את התלסת המאמן, ובין הקורות נגד רומניה יתייצב סביאן, במקום אבי חודד, המפצוע, שבלל לא זומן.

הסגל הלאומי יערוך היום אימון, ומחר יתכנסו הכדורגלנים עד למועד המשחק מחרתיים. 20 הכדורגלנים שזומנו הם: עומר סביאן, אדיר שמיר, אבי כהן (בית"ר ירושלים), ניר קלינגר, ניר אלון, מרדכי איוניר, אורי סלמיליאן, רגיאל בראיי־לובסקי, יגאל הלל, שלום תקוה, משה אייזנברג, אפרים רודיר, ירון פרסלגי, גיד לוין, יעקב מגל, אבינועם עובדיה, יעקב שוורץ, אלי כהן, משה סיני וליאור רוזנטל.

הגלם הוותיק אבי כהן חזר אתמול לסטקנלנד.

למשחק עם רומניה יגיע כדורגלן מכלן הבלגית, אלי אוחנה, שישחק לראשונה עם הנבחרת הלאומית בשלב ההכנות הסופי. שחקן אחר המשחק בבלגיה, רוני רוזנטל, ידע רק היום אם יוכל להגיע למשחק ביום רביעי.

אם רוזנטל לא יגיע ייתכן כי לצד אלי אוחנה ישחק בחוד הנבחרת בפעם הראשונה חלוץ הפועל פ"ת, ניר לוין, שהצטיין במשחקים הי אחרונים בליגה.

באטלר הותיר מאחור את לואיס וסמית ב־200

הפתעה וזתה בתחרות ביןי־לאומית באתלטיקה בשטוטגרט, כאשר האלוף האולימפי, קרל לואיס, ואלוף העולם ב־200 מטר, קאלווין סמית, נוצחו על־ידי בך אריגן בארה באטלר, שעבר את המרחק ב־20.68 שניות. לואיס קבע — 20.83 וסמית — 21.10 שניות.

האמריקני לארי מאיירקס ניצח בקפיצה לרוחק את שיאן אירופה, הסובייטי רוברט אמיאן, בשקבע 8.12 מטר, לעומת 8 מטר של סגן אלוף העולם, וגעל החישג השני במעלה אחרי השיא העולמי של בוב בימון.

שיאנית ואלופת העולם בקפיצה לגובה, סטפקה קוסטאדינובה מבולגריה, גיתרה ל־2.01 מטר, וניצחה את המזרח־גרמניה גאבי גינץ, שקפצה אותו גובה. שיאנית העולם לשעבר, הסובייטית תמרה ביקובה, תפסה רק מקום חמישי עם הישג חלש — 1.85 מטר.

שיאן ואלוף העולם בקפיצה במוט, הסובייטי סרגיי בובקה, כשל בנסיונו לשבור את שיאו באולם בשקפץ רק 5.80 מטר.

> **מי אתה, סבריס בניצ'ו?**
> שוכנות חדשות הצרפתיות מסרו אמש כי סבריס בניצ', שובת במוצאי־שבת בקלה, אמש, בכתר האירופי באירוע במשקל תרנגול למקצוענים, בתכניעו בסיבוב תתשיעי את בן־ארצו קירי זיקוב, היה עבר... אלוף ישראל באותו משקל לחובבים.

לנדל גמל לבקר

המדורג מספר 1 בתבל, הצ'כי איוואן לנדל, גמל לברקנר בוריס בקר על שני המפסידים בסאן, בשניצח אותו בהרנקסורט — 4:6, 7:6.

אליצור — מכבי ת"א, בדרבי מסקרן לנשים

משחקי המחזור ה־15 בליגה הלאומית לנשים בכדורסל יעמדו בסימן דרבי־הגויסבה, בו תארח הראשונה, אליצור ת"א, את השניה, מכבי ת"א, ב־8.30, באולם אוניברסיטת ת"א. בסיבוב הראשון ניצחה אליצור — 52:72.

שאר המשחקים: הפועל ת"א — מכבי קרית־מוצקין (6.45; 55:38); אליצור ראשל"צ — בני־יהודה ת"א (8; 89:56); אליצור קרית־אונו — אליצור ס"ת (8; 64:75); הפועל גלבוע — הפועל חיפה (8; 49:40); הפועל גבעת־חיים — הפועל ירושלים (8; 78:65).

באר־שבע גברה בשעתיים על עין־החורש 2:3

כדורעף

מאת אבנר מילמן

בדו־קרב מרתק שחית במחזור ה־11 בליגה הלאומית לנשים בכדורעף גברה אסא באר־שבע לאחר שעתיים על הפועל עין־החורש/עמק־חפר — 2:3 (15:10, 15:8, 15:8, 8:15, 15:8).

המשחק בבאר־שבע היה חשוב במיוחד למארחות, שנאבקות על כניסה לפליי־אוף העליון, שפט נתי דוד.

● המוליכה, הפועל בת־ים, ניצחה ביבנה את אליצור המקומית — 0:3.

● כדורעפניות הפועל כפר־סבא גברו באולמן על הפועל איחוד עירון — 0:3 (15:5, 15:6, 15:6). במשחק שנמשך 50 דקות הצטיינו בכפר־סבא יעל סרובסקי והמדה מעה.

● קרית־חיים ניצחה בקרית־אתא את סוגרת הטבלה, הפועל שער־הנגב — 1:3 (15:12, 14:16, 15:6, 15:10), שפט אילן שרה.

הטבלה
(אחרי 11 מחזורים)

1.	הפועל בת־ים	3־03	22
2.	הפ. עין־החורש	13־28	19
3.	הפ. כפר־סבא	16־28	18
4.	קרית־חיים	20־21	17
5.	אס"א באר־שבע	22־21	17
6.	איחוד עירון	26־19	13
7.	אליצור יבנה	33־11	12
8.	הפ. שער־הנגב	31־8	12

ניר לוין, המבקיע המצטיין של הפועל פ"ת:

הצלחת הקבוצה חשובה לי מתואר מלך־השערים

מאת יצחק ויסהוף

12 שערים הבקיע ניר לוין, חלוצת הבקי"לאומי של הפועל פתח־תקוה. שעריו של לוין העלו את מאזן־הזכות של קבוצתו ל־32 שערים (רק מכבי נתניה בבשה יותר — 39), ורק חלוץ אחד, שלום תקוה, גם הוא ממכבי נתניה, מקדים את לוין בטבלה מבקיעי־השערים (לתקוה — 13 שערים).

שעריו של לוין, בן ה־25, עזרו להפועל פ"ת להתבסס במקום השישי בטבלה הלאו־מית, עם סיכויים טובים להת־ברג בין שמונה הראשונות במשחקי הפליי־אוף העליון.

לוין לא מסתיר את סיפוקו מהעובדה בי הסף גורם במאב־בק על בברת מלך־השערים, אך מבהיר מייד בי חשובה לו יותר הצלחת הקבוצה: "מט־רתי ביום לסייע לקבוצתי להימנות על שמונה הקבוצות שישחקו בפליי־אוף. הפועל פ"ת יבולה וצריכה להיות ב־מסגרת־העל של הבדורגל הישראלי. המשימה ביום — לסיים את הלינת הרנילה במקום נבוה בבל האפשר. לגבי המאבק על מלך־השערים ניתן להנדיר זאת בסוכריה, שאם אבן תיפול בחיקי, תעניק לי הרגשת טובה."

ניר לוין סבור בי העונה הנוכחית היא תשובה ביותר שלו מאז הגיע להפועל פ"ת לפני ארבע עונות מהפועל מרמורק. "העונה הראשונה היתה טובה. העונה הקודמת היתה לא מוצלחת מבחינתי ומבחינת הקבוצה. הסיבה להצלחת העונה היא החכנת הטובה שלנו ללינה והמאמן אברהם גרנט, היודע ביצד לעבוד עם השחקנים, ועל אזות נקודות להתרבז. עובדה, התוצאות החיוביות שלנו מראות בי אנו בדרך הנכונה."

לוין מודה בי תמשחק התתקפי של הפועל פ"ת פוגע בהגנת הקבוצה (ספגה 35 שערים). "אנו משתדלים לתקוף עם הלוצים רבים. בנוסף לי יש לנו את דורון רבינזון, שהוא כובש שערים מעולה, ובעבר מלך־השערים. יש לנו קשר־תוקף בדמותו של יוסי שושני, שמבקיע שערים מעמדת הקישור. ייתכן שהתגנה מוזנחת, אך הקהל אוהב שערים ורק אם נבקיע הוא ישוב לסגרש."

ניר לוין הוזמן לנבחרת הלאומית. בדוך לו בי יתמם את הטפסל: "יש חלוצים טובים כאלי אוחנה, רוני רוזנטל ושלום תקוה. אינני יודע אם יש לי ביום מקום בין ה־11. יש מאמן, והוא מחליט. אני צריך להיות טוב כדי לשחק, ואני עושה את כל המאמצים להצליה. אבל להיות כן עם עצמי אומר רק כי ברגע שהוזמנתי לנבחרת ידעתי שאשב על הספסל. זה מתסבל, אך לא סדיר שינה מעיני."

מאראדונה וקארקה כבשו לנאפולי נגד אסקולי 1:3

ליגות באירופה

הקפטן דייגו ארמנדו מאראדונה והברזילאי אנטוניו קארקה בכשו גם הפעם שער כל אחד במחזור ה־17 בליגה האיטלקית בכדורגל, שקבוצתם, נאפולי, הבניעה בחוץ את אסקולי — 1:3.

אסקולי הבקיעה את השער הראשון ע"י הברזילאי קאסאגראנדה בדקה ה־11, אולם כחלוף שלוש דקות הישווה מאראדונה בבעיטת 11. בדקה ה־27 היקנה ברונו ג'יורדאנו יתרון לנאפולי, בשניצל מסירה של הברזילאי קארקה, שחתם בדקה ה־49 את תוצאת המשחק.

אחיו הצעיר של דייגו מאראדונה, הוגו, בן ה־18, ישב על הספסל ועדיין אינו מצליח לתפוס מקום בהרכב גבהדתו.

נאפולי הגדילה את יתרונה ל־4 נקודות על מילאן, בשלה 29 נקודות. מילאן סיימה את משחקה בסמפדוריה כתיקו — 1:1. גם הפעם גאלצה מילאן לשחק עם עשרה כדורגלנים מהדקה ה־70 בעקבות הרחקת החלוץ הפורח, אנטוניו וירדוס, בגלל עבירות גסות.

איאן ראש כבש את שערו הראשון מאז היו בנובמבר, בתיכנת השערים בשיובנטוס הביסה את אמפולי — 0:4. את השערים הנוספים בבשה סרג'יו בריו ומאוריינו מאנגריין (2).

תוצאות נוספות: אבלינו — ורונה 0:1; צ'סנה — רומא 0:0; אינטר — קומו 1:0; פיזה — פסקארה 2:0; סמפדוריה — טורינו 1:1.

איינדהובן ניצחה 1:9

האלופה והמוליכה, פילפס איינדהובן, רשמה לזכותה נצחון גבוה נוסף בליגת ההולנדית, בשהביסה את ורניאנג — 1:8 ולה 37 נקודות מ־19 משחקים. ומקדימה ב־5 נקודות ועם שני משחקי עודף את איאקס אמסטרדם, שהשיגה נצחון חוץ על א.ז. 79 בשיעור 1:8.

סיינורד רוטרדאם נוצחה על־ידי חרונינגן 2:0, ומדורגת שביעית עם 22 נקודות מ־18 משחקים.

הורדה, קבוצתו לשעבר של מוטי איוניר, ניצחה את הולגראס — 1:2.

נצחון גבוה לריאל

האלופה והמוליכה, ריאל מדריד, הביסה במחזור ה־20 בליגה הספרדית בכדורגל, את קאדיז — 0:4, ולה 34 נקודות.

יריבתה העירונית, אתלטיקו מדריד, סיימה בתיקו 1:1 בסאבאדל, ותופסת את המקום השני, עם 28 נקודות, לפני סוסייאדאד, עם משחק פחות. מאחר שמשחקה עם סאראגוסה נידחה, בגלל גשם.

ברצלונה סיימה במגרשה בתיקו 1:1 עם לאס־פאלמאס.

ליברפול — אסטון־וילה 0:2

48 אלף צופים ראו אתמול בוילה־פארק בבירמינגהאם בנצחון ליברפול על הקבוצה המארחת, אסטון־וילה — 0:2, משעריהם של גון בארנס (58) ופיטר בירדסלי (86). היה זה בשחק־השלמה בסיבוב הרביעי בגביע האנגלי.

ליברפול נוצחה רק פעם אחת העונה, על־ידי בת־עירה, אברטון, בגביע הליגה האנגלי.

● המאבק בין הגדולות בסורי־נגל, בנפיקה וסורטו, שנערך בליסבון, לעיני 80 אלף צופים, הסתיים בתיקו 1:1, במחזור ה־19 בליגה. לפורטו — 34 נקודות, לסני בנפיקה — 27.

ללקין: בפראג הוכח שישראל שייכת לכדוריד האירופי

"הקונגרס בפראג הוכיח כי ישראל היא חלק בלתי־נפרד מהכדוריד האירופי. אין עליבך חילוקי־דיעות גם בין מדינות מזרח־אירופה — כך אמר אמש שמואל ללקין, מנכ"ל ההתאחדות לספורט, שנטל חלק, יחד עם מוני וייצמן, יו"ר איגוד הכדוריד, בקונגרס הכנת להקמת התאחדות אירופית אחת.

נציגים מ־26 מדינות נטלו חלק בדיונים על הקמת ההתאחדות הכדוריד האירופית בבירת צ'כוסלובקיה.

הנציגים הישראלים התקבלו בלבביות ע"י המארחים הצ'כים. בקונגרס הוחלט הוקמת ההתאחדות האירופית על מערב ומזרח אירופה אך חוקיה ימשכו.

סיכום שנהלות הבדוריד, רנמרק, אחת המובות בעולם, תפסה באחריל לישראל.

בן היתר מגעים עם התאחדויות נוספות, אולם שיגור הנבחרות תלוי בעליות השראל לחוץ, ב... במשחקים שיקנו בעשרע זה בסורטגל.

כרמי נוצח בסיבוב הראשון

סיוף

הסייף הישראלי אורי כרמי, שתפס אשתקד את המקום תרביעי באליפות העולם ברומה, הודח כבר בסיבוב הראשון בתחרויות גביע העולם המתקיימות במאריס.

באליפות משתתפים שלושה סייפים ישראלים נוספים.

רן וניר שנטל יצורפו לסגל הלאומי

שייט

מאת יצחק ויסהוף

אלופי העולם לנוער בשייט מפרשיות מדגם 420 (בשעת פורסם 470), האחים רן וניר שנטל, ישובו הלילה לישראל לאחר שזכו באליפות שנערכה במלבורן, לרגל סידני שבאוסטרליה.

הישראלים שזכו גם לפני שנתיים בתואר העולמי, ישתתפו בנר בשבת באליפות לקביעת הצוותים הישראליים לקראת אליפות העולם בדגם 470, שתיערך בחודש מארס בחיפה.

מאיגוד השיט נמסר אתמול כי האחים שבטל יצטרפו לסגל הנבחרת הישראלית, שיטול חלק באליפות העולם, שתחל ב־27 במארס.

צרפת — יוון (בלי גאליס) 88:89

כדורסל

נבחרת הכדורסל של צרפת גברה אמש במאריס על נבחרת יוון, אלופת אירופה — 88:89 — במשחק־ידידותי.

בנבחרת יוון לא שיחק כוכבה, ניקוס גאליס, הסובל מפציעה.

● איטליה בשחקי הליגה אמש ניצחה טרסר מילאנו את אליבורס ליבורנו 117:84; סקאמר — בנקו רומא 85:76; מארו — מירנגה 89:82; וארזה — טורינו 81:80; קאנטה — ברשיה 120:105; וארזה, בראש הטבלה, עם 32 נקודות, לפני קאנטה — 30 וטרסר — 28.

● ספרד: ריאל מדריד — חובנטוב ברלונה 87:68; ברצלונה — קאנאריאס 124:105.

קליבלנד — ואשינגטון 126:128

קליבלנד ניצחה אור לאתמול בליגת האנ.בי.איי. את ואשינגטון בוליטס — 126:128, בהאריכה. גם שיקאגו־בולס נזקקה להארכה כדי לגבור על הניו־יורק ניקס — 95:97, ובך גם סאן־אנטוניו ספרס על סיאטל סופרסוניקס — 102:112.

תוצאות נוספות: דנבר־קליפרס — סאקרמנטו־פיניקס 124:106; אטלנטה — יוטה 126:120; נין־ג'רסי — דטרויט 115:109; יוסטון־דודקסם — דאלאס 116:104, 108:92.

לארי בירד קלע אמש 29 נקודות וקטף 17 כדורים חוזרים בנצחון בוסטון סלטיקס על פילדלפיה — 100:83.

קרית־אונו ודימונה בגמר אליפות הפועל

כדוריד

מאת יוסף הכב

למשחק־הגמר באליפות הפועל בכדוריד לקבוצות הליגה הארצית, שיתקיים בשבת בקרית־אונו, העפילו קבוצות הפועל קרית־אונו והפועל דימונה.

תוצאות המשחקים המוקדמים: הפועל קרית־אונו — הפועל רימונה 21:15; הפועל גדרות 17:115; הפועל קרית־אונו — הפועל נתיבות 21:16.

טלוויזיה

(כ) בתוכניות מיוחדות לקויי שמיעה. 00.00 עד כאן — חדשות קול ישראל. 08.00 שעת כושר. 08.10 אורחות (ר"ס) — העיתון. 08.40 ראמיתק ריאה, כלי טורות, ביניים חירייק. 09.00 אנגלית ה'. 09.50 חשבון ספוט ר', פעולות החשבון (כ). 10.10 אנגלית ו'. 10.30 רגע עם דודלי. 11.00 ערבית מרובבת (ר"ה) יום עסל ויום בסל. 11.15 אנגלית ו'. 11.30 ארץ מולדת, אל מוגף לגדר (כ). 12.00 אנגלית ה'. 12.35 תלמוד, שניים אוחזין, בעיא 1 (כ). 13.00 גיאוגרפיה כללית (ר"ס) הגורמים לעונות השנה. 13.30 אנגלית (יא"ייב) Hello israel - Have you been there? no. 1 13.45 צומות העשרה. 14.00 עד כאן — חדשות קול ישראל. 14.00 מגע, צמיחה, רקבון 3, מחזוריות של צמיחה ורקבון בכל הסובב אותנו. 14.30 קטים קטן, לבנים. 15.00 קשר משפחתי, משחק הסקידים עם ודית אברמסון. ...

גלי צה"ל

06.00 אוניברסיטה משודרת ניטשה עיונים בתרבות המערב הזיון קיץ וכיבושים ארציים. ...

רשת ג'

06.04 בחודה לאשר להיסים ותיקים. 07.07 שיר בבוקר בבוקר — שירים עבריים. ...

רדיו

קול המוסיקה

06.01 צלילי בוקר. 07.05 כהאגה לינצה. 08.00 קונצרט בוקר — סיבליוס: סוויטה ...

רשת א'

07.30 רדיקל. 08.05 הנגה מרבה. ...

רשת ב'

07.00 הבוקר הזה. 08.05 שירים עברית. ...

קולנוע

תל־אביב

אסתר: שחיתות בגדול; אורלי: המאבק לחיים; בן־יהודה: חיזור גורלי; גת: הקיסר האחרון; גורדון: מגורף עלייך; דקל: השחר; חן 1: מעקב צמוד; חן 2: יום בםלבודות; חן 3: אי אפשר לקנות אהבה; ...

רמת־גן
ירושלים

אורנה: יום בםלבודות; רון: תלאביב—ברלין; ...

חיפה
נתניה
חולון
בת־ים
הרצליה
פתח־תקוה
עפולה
ראשון־לציון

תיאטרון

הבימה — התיאטרון הלאומי
הערב יום ב', 1.2
בית־ספר לנשים: 20.30
אילוף הסוררת: 17.30, 20.30
מירלות אפרת — צפת: 20.30

צוותא
לתרבות מתקדמת
יום ב' 1.2 בשעה 20.30
סולסות

הודעת הועדה המקומית לתכנון ובנייה נתניה

עיריית הרצליה — חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965 — הועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב הרצליה

ועדת משנה לתכנון ובניה חולון

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965 הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב—יפו

עיריית חיפה — מעודר מהנדס העיר — הועדה המקומית לתכנון ולבניה — העיר חיפה

הועדה המקומית לתכנון ולבניה נתניה

מרחב תכנון מקומי רחובות — הודעה לפי סעיף 148 לחוק התכנון והבניה

עיריית חולון — הודעה

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים — גני בת־ים — הנביאים 3
חולון — אורון — הנביא 52
ירושלים — אלמון — ישעיהו 10
נתניה — קופ"ח — רזיאל 0
פתח־תקוה — רסל — רוטשילד 89
רמת־גן — יהלום — קריניצי 61
תל־אביב — דיזנגוף — דיזנגוף 132; קופ"ח מכבי — בן יהודה 28
חיפה — כרמל — המגינים 97
רעננה־כ"ס — כנרת — ויצמן 199, כ"ס

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 244 חדרה — 22444.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז

● בית החולים ע"ש סורסקי תל־השומר — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב — בימים ב', ד', ו' — כירורגיה ופנימית, ילדים — כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב — בימים א', ג', ה' שבת — כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא — כל המחלקות — כל השבוע.

נתניה

● בי"ח לניאדו ומגא תורנות למקרים דחופים — כל השבוע, כלל שנה.

ירושלים

מיקוד לנפגעי בללית

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד מתמתי לרפואת שיניים בישראל בתל־אביב ...

מד"א

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה
מתל־אביב לנהריה
מנהריה לחיפה ותל־אביב

בהוראת חריש: משרד־הפנים ירשום שלושה מגויירים רפורמיים כיהודים

בעקבות זאת ביטל בג"ץ את העתירות שהגישו בני הזוג וראלה וג'ייל מוסקוביץ נגד משרד־הפנים

מאת בצלאל עמיקם, כתב "על המשמר" וסוכנות עתי"ם

שופטי בג"ץ קיבלו אתמול את הודעתו של היועץ המשפטי לממשלה וקובע, כי יש לרשום כיהודים את בני־הזוג מורילו וגיזליה וראלה מקיבוץ משמר הנגב ואת ג'ייל מוסקוביץ' מקיבוץ גונן.

היועץ המשפטי לממשלה, יוסף חריש, הודיע לבג"ץ, כי בנסיבות הקיימות במקרים אלה, ולמרות שלא הוסרו אצל פקיד הרישום של משרד הפנים כל הספקות הנוגעות לגיורם של השלושה, אין לו התנגדות שבית־המשפט יורה לרשום את השלושה כיהודים.

בג"ץ גם שמע את הודעתו של יהושע כהנא מנהל מרשם האוכלוסין במשרד הפנים, כי השלושה יירשמו כיהודים, בתוך שבועיים. לכן, ביטלו השופטים את שתי העתירות שהגישו בני־הזוג וראלה וג'ייל מוסקוביץ נגד משרד־הפנים.

השופטים הוציאו אתמול גם צו על־תנאי, לבקשת תנועת ש"ס, המורה למשרד הפנים לנמק תוך 60 יום מדוע לא יימנע מלרשום את השלושה כיהודים.

בני־הזוג מורילו וגיזליה וראלה עלו מברזיל לפני כשנתיים, לאחר שהתגיירו שם בפני שלושה רבנים רפורמים במאי 1985. השניים התיישבו בקיבוץ משמר הנגב ומאז ניסו לשווא לשכנע את משרד הפנים להכיר בהם כיהודים ולרשום אותם כיהודים בתעודות הזהות ובמרשם האוכלוסין. רק בעקבות העתירה שהגישו לבג"ץ, חזר בו משרד הפנים מסירובו לרשום אותם. נציג משרד עמד להודיע לבג"ץ בחודש מארס 1987, כי אין לו התנגדות לרשום אותם כיהודים, אך יום לפני הדיון גילו במרשם האוכלוסין כמה טעויות ואי־התאמות בתעודות הגיור של בני הזוג, ואז חזר בו משרד הפנים מכוונתו.

גם לגבי ג'ייל מוסקוביץ היו למשרד הפנים טענות לגבי תהליך הגיור שלה. מוסקוביץ הגיעה לפני כשנתיים כמתנדבת לקיבוץ גונן שבגליל, היא הכירה את בן המשק יוסף מוסקוביץ', ונישאה לו. את תהליך הגיור עברה בחודש מאי 1986, כשבראש בית־הדין שגייר אותה עמד רב אורתודוכסי ועוזרים לצידו שני רבנים קונסרבטיביים. גם במקרה שלה סירב משרד־הפנים במשך חודשים לרשום אותה כיהודיה.

אתמול משנפתח הדיון בבג"ץ מסרה נציגת הפרקליטות עו"ד נילי ארד את הודעתו של היועץ המשפטי, כי אין הספקות הנוגעים לגיורם של השלושה מגיעים לדרגה שמסמיכה את פקיד הרישום במשרד הפנים לסרב לרשום אותם כיהודים.

בדיון שהיה בבג"ץ ביקשו השופטים לדעת מהם הספקות לגבי רישומם של השלושה. אחר־כך העירו שבית המשפט אינו צריך להיכנס לחקירות חוות־דעת על הגיורים. בתום התייעצות שנמשכה כשעתיים בלשכתו של הנשיא שמגר, החליטו השופטים, לבטל את העתירות ולהוציא צו על־תנאי בעתירה של תנועת ש"ס.

בתגובה להחלטת בג"ץ אמר ברקה וולף, מראשי התנועה הדורשת לקיים גיור רק על־פי ההלכה, שיש לראות בהחלטת בית המשפט העליון תבוסה מוחצת למפלגות הדתיות שלא הצליחו להגשים את יוזמת החקיקה בשאלת מיהו יהודי.

איומים על שופטים החשודים במעורבות בפרשת השוחד

שופט השלום אהרון כהן ושופט התעבורה אשר ארבל, החשודים במעורבות בפרשת השוחד בבתי־המשפט, קיבלו באחרונה מכתבי איום אנונימיים.

במכתבים אלה הוזהרו שני השופטים, ש"אם לא תואשמו בדין — נהרוג אתכם". בתחתית המכתבים, שלא היו חתומים, נכתב, כי העתק נמסר ל"מאפיה הישראלית". השופטים העבירו את המכתבים לידי המשטרה ועורך־הדין של אחד מהם הודיע על כך לראש היחידה לפשעים חמורים, תנ"ץ שמעון סביר, שהורה לאנשיו לפתוח בחקירה.

אתמול, התייצב בכניסה לבית־המשפט בתל־אביב נהג מונית, שפתח בהפגנת יחיד. הנהג נשפט על־ידי השופט אשר ארבל, ששלל את רשיונו ל־4 חודשים בפועל ועוד 5 חודשים על תנאי בעוון מעבר צומת באור אדום. הנהג, חיים יחזקאל, טען באוזני כתב עתי"ם, כי הביא עימו למשפט 5 מנוסעי המונית, שהעידו כי עבר את הצומת באור ירוק, ולמרות זאת נשלל רשיונו ונמנעה פרנסתו.

טענות על המערכת המשפטית השמיעו גם כמה אנשים, שזומנו להישפט באולמו של שופט התעבורה יעקב בר־דיין. לגבי בר־דיין, כזכור, בודקת המשטרה חשד לקבלת שוחד ואחרים מהאנשים שזומנו להישפט בפניו טענו כי אין להם אימון בו ובמצב בזה היה עליו לצאת לחופשה. לעומתם היו אחרים שהביעו אימון מלא בשופט למרות החשדות כלפיו. (עתי"ם)

הכורמים: הקמת יקבים חדשים מסכנת ענף היין

מאת יוסף גלילי, כתב "על המשמר"

הקמת יקבים חדשים ללא תכנון מתאים עלולה לגרום למשבר חמור לענף היין בישראל — התריע אתמול חיים גרופר, יו"ר אגודת הכורמים, במסיבת עתונאים בבית סוקולוב בת"א, לקראת האסיפה השנתית של האגודה.

לטענת גרופר, מעודד משרד התמ"ת השקעות ביקבים חדשים וזאת ללא הבטחה, כי מאחורי היקבים החדשים תעמוד תשתית מספיקה של כרמי ענבי יין. גרופר טען גם, כי משרד התמ"ת מאשר הקמת יקבים חדשים, 5 ק"מ מכפר סבא, המקבלים 40 אחוז מענק ו־60 אחוז הלוואה, וזאת מבלי שיהיה להם חומר גלם לצורך הפעלת היקב.

גרופר הטעים, כי אלפי הדונמים של מטעי הכרמים אמורים לספק ענבים לתעשיית היין המקומית. כמות תנובת הענבים בולמת את כושר הייצור המלא — של 5 יקבים בלבד, בעוד שמספר יקבי היין עומד להגיע עד סוף השנה לכ־24 יקבים וכן יגרום למשבר חמור בענף.

מנכ"ל אגודת הכורמים, אברהם ברמשה, אמר, כי פגיעה נוספת בענף היין נובעת ממדיניות היבוא של משרד התמ"ת, המתיר יבוא חופשי ובלתי מבוקר של משקאות חריפים במחירי חיצף. לדבריו, היבוא הפרוע פוגע בעיקר בתעשיית הברנדי, שלייצורו משתמשים בשאריות ענבים ובעודפים של ענבי מאכל. לדבריו, צימצום תעשיית הברנדי המקומית, יוצרת עודפים מאכיביים ומיותרים של ענבי מאכל.

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

מרחב תכנון מקומי

אילת

הודעה בדבר אישור תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, החליטה לאשר תכנית מפורטת הנקראת תכנית מס' 183/03/2 — מובלה עירונית אילת.

שעיקרי הוראותיה: לייעד שטח עבור שרותים עירוניים מובלה עירונית.

ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: Y שטח התכנית כ־40 דונם. גוש 40022, 40021, אילת.

אשר הודעה על הפקדתה יחד עם התשריט המצורף אליה, בילקוט פרסומים מס' 3389 מיום 9.10.86 עמוד 31.

התכנית האמורה בצורה שבה אישרה הועדה המחוזית ביחד עם התשריט המצורף אליה מופקדה במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה אילת וכל המעונין רשאי לעיין בה, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

שלום דנינו, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום

מרחב תכנון מקומי

כפר־סבא

הודעה על־פי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965 בדבר בקשה להקלה ושימוש חורג.

הועדה המקומית לתכנון ולבניה כפר־סבא מודיעה בזה כי הוגשה בקשה להתיר על חלקה/ות 293 בגוש 7621 רחוב ברנר/צ.ב 6 הקלה/ות כלהלן: חריגה שונה של אחוזי הבנין לקומה ביחידת דיור פנלי שתהיה חריגה מסה"כ אחוזי בניה מותרים.

כל המעונין יכול לעיין בבקשה הנ"ל ובתכניות המצורפות אליה, במשרדי הוועדה המקומית כפר־סבא, רחוב ויצמן 137, בשעות קבלת קהל, ללא כל תשלום וכן רשאי להגיש התנגדות למתן ההיתר המבוקש.

התנגדויות מנומקות בשני העתקים אפשר להמציא לוועדה המקומית לתכנון ולבניה כפר־סבא, עד לתאריך שבועיים מיום הפרסום.

יצחק ולד — יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה, כפר־סבא

ועדת משנה לתכנון ובניה

חולון

תיק בנין 980

הודעה על פי סעיף (1)149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

ניתנת בזה הודעה שהוגשה לועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 475 בגוש 6020 ברח' יוספטל לוין מס' 31 חולון, הכוללת מתן הקלה בו א. אחוזי בניה 6% משטח המגרש (512/5) במקום 5 בלבד. ב. ביטול קומת עמודים.

החלקה הנ"ל נמצאת באזור מגורים ב־1. את התכנית אפשר לראות במשרדי [illegible] בעיריית חולון רחוב ויצמן 58 בשעות ובימים של קבלת קהל.

התנגדויות לבקשה להקלה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום ידיעה זו. התנגדות שתוגש חייבת להיות [illegible] מנומקת.

[illegible] ח. שורין, ראש העיר ויו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה — חולון

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

מרחב תכנון מקומי

נס־ציונה

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, אישרה באישור שר הפנים, שינוי תכנית מפורטת הנקראת "שינוי תכנית מפורטת נס/92".

ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 3637 חלק מחלקות 616, 478, 634.

עיקרי הוראות שינוי התכנית: קביעת גבולות מגרש למרכזת טלפונים קביעת הוראות בניה.

הודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליו, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 2911 התשמ"ג עמ' 1301 ובעתון בוקר "הארץ" מתאריך 15.5.83 ובעתון ערב "מעריב" מתאריך 15.5.83 בשפה העברית ובעתון בוקר נוסף "ידיעות אחרונות" מתאריך 15.5.83 בשפה העברית.

שינוי התכנית האמור בצורה שבה אישרה הועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליה, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, וכל המעונין רשאי לעיין בו, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

ד. שייש, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז

עיריית חיפה — משרד מהנדס העיר

הועדה המקומית לתכנון ולבניה

העיר חיפה

רחוב ביאליק 3, חיפה

טלפון מסמר — 04־640775

הודעה על־פי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי: יהודה ואברהם סולימן — לאשר תכנית ברחוב אסתר בנין 50 מגרש 506 בגוש 12251, הדר־הכרמל.

אפשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח ורישוי על הבניה, בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים א', ג', ה', בין השעות 08.00—11.30.

המעונין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.

איתמר יבוביץ, מהנדס העיר

לשושנה אתדוגי ולמשפחה

אתכם באבלכם במות

האחות

קיבוץ מסילות

לחוליו קורנבליט ומשפחתו

תנחומים במות

האב

מחלקת הבניה של הקיבוץ הארצי

עם יעקב זהר והמשפחה

משתתפים בצערכם במות

האם־הסבתא

חיה זהר

בית ברעם

בפלילים

שני אסירים מהרצועה נמלטו מכלא מעשיהו

מאת זהבת מוזס, כתבת "על המשמר"

נציב שירות בתי־הסוהר הקים אתמול צוות חקירה מיוחד לבדיקת נסיבות בריחתם של שני אסירים ממחנה מעשיהו שבכלא ברמלה.

הנמלטים הם דרואן אבו־נסירה, תושב חאן־יונס בן 29, השפוט ל־18 חודשי מאסר בגין מעשה מגונה, ומרואן עבדאללה מוחמד, תושב רפיח בן 29, השפוט ל־18 חודשי מאסר בגין גניבה.

השניים עבדו אתמול בגננות באגף ד' הפתוח. תוך כדי עבודות ניקוש העשב הם התקרבו לגדר הכלא, טיפסו עליה וברחו.

יפוצה על התפוצצות "ביצת מיקרוגל" בפיו

מאת ניצת רימון, כתבת "על המשמר"

מזנון "מפגש בלינסון" חוייב לפצות את רפאל כהן מפתח־תקווה ב־5,000 ש"ח על נזק שגרם לו.

רפאל כהן הגיש לבית־משפט השלום בפתח־תקווה תביעה על סך 8,000 ש"ח. בתביעתו טען, כי בעת שסעד במזנון "מפגש בלינסון" הגישו לו ביצה ובורקס שחוממו במכשיר מיקרוגל. לטענת התובע, ברגע שנגס בביצה היא התפוצצה בתוך פיו וכתוצאה מכך נגרמו לו כוויות בפיו ובגאמו והוא נזקק לטיפול בבית־חולים. הוא הציג בבית־המשפט הוראות להפעלת המיקרוגל המזהירות מחימום ביצים במכשיר. השופט שלי טימן הורה, כאמור, לבעלי המזנון לפצות את התובע ב־5,000 ש"ח על הנזק שנגרם לו.

נעצרו נערים החשודים בפריצות לחנויות בת"א

מאת זהבת מוזס, כתבת "על המשמר"

צעצועים רבים, ציוד משרדי, אורגנאים, בגדים ושעונים נתפסו אתמול בבתיהם של שלושה נערים תושבי ת"א שנהגו "להשלים ציוד" מחנויות בדיזנגוף סנטר.

צוות סיור של משטרת מחוז ת"א הבחין בשלושה נערים בני 17־18 המסתובבים בתחנת אוטובוס בכביש גהה. בידי הנערים היתה קופסת קרטון שהכילה דובונים רבים. בדיקה העלתה כי הדובונים נגנבו קודם לכן מחנות "קרוסל" שבדיזנגוף סנטר.

חקירת הנערים העלתה, כי במשך ארבעת החודשים האחרונים הם נהגו לפרוץ לחנויות בדיזנגוף סנטר כדי להצטייד בצעצועים, בגדים, כלי נגינה וציוד משרדי. חלק מהציוד נתפס בביתם של הנערים וחלק נמכר על־ידם.

מעצרם של השלושה הוארך אתמול, בבית־המשפט בתל־אביב בשלושה ימים.

לציפה הגף ובני משפחתה

אתכם באבלכם במות

האב־הסבא

זכריה ביז'גובסקי

בית מעברות

למשפחה

אתכם בצערכם במות

אטקה פוקס

בית עין־השופט

ליגאל גוטסדינר והמשפחה

אתכם באבלכם במות האב

אליעזר ז"ל

קיבוץ גלאון

לאורה ולמשפחתה

אתכם בצער על מות

האב

המוסד החינוכי "בקעת כנרות"

חניכיו ועובדיו

אנו משתתפים באבלם של חברינו

זלמן גולן ומשפחתו

במות האחות

בלה פריזן

קיבוץ עין־החורש

עובדי המינהל והמשק ימנעו כניסת מתנדבים לבתיה"ח

כן ימנעו שבירת שביתתם על־ידי קבלנים ולא יאפשרו הבאת מזון והוצאת כביסה ● רופאי המדינה משביתים מחר את כל בתי־החולים הממשלתיים

מאת יוסף שמי וכתבנו הכלכלי בירושלים

עובדי מינהל ומשק מחריפים היום את שביתתם. מטה השביתה הודיע, כי החל מהיום לא יאפשרו לקבלנים ולמתנדבים גישה לבתי־חולים וימנעו מהם להפר את שביתתם. כן נמסר, כי לא יתנו להוציא כביסה, או להביא מזון.

מחר מתכננים מארגני השביתה הפגנה מול בנין הוועד הפועל של ההסתדרות בתל־אביב.

סבל רב

אתמול, ביום הראשון לשביתה, כבר נגרם סבל רב לחולים במוסדות אישפוז גריאטריים, שם רוב צוות העובדים משתייכים להסיבת מינהל ומשק. האחיות, הרופאים, רופאי־משפחה ומתנדבים, לא הצליחו לבצע את העבודה אשר בדרך כלל מבוצעת על־ידי צוות מיומן, כגון החלפת מצעים, רחיצת חולים, ניקוי חדרים וכדומה. שרת הבריאות פנתה לועד עובדי מינהל ומשק וביקשה להפסיק השביתה לפחות שבועיים, אך נענתה בשלילה.

שאר העיצומים

המרדימים משביתים היום חדרי הניתוח בבתי־החולים בנהריה, הדסה עין־כרם וברזילי, מחר יושבתו חדרי ניתוח בבתי־החולים בעפולה, שערי צדק ותל השומר, ביום רביעי פוריה, סורוקה ובן וולפסון.

הרופאים הממשלתיים פותחים היום את מרפאות־החוץ, אך משביתים את לשכות הבריאות, תחנות־בריאות־הציבור, טיפת־חלב, תכנון־המשפחה וטיפול באם ובילד.

מחר יושבתו כל בתי־החולים הממשלתיים, והממשלתיים עירוניים, והעבודה תתנהל במתכונת שבת.

האוצר: קיבלו 148 ש"ח

דובר משרד האוצר מסר אמש, שעובדי המינהל והמשק בבתי־החולים הממשלתיים קיבלו לפני כ־10 חודשים תוספת בסך 75 ש"ח. הדובר הוסיף שלמרות תוספת זו, הרי שעם חתימת הסכם המסגרת בשרות הצבורי, קיבלו העובדים עוד תוספת בסך 75 ש"ח. בסה"כ קיבלו עובדי המנהל והמשק תוספות של 148 ש"ח, זאת להבדיל מכל עובדי המדינה אשר קיבלו רק 75 ש"ח. לדברי הדובר ועדת פרה, אשר דנה בתנאי העבודה והשכר הספציפיים של העובדים, הגיעה למסקנות חיוביות בשניים או שלושה נושאים, הקשורים לעובדי המינהל והמשק.

ביום רביעי שעבר דיווחה הוועדה על מסקנותיה לוועדת המעקב, שבה חברים יו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד, והממונה על השכר יעקב ננון. בישיבה זו ביקשה ועדת המעקב לקבל חומר נוסף מן המעסיקים השונים, על מנת שתוכל לגבש את עמדותיה. הדובר ציין שהשבוע תערך ישיבה נוספת של ועדת המעקב בנושא המינהל והמשק.

שרת־הבריאות, שושנה ארבלי־אלמוזלינו, סועדת חולה קשישה בבית־החולים הגריאטרי "שמואל הרופא" (צילום: ניסים עוזרי/ ישראל סאן בע"מ)

הוועדה לבחירת שופטים החליטה לבחון מחדש את רשימת המועמדים

מאת בצלאל עמיקם, כתב "על המשמר", וסוכנות עתי"ם

הוועדה לבחירת שופטים בראשות שר־המשפטים אברהם שריר החליטה אמש לבחון מחדש את רשימת המועמדים להיות שופטים ולנפות מתוכה בצורה רחבה את מי שאינו עומד בקריטריונים. הוועדה גם תעדכן בקרוב את רשימת המועמדים ותחמיר הליכי הבדיקה של כישורי המועמדים לכהונת שופטים.

הוועדה לבחירת שופטים החליטה לקבל את המלצות ועדה פנימית העוסקת בדרכי הבחירה של שופטים מזה שנה וחצי. בוועדה הפנימית היו חברים נשיא בית־המשפט העליון, השופט מאיר שמגר, מנהל בתי־המשפט, אריה הגר, שר המשפטים, אברהם שריר, ונציג לשכת עורכי הדין, עו"ד צבי מיתר.

כן החליטה הוועדה להמשיך בשיטה הקיימת של ראיון המועמדים המבקשים להיות שופטים. הראיונות האלה יורחבו בוועדות משנה של הוועדה ויימשכו זמן רב יותר ממה שמקובל כעת כדי להלות כמה שיותר מידע מפיו של המועמד לגבי דרכי עבודתו ולבקש ממנו שמות של גורמים המסוגלים להמליץ עליו.

הוועדה סיכמה נושאים בטחוניים, הכוללים גם עידכון של דרכי התחקיר הבטחוני לגבי שופטים. חברי הוועדה הטילו על מנהל בתי־המשפט השופט הגר לגבש נוהלים, ועישים עם משרד־הבריאות בנוגע לבדיקות הרפואיות שעוברים מועמדים לכהונת שיפוט לפני מינויים. הכוונה היא לבצע בדיקות רפואיות מעמיקות מאלה הנהוגות עד עתה.

בלשכתו של היועץ המשפטי לממשלה, יוסף חריש, נערך אתמול שימוע לשופט התעבורה, יעקב בר־דיין. השימוע נעשה על־פי בקשתו בטרם יוגש כתב־אישום נגדו. בר־דיין העלה את השגותיו ופירטניו בפני חריש. כזכור, עשה זאת בשבוע שעבר השופט אהרן כהן. שני השופטים מסרו, כי הם בטוחים בצדקתם. המשטרה טרם סיימה את חקירתה בנושא ועל כן צפויה דחייה בהגשת כתבי־האישום.

עיריית ת"א ממשיכה לשלם משכורות חריגות לבכיריה

מאת ירון זליג, כתב "על המשמר"

עיריית תל־אביב ממשיכה לשלם משכורות חריגות מהנהוג בשירות הציבורי ובשירות הממשלתי לעובדיה הבכירים חרף הביקורת שנמתחה עליה בקשר זה לפני כשנתיים בדו"ח מבקר המדינה. כך עולה מדו"ח מבקר העירייה שפורסם בסוף השבוע.

מבקר המדינה קבע ב־1986, כי משכורותם של שלושה מעובדיה הבכירים של עיריית תל־אביב־יפו — מנהל שירותי העירייה, גזבר העיר ומבקר העירייה — משולמת לפי דירוג המנכ"לים, אשר אינו מקובל במילוי תפקידים אלה. כן קבע אז מבקר המדינה, כי העירייה משתתפת בשיעור של 7.5 אחוזים מהמשכורת בקרן ההשתלמות של שלושה עובדים אלה ושל מנכ"ל העירייה — הטבה שאינה נהוגה לגבי עובדי מדינה בדירוג המנכ"לים. עוד טען אז המבקר, כי העירייה משלמת לממלא־מקום היועץ המשפטי ולמשנה ליועץ המשפטי משכורת לפי דירוג שופטים, שאינו מקובל לעובדים הממלאים תפקידים אלה.

בבדיקת המעקב שערך מבקר העירייה שמואל חובב'ק הוא קובע, כי העובדים שהוזכרו בדו"ח מבקר המדינה ממשיכים לקבל שכר לפי אותם הדירוגים שצויינו בדו"ח מבקר המדינה תוך שינויים ברכיבי השכר.

בתגובה מסר דובר העירייה, בני כהן, כי אין מקום לביקורתו של מבקר המדינה וכי גובה המשכורות המשולמות לבכירים נקבע על־פי חוק ומסמכותה של מועצת העיר. הוא הוסיף, כי הבכירים בהם מדובר יכולים היו להרוויח משכורות גבוהות יותר לו היו פונים לשוק הפרטי וכי זהו אינטרס של העיר להעסיקם.

יחריף המחסור בסיגריות — ב"דובק" עובדים "לפי הספר"

מאת כתבנו הכלכלי בת"א

המחסור בסיגריות יחריף כבר מיום הקרובים לאחר שעובדי "דובק" חזרו לעבוד "לפי הספר".

יו"ר ועד העובדים דוד שאשא, אמר אמש לכתב "על המשמר", כי לאחר שמשרד־התעשייה והמסחר דחה את תביעה להעלות את מחירי הסיגריות, שוב אין העובדים רואים עצמם חייבים לעבוד במלוא התפוקה. על כן הם יעבדו יום עבודה רגיל במישור של דבר, צמצום של 30 אחוז בתפוקה, שכן בימים רגילים הם עובדים כ־30 אחוז שעות נוספות.

שאשא אמר, כי באין מקום בעולם לא יוכל משרד־התעשייה למצוא סיגריות באיכות סבירה ובמחיר שמקבל "דובק". על כן, כל איומי משרד התעשייה לייבא לארץ סיגריות מזולות אין להם כל יסוד. אתמול כבר נצלו תוצאות של הפקעת מחירים. בעלי קיוסקים וחנויות מכריחים את הקונים לרכוש מוצרים נוספים אם הם רוצים לקבל סיגריות, ואלה בדרך־כלל ממתקים או מוצרים שמחירם יקר מאוד.

מנכ"ל משרד־התעשייה והמסחר, יורם בלומנסקי, פנה אתמול למנכ"ל משרד־האוצר, ולמבקר המדינה, וביקש להגבות מכסים על סיגריות מיובאות לאלתר, לאחר חודש העיצומים במפעל "דובק" שגרם למחסור סיגריות בשוק.

סמנכ"ל כוח אדם ב"תדיראן" מתפטר מתפקידו

מאת אבשלום קורח ואשר שילוני, כתבי "על המשמר"

סמנכ"ל כוח אדם ב"תדיראן", יואל ממות, מתפטר מתפקידו. לדבריו סוכם הדבר בינו לבין ההנהלה עוד לפני מספר חודשים והסיבה אינה נעוצה בתסיסה השוקדת את "תדיראן". פרישתו תיכנס לתוקפה בעוד מספר חודשים.

בין יואל ממות לבין העובדים שררו יחסים פתוחים. הוא עובד ב"תדיראן" למעלה משש עשרה שנים ובארבע השנים האחרונות שימש סמנכ"ל כוח אדם.

חברי 12 ועדים של "תדיראן" תבעו אתמול בכנס חירום שהתקיים בבניין הוועד הפועל את פיטורי ההנהלה, האחראית, לטענתם, למשבר, לקשיים אליהם נקלע המפעל. הנציגים קבעו, כי לא ייתכן שהעובדים הם אלה אשר ישלמו את מחיר הכשלונות. בכנס השתתפו שני חברי כנסת דן כהן (ר"צ) ויעקב שמאי (ליכוד) וכן ראשי איגודים מקצועיים.

ראשי הוועדים טענו שההנהלה ניפחה את המנגנון הניהולי וקיים פער גדול בשכר בין אלה הנמצאים ברמות הגבוהות לבין עובדים מהשורה.

בשובם מכנס החירום מצאו עובדי "תדיראן" 350 הודעות הכנה לפיטורין, שנועדו ל־9 בפברואר.

תנועות הנוער יחלקו כרוזים: "הקץ לאלימות בשטחים"

מאת שלמה סלוצקי, כתב "על המשמר"

אלפי חברי ארגון "תנועות הנוער למען השלום", יחלקו כרוזים הקוראים לשים קץ לאלימות בשטחים בשבת הבאה.

במבצע נוטלים חלק השומר הצעיר, הנוער העובד, מחנות העולים, תפיסת בני התקים ו"רעות".

בכרוזים יקראו גם ל"הידברות מיידית עם העם הפלשתינאי על בסיס של הכרה הדדית", נוסחה המהווה דה־קוניפיציה בולטת בקונצנזוס הקודם בקרב התנועות.

גברי בר ניל, מההנהגה הראשית של השומר הצעיר, שהיה מיוזמי "הפגנת הצמחים", רואה בפעולה זו ביטוי לתפיסה הקיימת בקרב התנועות, שסייעה ליוזמה. בר ניל הביע הערכה להתקדמות שחלה בתנועות הנוער בתפיסה לגבי התפקיד במאבק לשלום, שאיפשרה — לדברי בר ניל — תיאום והכנה משותפת לתנועות הנוער תחת סיסמא אחת.

בר ניל רואה בפעולה זו ביטוי מאורגן ותנועתי למחאה הפוליטית של חברי תנועתו, זאת בניגוד לחותמי מכתב השמיניסטים אשר מוצאים דרך אישית שלא מקובלת על "השומר הצעיר".

ראשי תנועת "השומר הצעיר" התחייבו להוציא לצמתים כ־5000 בוגרים לחלוקת הכרוזים, ומספר דומה אמורות להוציא יתר התנועות.

להט חזר בו ויתמוך בקריאת רחוב ע"ש גולדמן

מאת ירון זליג, כתב "על המשמר"

ראש עיריית תל־אביב שלמה להט הודיע אתמול בישיבת מועצת העיר, כי שינה את דעתו ובכי יתמוך בהצעה לקרוא רחוב בתל־אביב ע"ש נחום גולדמן המנוח. בהתייחסו להצעה לסדר היום בנושא זה שהעלה חבר המועצה אברהם פורז, אמר להט, כי בעבר התנגד לקריאת רחוב על שמו של נחום גולדמן משום שסבר, כי פעילותו של גולדמן היטיבה עם העם היהודי אך לא עם מדינת־ישראל.

כזכור העלה חבר המועצה יצחק ארצי את ההצעה לפני חודשים ספורים אלא אז התנגדו חברי הליכוד במועצה שטענו, כי גולדמן לא היה ציוני.

בישיבת המועצה אתמול נדחתה ברוב קולות הצעתו של פורז שדרש לסטר את רחבעם זאבי מתפקידיו במוזיאון הארץ. הצעה זו הועלתה לסדר־היום בעקבות פשרה שהושגה בין פורז והיועץ המשפטי של העירייה ושאיפשרה את העלאתו של הנושא לסדר היום. כזכור, עתר פורז לפני שבועות אחדים לבג"צ בבקשה, כי יורה לראש העיר שלמה להט לנמק מדוע הוא נמנע מהעלאת הנושא לסדר היום. בעקבות הפשרה הסכים ראש העיר לאשר את העלאת הנושא לסדר היום ואילו פורז ביטל את עתירתו. כאמור, דחתה המועצה ברוב קולות את הצעתו של פורז שבה תמכו מלבדו, חברי המועצה מרדכי וירשובסקי, אריה זוקר ויצחק ארצי.

כתבנו מוסיף כי במהלך הישיבה ביקש חבר המועצה דוד יוטן להעלות על סדר היום הצעה לפיה לא יורשו התיאטראות הנהנים מתמיכה ציבורית בתל־אביב להציג מחזות אנטי־ציוניים. בכך התכוון יוטן להעלאת מחזהו של יהושע סובול ב"הבימה" "סינדרום ירושלים". במהלך הישיבה שיכנע ראש העיר שלמה להט את יוטן להסיר את הצעתו בציינו, כי אין מקום להתערבות פוליטית ברפרטואר התיאטראות.

רפי סוויסה איבד עשתונותיו והתפרץ במהלך משפטו

מאת זהבת מוזס, כתבת "על המשמר"

"בשבילי זה לא תיק בשבילי זה כל עתידי וחיי שנכתבים כרגע לכי," אמר אתמול רפי סוויסה, גזבר השב"ס לשעבר בבית־המשפט ברחובות, במהלך הדיון במשפטו.

רפי סוויסה העיד במשך 4 שעות מטעם ההגנה, במשפט בו הוא מואשם בנסיון להדחת עדים לטובת בנו דוד.

סוויסה איבד את שלוות רוחו במהלך עדותו מספר פעמים ואף צעק על התובעת עו"ד קלודה רג'יאנו. בשל התפרצויותיו החוזרות ונשנות נאלץ השופט ישעיה נסים להתערב מספר פעמים במהלך מתן העדות.

כזכור, נעצר רפי סוויסה לפני כחצי שנה בחשד שניסה להדיח את כלתו ואמה למסור אליבי כוזב למשטרה על מעשיו של בנו דוד, שנעצר בחשד שפרץ למספר דירות ברחובות בשנה שעברה.

לפני סוויסה העיד פקד גיצב כרטי אוחיון מפקד תחנת משטרת רחובות. במהלך עדותו טען הסנגור עו"ד ד"ר חיים משגב, כי המקור בעלילה וכי המשטרה "תפרה" את זהותו של דוד סוויסה כפורץ, על־ידי עדה שפרצו לביתה. השופט דחה טענה זו.

במהלך הפסקת בית־המשפט הגיע למקום מפקד היחידה לחקירות פשעים במשטרת ישראל, תת־ניצב שמעון סביר, שהוא אחיו של רפי סוויסה, כדי להעיד מטעם ההגנה. בשלא היה ברור אם יעיד במהלך הישיבה אתמול, החליט להמתין במזנון בית־המשפט.

במהלך עדותו גולל רפי סוויסה את גרסתו, לטענתו, עם מעצר בנו והתגייסה המשפחה כולה לשיחזור מעשיו של דוד בזמן שבו ייחסה לו המשטרה את מקרה ההתפרצות. לדבריו, חיותה זו חיותה של, שהתעקשה ברצונה להודיע כי שהתה עם דוד כל היום בו מדובר. "היא מיכבה עצמה האתנו כשקר הוה. היא רצתה להראות כי היא הגיבורה שתחזיר את דוד הביתה. מה זה משנה לי מי היה אתו כל הזמן שהיה ברור, כי שהה בחנות "סמבי" בתל־אביב כדי לרכוש מוצרים לתנה"ק.

בחקירתו הנגדית טען סוויסה כי מערכת היחסים בינו לבין כלתו ודוד היתה טובה, וכנראה שראתה, כי אמה נמצאת במצוקה נחלצה לעזרתה ושיקרה. עוד טוען רפי סוויסה, כי אינו יודע מדוע לא נרשם ברישומי המשטרה כי היותה אמורה כבר מיום מעצרו הראשון של דוד כי שהתה עמו כל היום. "הם לא שאלו שאלות ספציפיות ואני לא אמרתי. חוקר טוב צריך לדעת גם לשאול."